ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
17. 12. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII • 20 ДИН.
БРОЈ 1616

Веровали или не!

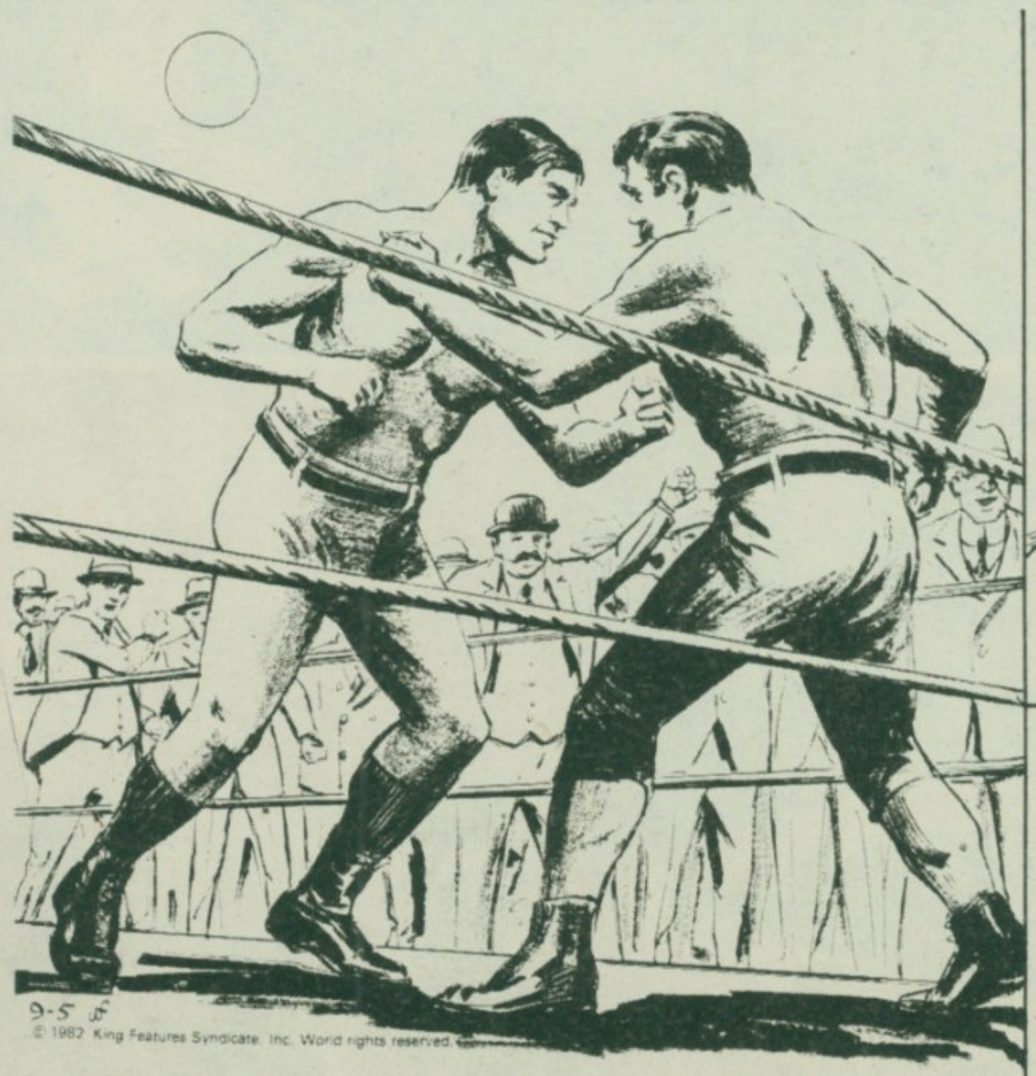

ПОСЛЕДЊА ВЕЛИКА БОРБА ПЕСНИЧЕЊА

ИЗМЕЂУ ЏОНА САЛИВЕНА И ЏЕЈКА КИЛРЕЈНА ОДИГРАЛА СЕ У РИЧБЕРГУ (САД) 1889. ПОБЕДИО ЈЕ САЛИВЕН ПОСЛЕ 75. РУНДЕ И ТО ПОШТО ЈЕ СУДИЈА ПРЕКИНУО МЕЧ ЈЕР СУ ОБА БОРЦА ДОБИЛА ОПЕКОТИНЕ ОД СУНЦА.

Француски песник Шарл Симон Тевено (1759-1821)

ПИСАО ЈЕ ПЕСМЕ ТЕК ПОШТО ЈЕ 24 ЧАСА СЕДЕО У КРЕВЕТУ И СНАЖНО ТРЕСАО ГЛАВОМ.

ПАРАДАЈЗ

У ОБЛИКУ ДЕТЕЛИНЕ С ЧЕТИРИ ЛИСТА ОДГАЈИО ЈЕ У СВОЈОЈ БАШТИ НИНО КАРАРА ИЗ РЕДВУД СИТИЈА (САД).

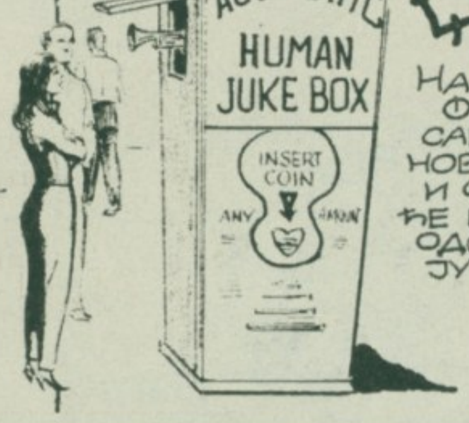

ЖИВИ ЏУБОКС

НАЛАЗИ СЕ У САН ФРАНЦИСКУ. ТРЕБА САМО ДА УБАЦИТЕ НОВЧИЋ У САНДУК И ЧОВЕК УНУТРА ЋЕ ВАМ НА ТРУБИ ОДСВИРАТИ МЕЛОДИЈУ КОЈУ ЖЕЛИТЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● јапански Парламент треба да се изјасни о предлогу једног посланика да се на листи смртоносног оружја нађе и кишобран са зашиљеним врхом. Уколико се предлог прихвати, за ношење таквих кишобрана биће потребна специјална дозвола, као за свако друго оружје. Повод за овакав предлог су све чешће повреде од кишобрана које настају у — пренатрпаним аутобусима.

●●● прве ручне часовнике почеле су да носе жене крајем прошлог века, док су их мушкарци (британски и амерички борци) први пут понели за време првог светског рата.

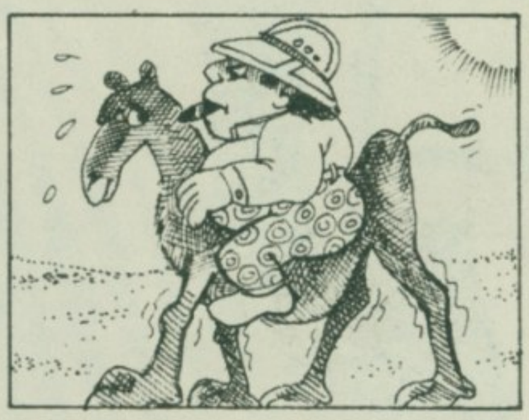

●●● Немац Петер Каленбергер прихватио је да јаше на камили од Марока до Страсбура за једну мароканску туристичку агенцију која је тиме — желела да себи направи рекламу. На пут дуг 2.800 километара Каленбергер је повео две камиле. Испоставило се да је човек јачи и издржљивији од камиле јер је до циља стигао жив и здрав, док је једна камила угинула двадесет километара пре Страсбура, а друга чим су ушли у град.

●●● шах је вероватно почео да се игра у Индији пре отприлике 2.000 година, али правила су се кроз векове много пута мењала. Овакав какав се данас игра потиче из касног средњег века.

●●● у последње време по целом свету се постижу необични рекорди — праве се највећи сендвичи, пеку највише торте, припремају највеће порције салате... Слични рекорди постигнути су и код нас у Порторожу где су летос посластичари испекли најдужи ролат на свету, а у Месној индустрији Нова Горица направили највећу мортаделу. У том погледу највећи рекордери су ипак Американци. Они су недавно успешно обављену бербу јабука

у савезној држави Њујорк прославили циновском питом од јабука која је у пречнику имала 18 метара. За њено припремање утрошено је више тона теста и јабука. Око десет хиљада присутних успело је да поједе само четвртину пите.

●●● једна британска фирма почела је да производи телефонске кабине намењене за услове у којима владају изузетно велика бука и временске неприлике. Кабина може да пригуши чак 90 одсто буке.

●●● стручњаци британске хемијске индустрије тврде да су први произвођачи боја који користи сензоре да би карактеристичне напрслине боје открили много раније него што могу да се запазе голим оком.

СОКО СА ПЕТ БРЗИНА

ПТИЦЕ ИЗ ЛАБОРАТОРИЈЕ

У ЈЕДНОМ НАУЧНОМ ЦЕНТРУ У ИТАЛИЈИ ИСПИЛИЛИ СУ СЕ МЛАДУНЦИ ПТИЦА КОЈЕ НЕ ПОСТОЈЕ У ПРИРОДИ. КАД ОДРАСТУ, НЕКИ ЋЕ ПОЛЕТЕТИ БРЗИНОМ ОД ПРЕКО ТРИ СТОТИНЕ КИЛОМЕТАРА НА ЧАС!

Овако је првог дана изгледао соколић одабраних родитеља чији су „оци" ипак највише стручњаци Експерименталног центра у Лацију. Видите их у групи снимљене после недељу дана, као и неколико месеци касније — спремне да полете брзином која још није забележена у птичјем свету.

О животињама уопште, а посебно о птицама, много се пише и зна. И на Западу и на Истоку постоји читав покрет који окупља на десетине милиона људи којима је хоби посматрање и праћење живота птица! А о некима од њих постоје томови и томови књига, рецимо о соколовима и вештини узгајања и дресирања сокола за лов. Али, иако је соколарство веома старо, а и данас у неким земљама ова птица редовно иде у лов с човеком, готово да нико у свету досад није успео да оствари врсту која ће у свему бити боља од осталих.

Ових дана то је пошло за руком групи италијанских орнитолога, из римског Експерименталног центра за очување животињских врста којима прети истребљење. Италијански природњаци служили су се искуствима генетичара Томаса Када, професора са Корнел универзитета у Итаки, држава Њујорк, али су и сами дали велики допринос овој младој науци. После много година експериментисања, из инкубатора су недавно изашли здрави, крупни и отпорни младунци једне посебне врсте сове, затим краљевског орла и сивог сокола — птица које су готово истребљене, не само у Италији, и зато законом заштићене. Међутим, њихов успех није само у томе.

Ми можемо све . . .

— Желели смо пре свега да ове грабљивице сачувамо од истребљења и тако сачувамо равнотежу у природи која је опасно пољуљана, али и да узгојимо младунце који ће имати појачане одлике врсте и бити отпорни и способни да се без проблема размноже у зонама где их више нема — каже оснивач Центра Сандро Антониани.

Научницима није било лако да то постигну, мада ће се у ствари прави резултати овог њиховог програма „домаће производње" видети тек за коју годину. Јер, птице треба пустити у ове области и утврдити да ли ће све тећи по плану, хоће ли се прилагодити различитим условима на слободи и размножавати. Ако се узме у обзир велика смртност младунаца који се у природним условима креће и до 66,6 одсто, проблем стварања заједница као и све могуће тешкоће које углавном прате долазак младунаца на свет, први прави примерци жељене врсте појавиће се тек кроз седам година, око 1989.

Одговарајућим одабирањем — објашњава Антониани — теоријски је могуће остварити неограничен број нових врста соколова са свим особинама које се код њих цене. То је веома слично ономе што су људи својевремено учинили са псима, укрштањем су се појавиле врсте са најразличитијим физичким и другим одликама. На основу првих резултата италијански природњаци тврде да је основни циљ њиховог научног подухвата већ остварен. И нико из Центра нема намеру да се ту заустави. Одмах су себи поставили нов задатак: стварање хибрида две различите врсте — афричког и пакистанског сокола.

Питомији и привржењији

Али, вратимо се њиховом спектакуларном успеху. Из јаја која су се отворила у инкубатору лабораторије, у строго контролисаним условима температуре и влажности ваздуха, ишетали су соколићи који у природи опште не постоје. Главна одлика им је да су питомији од свих за које човек зна, привржењији и далеко отпорнији од својих родитеља. И не само то: ловци сада имају сокола који је бржи и од најбржег — сивог сокола. Кад пикира креће се брзином од преко три стотине километара на час!!!

Природњацима из Лација није лако, не зато што раде на једном пионирском послу, већ из сасвим неочекиваних разлога. Као што је познато, овим птицама се тајно тргује, понајвише се продају шеикатима на Блиском истоку и наравно, појединци се непоштено богате. Зато природњаци своје птице морају да држе под сталном контролом, а позвали су и полицију која ће поставити сталну стражу. Јер, девиза научника је: нека слободни соко поново полети широм Земљине кугле — високо и брже него икада!

Д. В.

РЕЗУЛТАТИ МЕЂУНАРОДНОГ ЛИКОВНОГ КОНКУРСА

НАЈБОЉИ ЦРТЕЖИ ПИНОКИЈА

МЕЂУ ПЕТНАЕСТ ХИЉАДА ЦРТЕЖА ИЗ ЦЕЛЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ ИЗАБРАНО ДЕСЕТ НАЈБОЉИХ ЧИЈИ АУТОРИ ПУТУЈУ У ФИРЕНЦУ. ЈОШ 590 ВРЕДНИХ НАГРАДА!

JUGOSLOVENSKI AEROTRANSPORT

Десет првонаграђених превози од Београда до Рима и назад.

Читаоци „Политикиног забавника“ су заиста на најлепши начин честитали стоти рођендан Пинокију. На конкурс који је лист организовао заједно с Италијанским институтом за културу стигло је 15.606 радова! То је, како смо обавештени, највећи број цртежа које је једна земља света — осим Пинокијеве домовине Италије — упутила на ово међународно такмичење деце од 6 до 10 година.

Стручни жири имао је тежак задатак и пуне руке посла. Требало је међу хиљадама и хиљадама цртежа, од којих је сваки имао своју вредност, изабрати шест стотина најбољих којима треба да припадну награде. Сви учесници уложили су много труда да свог омиљеног јунака из чувене приче Карла Колодија што лепше и маштовитије нацртају па жири од свег срца честита сваком појединцу и свим школама које су учествовале на конкурсу.

А сада ево и првих резултата.

Жири у саставу: Карла Марија Бури, аташе за културу италијанске амбасаде у СФРЈ, Драган Лукић, књижевник, Паоло Мањели, редитељ, Ђорђе Ђорђевић, академски сликар (председник жирија), Александар Мартиновић, технички уредник „Политикиног забавника“, Адела Мацола, историчар уметности и Вера Смиљанић, одговорни уредник „Политикиног забавника“, прогласио је десет најбољих цртежа које видите на овим странама. Њихови аутори путују идућег лета бесплатно у Фиренцу где ће пуних седам дана учествовати, заједно с победницима из свих земаља света, у суперзанимљивој прослави Пинокијевог рођендана која се у његовој домовини већ годинама припрема. Ево њихових имена: ДУШИЦА ЂОРЂЕВИЋ, Нишка Бања; ДУЊА ПОПИН, Београд; ЕВА ЕГАРТ, Радовљица; МИРКО РАДОВИЋ, Бања Ковиљача; НЕБОЈША ВРХОВАЦ, Сарајево; ИЗАБЕЛА БОРШИНАР, Нова Вас Шентјур при Цељу; МАРКО БРАЈОВИЋ, Титоград; МИРКО ЈОЦИЋ, Београд; ИЛДИКО САБО, Суботица и ФРАНЦИ СКАЛАР, Крањ.

Због недостатка простора имена осталих победника (школа и појединаца) објавићемо у идућем броју, да у следећем и тако редом из „Забавника“ у „Забавник“ док свих 600 најбољих не сазнају која им је награда заслужено припала. Све награде биће на време послате поштом.

ДУШИЦА ЂОРЂЕВИЋ, ученица I-1 разреда Основне школе „Иван Горан Ковачић“, Нишка Бања

ДУЊА ПОПИН, ученица I-4 Основне школе „Ћирило и Методије“, Београд

МИРКО РАДОВИЋ, ученик IV-1 Основне школе „Вера Благојевић“, Бања Ковиљача

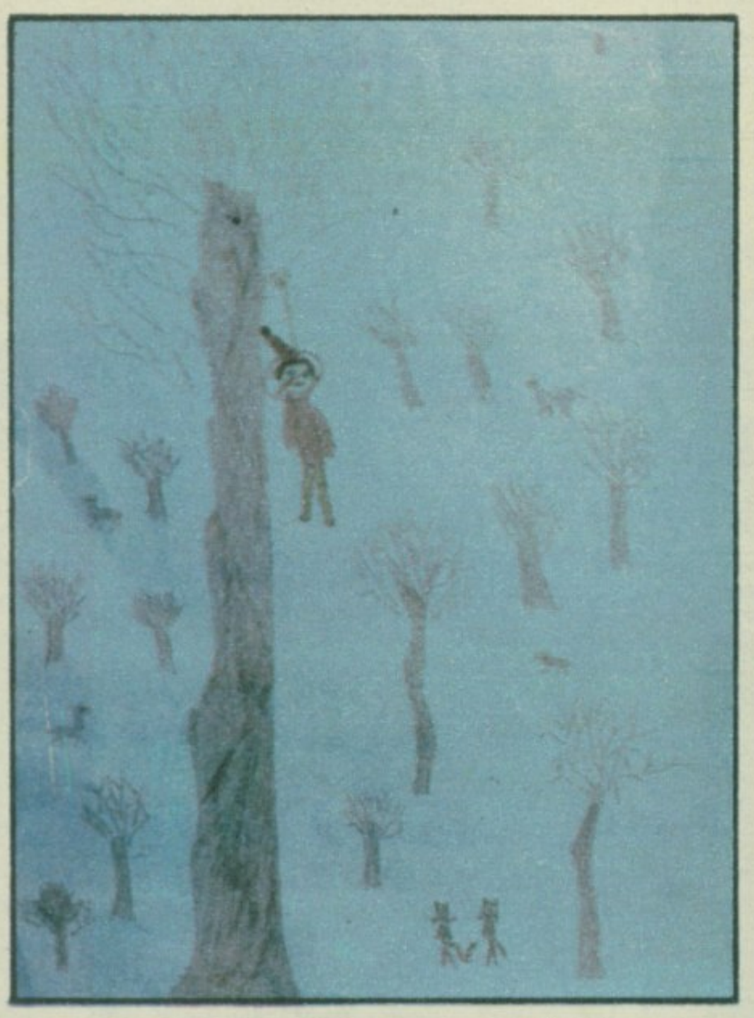

НЕБОЈША ВРХОВАЦ, ученик II-1 Основне школе „Миљенко Цвитковић“, Сарајево

ЕВА ЕГАРТ, ученица I-ц Основне школе „А. Т. Линхарта“, Радовљица

МАРКО БРАЈОВИЋ, ученик III разреда Основне школе „Саво Пејовић“, Титоград

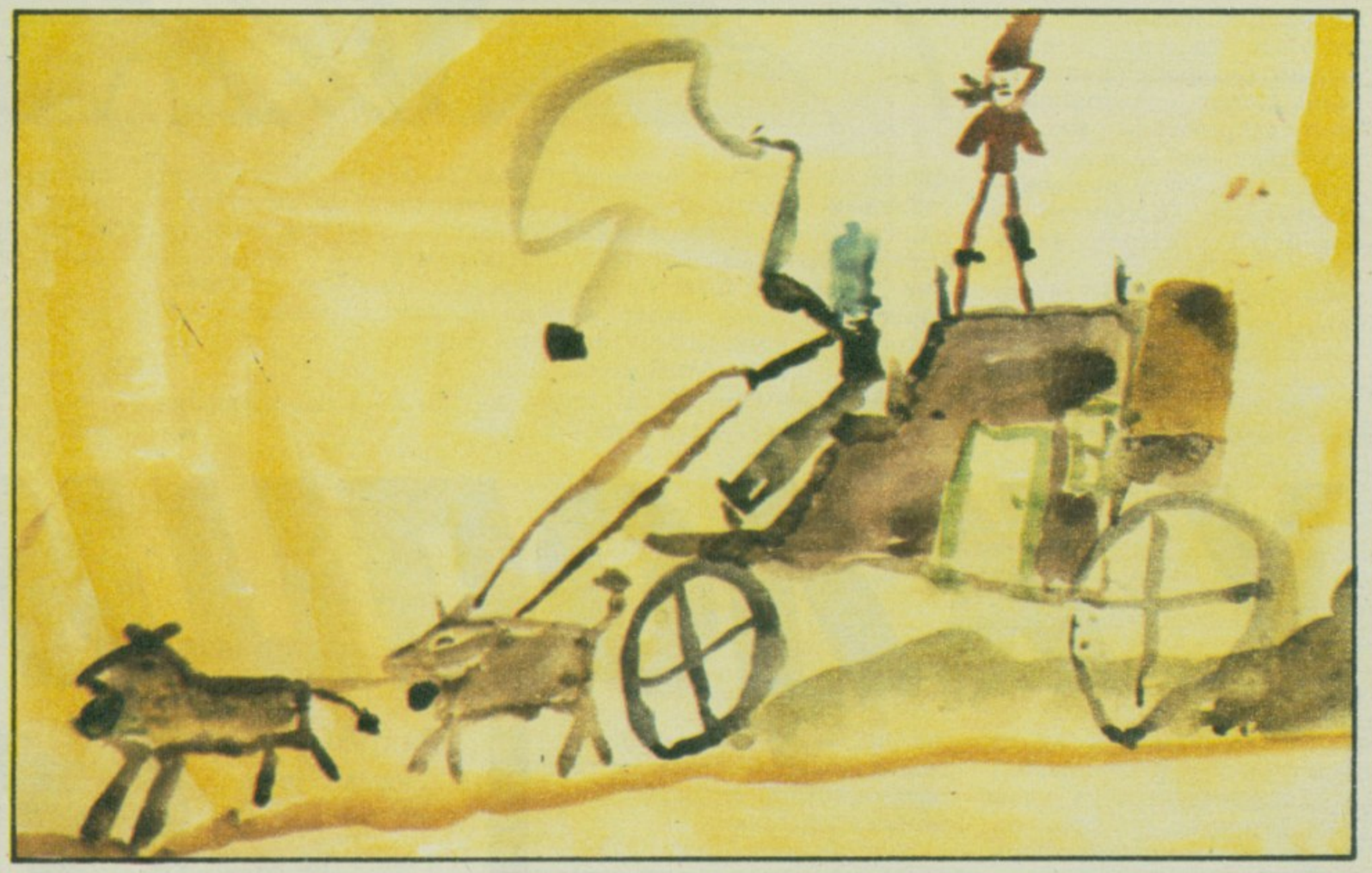

МАРКО ЈОЦИЋ, ученик II-6 Основне школе „Бора Станковић“, Београд

ИЛДИКО САБО, 7 година, Дечји вртић „Наша радост“, Суботица

ФРАНЦИ СКАЛАР, ученик IV разреда Основне школе „Симон Јенко“, Крањ

ИЗ СЛАВНИХ ДАНА НОБ

У КЛОПЦИ СМО!

Партизански чамац је скренуо с пута и склонио се у увалу. Сасвим неочекивано појавио се непријатељски брод и — учинио исто.

Требало је да се догоди чудо па да патролни чамац „Стрељко“ и његова посада преживе тај сусрет. Додуше, посада је могла да се повуче на копно, али би и тада дошло до окршаја са неизвесним исходом. Осим тога „Стрељко“ би био изгубљен што се тешко могло допустити. Седморици морнара на патролном чамцу укључујући и заповедника, политичког комесара Љубу Јаковљева који је замењивао одсутног команданта — никад није било теже.

Први је схватио невољу у којој су се нашли дежурни на чамцу. Снажни моторни једрењак са три јарбола полако се приближавао ували. Могао је да припада само непријатељу јер су партизани на Јадрану познавали све своје наоружане бродове. Кормилар је као ветар улетео у кабину.

— Друже Љубо, стиже брод, изгледа није наш! — повикао је.

Зачас је цела посада „Стрељка“ била на ногама осматрајући долазак једрењака. Патролни чамац се налазио у унутрашњости луке привезан тик уз повијени бетонски лукобран па га је са отвореног мора тешко било приметити.

— У клопци смо! — узвикнуо је неко. — Иде право овамо!

Напето ишчекивање

Све је било чиста случајност. Томе је допринело невреме и готово исто размишљање заповедника једрењака и партизанског чамца. Био је крај фебруара 1944, дунуо је јак југо, таласи су се ваљали и било је природно да заповедници оба пловила потраже заклон у некој ували. На то их је натерао и дан: свануло је па је патролни чамац хтео да избегне сусрет с непријатељским а једрењак с партизанским бродовима. Зора их је затекла у близини увале Бргуље на острву Молату.

Патролни чамац „Стрељко“ испловио је претходне вечери из Заглава на Дугом отоку са задатком да пребаци на Олиб двојицу савезничких радио-телеграфиста. Наоружани моторни једрењак припадао је до капитулације Италијанима, а сада Немцима, носио је име „Ђузепе Чезарије“ и одржавао линију Задар — Пула. Поред митраљеза, на палуби је имао и два топа калибра 20 мм. Када је скренуо према ували Бргуља, на њему се налазило седам Италијана који су га опслуживали и осам немачких војника.

Због великог газа једрењак није могао да уплови у увалу већ се укотвио око стотину метара испред ње. Разлика у величини и снази између њега и „Стрељка“ била је велика.

Осам је часова изјутра. Почела је да роминља хладна киша.

Јаковљев није оклевао. Искуство му је налагало да предузме мере предострожности. Ако примете „Стрељка“ — биће што бити мора! О напуштању патролног чамца без борбе није се ни размишљало. Неколико морнара је оставио на чамцу, а остале послао на обалу са пушкама и једним пушкомитраљезом. Чим су се докопали копна, борци су се распршили и притајили у камењару.

Тишину су ремetили само повремени налети ветра. Време је протицало у ишчекивању. Међу нашима се јавила нада да се једрењак усидрио без неког посебног разлога и да ће ускоро отпловити. Нада је кратко трајала. Није прошло ни десетак минута, а са „Ђузепе Чезарија“ је спуштен у море чамац са три морнара. Италијани су завеслали према обали. Кад су улетели посади „Стрељка“ у руке, зинули су запрепашћени.

— Мама миа, партиђани!

— Три мање! — јавио се један од бораца. — Сад је нас седам и њих дванаест!

Спас је гозба

Одједном нико више није мислио како да се одбрани од непријатеља већ како да заузму брод! Како да то учине помогао им је сељак Петроша Целистин који се појавио у камењару спуштајући се путељком. Весело је поздравио борце и застао. Јаковљев га је упитао познаје ли једрењак.

— Како да не! — одговорио је сељак. — И капетана познајем. Често се склања овде од партизана, па наврати и на јело и пиће! Воли леп залогај!

Идеја се сама наметнула. Ако капетан воли да поједе и попије, позваћемо га на гозбу, закључио је Јаковљев и позвао кувара Фелиција:

— Затвори Италијане у ону кућицу, одговараш за њих! — Потом се окренуо сељаку. — Друже, би ли сео у чамац и одвеслао до капетана једрењака? Позови га на гозбу, реци да нешто славиш и да си спремио печено јагње и вино. Нека поведе што више морнара!

Целистин је без речи пристао. Убрзо се вратио! Капетан пристаје, стићи ће за неколико минута, само да се упаради. И одиста: с „Ђузепе Чезарија“ је спуштен још један чамац. Партизани су се притајили. На обали је остао само сељак да дочека госте. Нико у чамцу ништа није посумњао. Капетан брода, три Италијана и три немачка војника поздравили су домаћина и кренули за њим. Капетан је носио кесу с прозијантом и боцу ликера.

Партизани су их изненадили. Нису ни писнули, одмах су подигли руке у вис. Схватили су да су насамарени. Кувар Фелицио је савесно обављао посао: и њих је затворио у кућицу на обали. Остављен је само један немачки војник који је требало да изврши последњи део задатка. Наређено му је да чамцем оде до једрењака и позове преосталих пет Немаца на предају. Јаковљев је писмо потписао као командант батаљона да би Немце заплашио великом војном јединицом.

Гласник се попео на једрењак.

Опет ишчекивање. Немци су се нешто договарали, гестикулирали. Прошло је пет минута, па још пет. Наступио је дванаести, тринаести, четрнаести, сваки како се борцима чинило, дугачак као вечност.

Један Немац потрчао је према топу. Посади „Стрељка“ било је јасно да ће бити борбе. Јаковљев је истог часа издао наређење за паљбу. По палуби једрењака почели су да прште меци, права киша. Одговорено је ватром, али не задуго. Видевши да је сваки отпор узалудан, Немци су подигли руке увис у знак предаје. Укрцали су се у чамац и кренули према обали.

То је за посаду „Ђузепеа Чезарија“ био крај ратовања.

Миленко Тодоровић

ИЗ СВЕТА НАУКЕ

САТЕ, САТЕ, КОЛИКО ЈЕ ХЛАДНО?

Индустрије сатова стално се труде да усаврше своје већ савршене производе. Тако је „Касио компјутерска корпорација“ из Токија на дигитални сат који већ има уграђен дигитрон, будилник, штоперицу и календар, сада додала још једно дугме које, кад се притисне, показује на „екрану“ сата колика је тренутно спољна температура на само у Целзијусима већ и Фаренхајтима. Али, то није све. Нови модел може тако да се програмира да се оглашава када температура пређе одређену границу коју човек сам себи одреди.

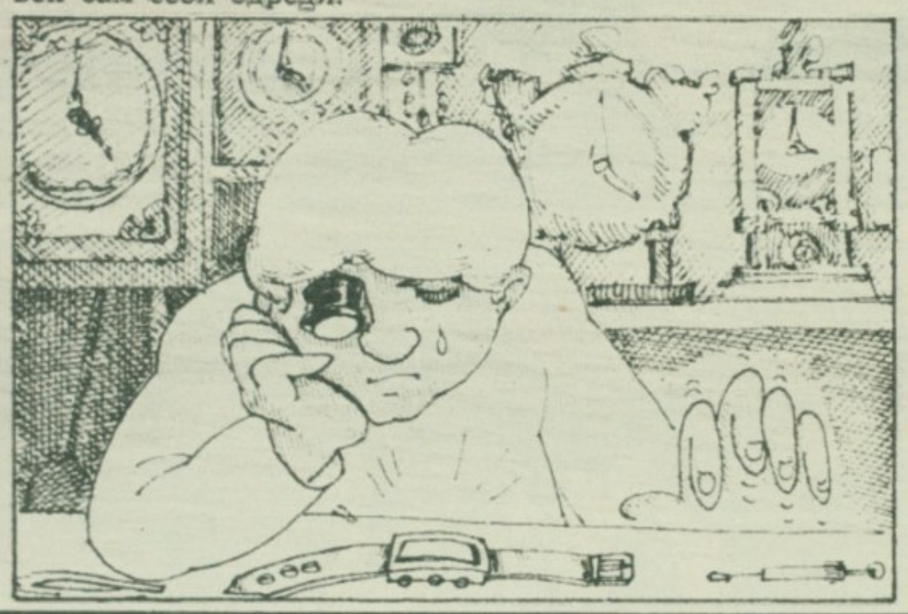

КВАЛОФИЛ

Вређе за спавање, јоргани, јастуци, они најфинији, испуњавају се перјем. Али, с обзиром да паперја нема у великим количинама, произвођачи већ годинама настоје да пронађу неку синтетичку материју која би по својим својствима могла да замени перје. До сада су сви ти вештачки материјали имали један велики недостатак — нису давали онолико топлоте колико перје даје. Међутим, квалофил ће изгледа решити све проблеме. То је синтетичка материја која даје 90 одсто топлоте перја а кошта десет пута мање! И није јој само то предност — без обзира на дужину употребе и на хабање, задржава сва почетна својства. Не губи облик и даје стално исту количину топлоте макар била и мокра. Тајна квалофила је у његовој структури — зна се само да су нити толико танке да су мање дебљине од власи човечије косе и да се укрштају на посебан начин.

ЛОВЦИ НА ПОДЗЕМНЕ ОПУЈЕ

У долини реке Ала-Арча недалеко од града Фрунзеа завршава се изградња сеизмофизичке опсерваторије Института сеизмологије при Академији наука Киргиске ССР. У камениту десну обалу реке укопан је тунел дугачак 240 метара у коме су смештени најосетљивији уређаји за непрекидно праћење најситнијих осцилација у Земљиној кори и бележење различитих процеса који трају у недрима планете. Међу тим уређајима налази се и самостална аутоматска сеизмолошка станица која је у стању да региструје и најмање сигнале, да их појачава за 2,5 милиона пута и на тај начин региструје и најмање подземне потресе до којих долази на удаљености од више хиљада километара.

Опсерваторија ће бити снабдевена мрежом сеизмографа међу којима су и ласерски. Помоћу система телеметрије подаци из око сто различитих апарата стизаће у ову лабораторију на обали Ала-Арче.

АКО НЕ СПАВАТЕ САМИ

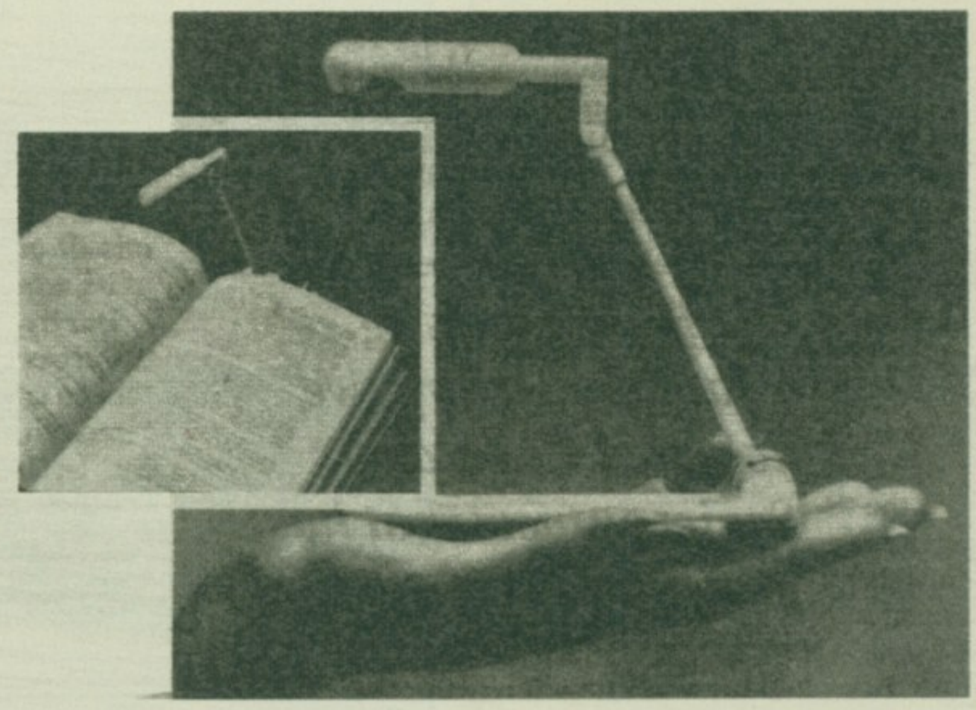

Невоље почињу оног тренутка кад собу делите са неким ко воли да чита ноћу, у кревету. Ви желите да спавате, наравно, смета вам светлост лампе, ма како она била слаба. Тај проблем сада је изгледа решен, бар за оне који могу да набаве лампу коју је произвела „Зелко“ индустрија из Њујорка — ова светиљка толико је мала да може да стане на длан. Лампа се закачи за ивицу тврдих корица у којој је смештена књига и баца светлост искључиво на странице, ни на шта више! Изгледа као лампе за радне столове, „врат“ јој је дугачак око 15 центиметара, а абажур јој се покреће у свим правцима. Довољно је удаљена од страница књига да оне могу несметано да се окрећу. Постоје две могућности — да се лампа укључи у „штекер“ (има гајтан дугачак око 3 метра) или да се користи уз помоћ батерија.

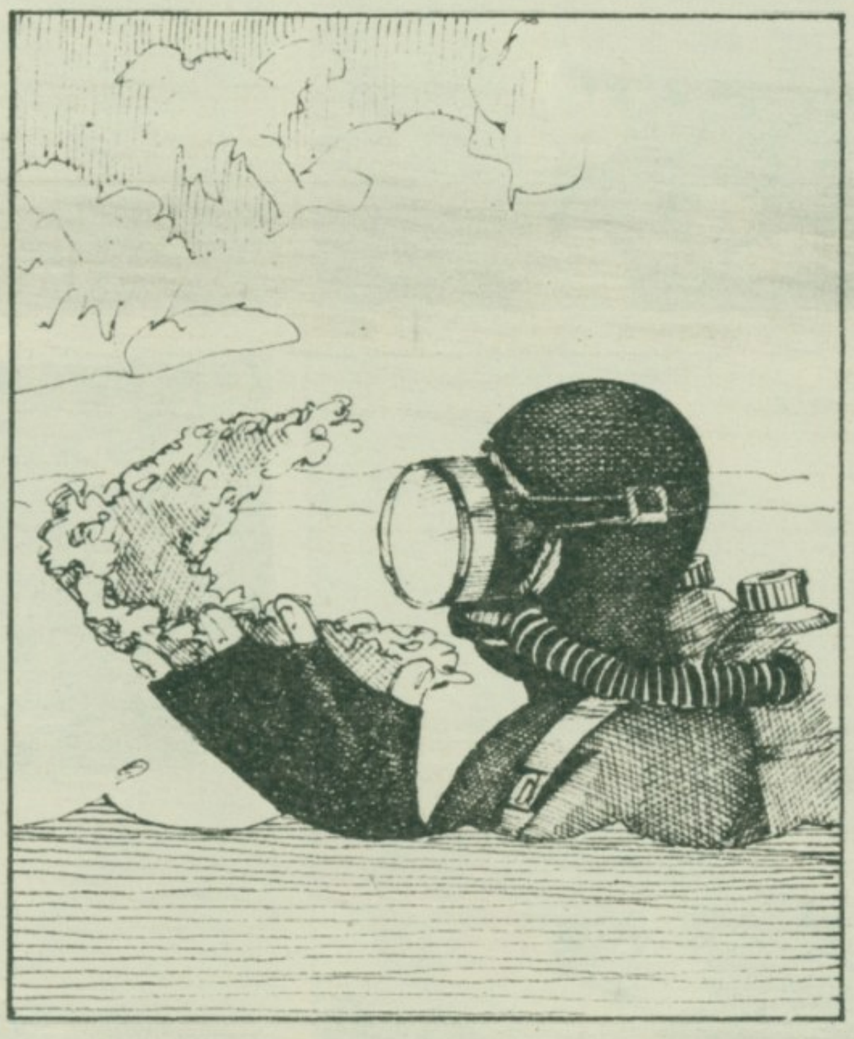

ЗЕМЉА КОЧИ

Историју наше планете забележили су врло тачно корали. Прочитавши тај необичан летопис палеонтолози из Новосибирска закључили су да се Земља пре више стотина милиона година окретала брже око своје осе и да година није имала 365, већ знатно више дана.

Код савремених корала у годишњем прстену има 365 дневних линија, тачно онолико колико година има дана. Међутим, код ископаних морских становника такозваног пермског геолошког периода тих прстенова има неколико десетина више. А корали који су живели још раније, пре 360 милиона година, оставили су на својим зидовима 470—480 знакова!

Проучавајући древне колоније корала из Горњег Алтаја и Кузњецког Алтауа, где је некад било дно тропског мора, палеонтолози су пронашли убедљиве доказе да Земља успорава окретање око своје осе. Утврђено је да је смањивање брзине окретања сталан процес који траје најмање 400 милиона година. Након сваких 50 хиљада година период потпуног окретања планете око осе дужи је отприлике за једну секунду.

ДА ФИЛМОВИ ДУЖЕ ТРАЈУ

Препарат који су створили научници Физичко-техничког института Академије наука Грузијске ССР, у стању је да спречи старење филмске траке, памучног влакна и течних кристала.

Трајност црно-белих филмова је отприлике 20 година, а колора највише 10 година. Под утицајем кисеоника и светлосних зрака филмска трака постепено пропада. А само неколико грама препарата додатог у сировину за производњу филмског материјала доприноси знатном успоравању процеса старења филма. Овакви адитиви (хемијски стабилна група атома која се без промена претвара из једног у друго једињење) додају се у памучно влакно што нагло повећава његову отпорност на светлост и топлоту.

Дијапазон примене новог адитива је велик. Мања доза знатно продужава век течних кристала у електронским часовницима. Улога хемијски стабилне групе атома непроцењива је и у томе што може да послужи и као поуздан инструмент у проучавању особина и грађе различитих супстанци. Полимери унети у микромолекул дају сигнале електромотору о грешкама у материјалу. На тај начин откривају се микропразнине у памучном влакну према чијој се количини оцењује квалитет памука.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

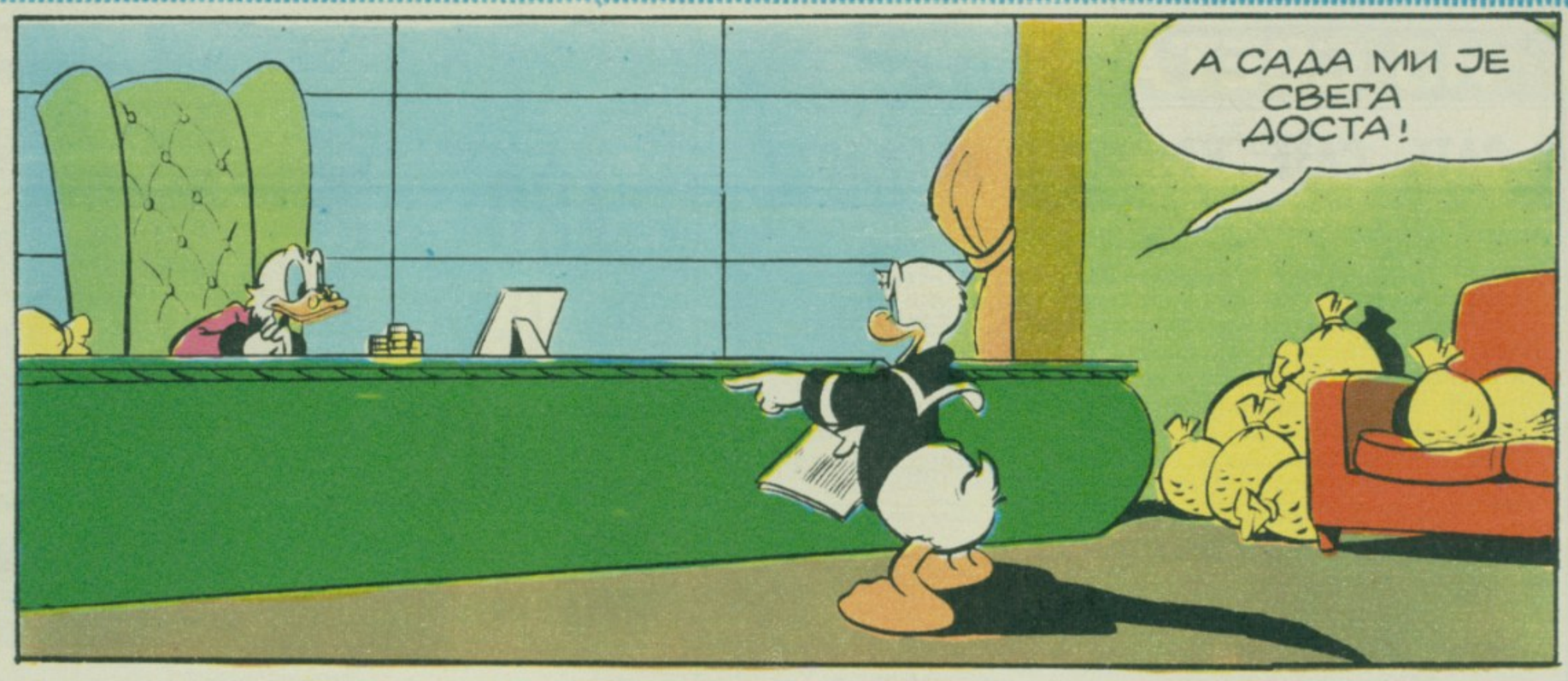

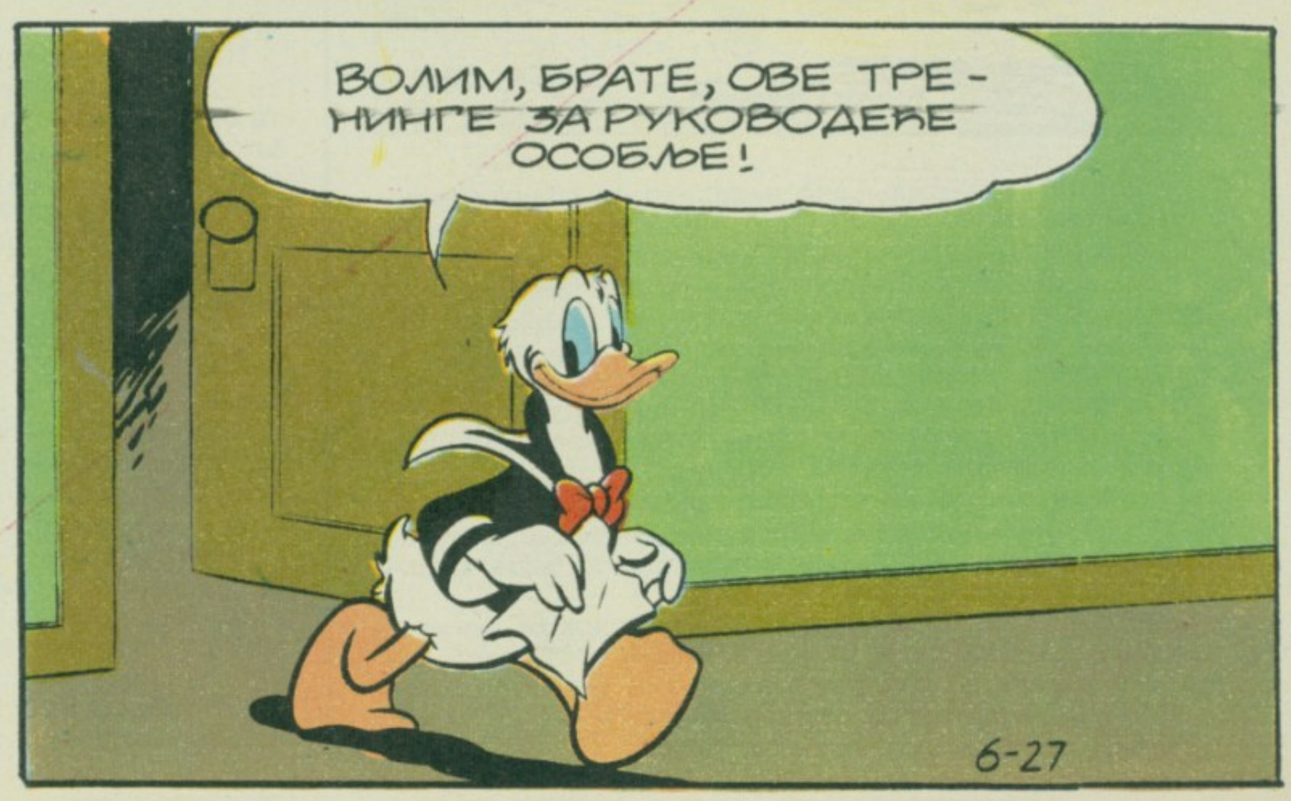

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

ПРОКЛЕТИ ТИГАР

ПУНИХ ЧЕТРДЕСЕТ ДАНА ПОКУШАВАО САМ ДА ЗВЕР УХВАТИМ НА НИШАН ПУШКЕ ИЛИ БАР У ОБЈЕКТИВ ФОТО-АПАРАТА. ШТА САМ СВЕ ЧИНИО ДА ЈЕ НАМАМИМ, АЛИ ОНА СЕ НИЈЕ ДАЛА.

Већ сам петнаест дана у џунгли са два млада Индонежанина. На Суматру ме је довела жеља да ухватим живог тигра, неприкосновеног краља читавог острва, који сеје страх по селима, а избегава и највештије постављене замке. О том највећем, најлепшем и најелегантнијем припаднику мачијег рода наслушао сам се толико да сам одлучио: остаћу у џунгли док га не ухватим!

Мој пријатељ Франц из суседног села долази с времена на време својим „ландровером" и доноси нам храну. Али, чекање постаје несносно. Чини се да је тигар осетио опасност и лукаво избегава све замке које му постављамо. Понекад, недалеко од логора, наилазим на његове трагове којих има у свим правцима, само не према постављеном мамцу. Ти велики трагови његових шапа у земљи мекој од честих киша једини су знак да мој противник заиста постоји. Да, постоји али је неухватљив. Једном је стајао у близини места где смо се утаборили у заседи неколико сати, а онда је у скоковима од четири до пет метара нагло нестао у џунгли.

Кад сам заседу поставио на друго место, животиња је кренула десетим правцем. Онда сам отишао сам у џунглу да је истерам из логе и на повратку приметио трагове где их до малочас није било. Проклетство! Знам да је тигар у близини, осећам да кружи око мене, али не могу да га приметим ни за тренутак, макар у пролазу. Шта све нисам покушавао: ископао сам дубоку замаскирану јаму која се два пута напунила водом. Оба пута сам је с великом муком очистио, али без успеха...

Почињем да верујем да је немогуће ухватити тигра у замку. Ипак, пре него што одем хтео бих бар да га фотографишем и зато прибегавам уобичајеној чеки, „гнезду" стаблу замаскираном грањем. Испод стоји мамац: мртав вепар.

Већ сам три ноћи у свом „гнезду". Борим се с невременом, комарцима, мравима, сном и тако густим мраком да чак не видим ни помоћника Марија који чучи пола метра од мене.

Четвртог дана предвече поглед ми је пао на шибље између стабала. Видим нешто се миче. Најзад, ево га, стиже. Заштићени лишћем, Марио и ја притајили смо дах. Тигар нам се све брже приближава. Управо прелази преко мочварног дела. Удаљен је од нас мање од двеста метара. Крупан је и масиван као носорог. Кад је стао попреко, учинило ми се да је заузео читаву стазу. Већ нам се био приближио на стотинак метара кад је нагло зарежао и крупним скоковима нестао у џунгли.

Размишљам: приметио је мамац и сада се тихо прикрада кроз грање, али с друге стране. И кад се довољно приближи, скочиће. Знам да тигар настоји да неприметно дође до плена, а онда хоп! И готово. И заиста, ево га. Провирује из шибља. Шуња се. Сада је готово под „гнездом", удаљен двадесетак метара. Стоји непомично, као да је од камена. Осећам како ми срце махнито лупа. Марио се шћућурио и дрхти од страха. Животиња се приближава стази. Још неколико корака и заслепићу је својим флешом. Ако се баци на мамац, спреман сам да притиснем окидач, али проклетство, тигар из необјашњивих разлога нагло застаје.

Чекао сам га и на другим местима, мењао мамац, па опет ништа. Али и даље упорно чекам иако ме нико не присиљава да висим у чеки. Тигар је постао моја опсесија, исто оно што је био бели кит за капетана Ахаба. Ноћу бдим и чеки, дању покушавам да спавам. Тако ми пролазе дани.

Јутро је, поново сам нашао трагове тигра удаљене свега стотинак метара од логора. Враћам се у „гнездо" и чекам. Већ сам 38 сати у заседи. Узалуд, наравно. Долази Марио и каже да је и он приметио трагове на стази, два километра од логора. Узимам пушку, а не фото-апарат. Сад већ осећам

неописиву мржњу према тој лукавој и снажној животињи. Желим да убијем тигра. То је сада једина моја мисао.

Долазим на место где ме Марио упутио, али трагова нема. Можда их је киша избрисала. Бесан улазим у џунглу, борим се с грањем и шипражјем, а једини је резултат што из ње излазим сав изгребан и израњављен. Потпуно сам изнемогао. Осећам да се у џунгли не могу мерити с тигром. Иако крупан, он се с лакоћом креће између густих лијана, а ни најспретнији човек не може ни корака напред без ударца „паранга". Како уопште да видим тигра у тој густој тмини где човек врло лако кобру замењује с кореном? Не, тигар је неприкосновени господар џунгле, и да бих га ухватио, човек мора да постави заседу на рубу неке чистине где се та мудра животиња залеће у лов. Не остаје ми ништа друго него да се вратим на своје стабло, у своје „гнездо".

Већ 34 дана налазим се у прашуми, а још ћу, по свој прилици, остати седам дана. То је прекратко време да бих успео. Али лов је нада а она ме не напушта. У дневнику читам сведочанство о својим мислима: „Мрзим тог одвратног тигра који ми већ месец дана не да да спавам".

А онда, после 40 дана боравка у џунгли, несчекивано сам записао: „Тигар је победио! Сутра ћу напустити џунглу".

Је ли то мирење са судбином, слабост? Чини ми се да то тек данас могу да објасним. Био сам уморан и разочаран, али пре свега одустао сам због пушке коју сам држао у рукама. Дуго сам настојао сам да не мислим на пораз и на то да сам хтео да убијем животињу коју је заправо требало да волим више од иједне друге јер ми је омогућила да тако дуго живим необичним и интензивним животом становника џунгле. На сном стаблу, у импровизованом „гнезду", постао сам готово неприметан део величанственог и дивног света који ме је четрдесет дана окруживао. А можда бих и даље остао у том „гнезду" да најзад, у тренутку блискости са животињом, нисам схватио колико је моја намера да јој се осветим глупа.

* * *

Па ипак, ту се моја прича не завршава. Два месеца касније вратио сам се на Суматру да још једном окушам срећу. Али, чекало ме је изненађење. Мој „велики противник", који ме је после четрдесет дана узалудног чекања у заседи присилио да несбављена посла одем из џунгле, стајао је преда мном у — кавезу. Неко је био срећнији и спретнији од мене, сачекао га на рубу џунгле и намамио у замку.

Гледао сам га са сажаљењем. Кад су нам се погледи срели, тигар је страшно зарежао. Тог часа учинило ми се да је животиња сав свој бес према људима који су јој одузели слободу хтела да искали управо на мени.

Петер Бауман

МОТОЦИКЛОМ НА АЛПЕ

НЕСВАКИДАШЊИ ПОДУХВАТ

Камење, гудуре, усеци . . . Више се возило стојећи него седећи.

Асфалту је крај, започињу Танталове муке.

ЧИНИЛО СЕ ДА ЈЕ ВРХ МОН ШАБЕРТОН НА 3136 МЕТАРА ВИСИНЕ НЕДОСТИЖАН. ИПАК, ШЕСТОРИЦА МОМАКА НИСУ ПОСУСТАЈАЛА.

Највиши врх Алпа Мон Блан висок је око 4.800 метара. Висина од 3.136 метара, дакле, није мала. А баш дотле одлучили су да допру шесторица момака. И то не са планинарском опремом, већ на мотоциклима!

Одмах треба рећи: не ради се о авантуристима. Једноставно, група заљубљеника у мотоцикле одлучила је да провери квалитет шест данас у свету најчувенијих двоточкаша и за „писту" изабрала беспуће Алпа. Определили су се за планински масив који је најмање изложен хировима природе и време када он не мења нагло ћуд. За тај подухват добро им је платио један западнонемачки часопис.

Најбоље услове пружао је врх Мон Шабертон висок 3.136 метара. Налази се у Француској а до њега се најбрже стиже из малог места Фенилс на висини од 1.276 метара. Растојање од старта до циља дугачко је само 14 километара. Висинска разлика, међутим, велика је: на појединим местима и пентрање четвороношке тешко помаже.

Лети се може стићи пешице на Мон Шабертон. Нема пута, али ни много снега и леда. Пут замењују усеци који врлудају гудурама. Шесторица другова кренула су средином августа ове године. Претходног лета један од њих направио је пробу. На 2.800 метара је одустао: разређени ваздух вратио је у село Фенилс и њега и мотоцикл.

14 километара пакла

Свима је било јасно да без неопходне вежбе, нарочито прилагођавања разређеном ваздуху на великој висини — нема ништа. Када је то обављено, необично планинарење је започело.

На старту се нашло шест признатих и познатих мотоцикла и то: италијански трајал „фантик 240 професионал" са једноцилиндричним двотактним мотором запремине 216 кубних центиметара, тежак 100 килограма; јапанска ендуро „јамаха ДТ 125 ЛЦ" са водом хлађеним једноцилиндричним двотактним мотором запремине 124 кубна центиметра, тешка 100 килограма, јапанска ендуро „хонда Х4 500 Р" са једноцилиндричним четворотактним мотором, запремине 498 кубних центиметара, тешка 145 килограма, аустријски „КТМ 500" са новим ротакс једноцилиндричним четворотактним мотором снаге 20 киловата, тежак 125 килограма; јапански „сузуки ГСК 400 Е" са двоцилиндричним четворотактним мотором снаге 20 киловата, тежак 182 килограма, и јапански мотоцикл „кавасаки З 750 ГТ" са четворотактним мотором запремине 739 кубних центиметара, тежак читавих 240 килограма.

Алпи су тешко приступачни, али су возачи били врашки упорни.

Возачи су се договорили да возе по систему „ко ће пре на циљ“, али само у случају да све тече глатко. У противном, задржаће се да помогну један другом јер сама трка није била оно најважније.

Стручњаци нису сумњали у способност „фантика“. Друго место типовали су за „јамаху“ због прилагођености условима вожње и „КТМ“ због конструкције возног построја и гума на точковима. У „хонду“ се није много веровало, а на „кавасаки“ нико ни да се осврне јер је изгледало невероватно да та маса метала може да изнесе себе, а камоли још и човека на висину од 3.136 метара!

Екипа је кренула чим је сунце одскочило. Како асфалтни пут води само до иза села, моћни „кавасаки“ је ту деоницу готово прогутао. Истом жестином наставио је и по џомбастом али равном терену остављајући иза себе облаке прашине. За петама му је био „сузуки“, а добро се држао и мали, жилави „КТМ“. Јапанска „јамаха“ одмах је заостала, но она има изразито еластично ослањање са такозваним дугим ходом, па се њених пет минута тек очекивало. Први део пута, препун рупчага, највише је намучио возача „фантика“ јер је мотоцикл конструисан за изразито беспуће, па по рђавом терену возач на њему више стоји него што седи.

„Јамаха“ издише

Већ на првом успону снажни „кавасаки“ почео је да дахће. Неочекивано, испречило се стадо оваца. Пастир, неки старац, није хтео ни да чује да га уклони. Као у чуду гледао је мотоцикле и људе питајући се шта ће они ту. Морали су да обиђу и њега и стадо гурајући мотоцикле уз стрмо узвишење.

Окуке и успони постајали су све краћи и оштрији. Возач „кавасакија“ извлачио је из мотора све што се из њега могло исцедити. Јапанска „хонда“ и аустријски „КТМ“ су га претекли. Још није било прешла ни четвртина пута, а проблем: у хваљеној „јамахи“ прокључала је вода за хлађење. Остали возачи су стали и притекли у помоћ. У близини није било ни извора ни потока. Лишити се воде за пиће било је спасно. Шта ако окрене невреме и зароби људе у дивљини?! Ипак, одлучено је да се узме део и успе у „јамахин“ хладњак.

Снежна леђа Мон Шабертона јасно су се видела. Возачу „кавасакија“ отео се уздах:

— Ако овај мотоцикл стигне горе, возићу га до краја живота!

Тешко возило, међутим, није могло да издржи толики напор. На 2.672 метар доживео је „срчани удар“ — стало је и ни макац!

Свима је понестајало ваздуха. То се нарочито осећало на мотоциклима. До циља је остало 465 метара. Горих од пакла. Опет је вода прокључала у хладњаку „јамахе“. Доливена је и последња кап чувана за пиће.

Чинило се да ће последњих неколико стотина метара бити тешко освојени. Шта да се ради? Зар се вратити сада, надомак циља?

Мотоцикли су урлали, а возачи се одупирали ногама о тле док се камење уз буку котрљао низ стрмину. Јапански „сузуки“ умало није повукао возача у провалију. Италијански „фантик“ тек сада показује колико вреди: вере се као дивокоза! Чудесно се држи и „КТМ“.

До врха је остало још неколико серпентина. Са „јамахом“ мука — возач је више гура но што вози. Испод сваког мотоцикла отискује се права лавина камења. Почиње да смета и снег. Точкови се окрећу упразно. Сви возе првом брзином, једино се тако и може. Мотори су се готово усијали.

Најзад! Врх је освојен. Сви су ту осим „кавасакија“. Први се попео „фантик“, за њим „хонда“, па „КТМ“. Стигао и „сузуки“, а „јамаха“ једва. О „кавасакију“ возачи су закључили: изванредна машина али место јој је на асфалту. Тамо нека и остане.

М. Т.

СПЕЦИЈАЛНО ЗА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

ПСЕЋИ ЖИВОТ У ТОКИЈУ

Кућица, душек, отирач, тепих, завесе, посуђе, затим џемпери, панталоне, мантили, зимски напути и чарапе, доње рубље, онда супе, колачи, чоколадне бомбоне — странац ту заиста мора да пази да не посегне за овим фантастичним производима који су сви намењени — кучићима!

Онај коме тешко иде у животу, ради од јутра до сутра и за то добије тек неку пару да се прехрани, а још га гурају и газе на сваком кораку, за кратак опис свог живота мораће да тражи другу формулу, јер оно старо „живим као пас“, бар у Токију, више не важи. Висок стандард и много слободног времена које имају углавном незапослене јапанске жене створио је од јапанског главног града прави мали рај за кућне љубимце, нарочито псе.

Радње које продају златне, сребрне и све друге врсте рибица са акваријумима и свим другим помагалима да омогуће удобан живот бившим морским и речним становницима, међу које су се одавно увукле и корњаче, ракови, пужеви и друга створења, најмногобројније су на токијским улицама! Разлог није тешко докучити. Ове врсте љубимаца, заједно са канаринцима и папагајима, ипак захтевају најмање простора. Међутим, за оне који мало више „држе до себе“, рибица и папагај више нису довољни и Јапанци се, ако то себи могу да дозволе, све више одлучују за псе.

А о томе колика је цена бриге о једном псу довољно говори податак који је један педантни Француз, и сам љубитељ паса, пре неколико година, добио са званичног места у Токију. Само за исхрану, негу и забаву (!) својих паса Јапанци су тада трошили око 780 милиона долара годишње, више од целокупне суме која се одваја за друге врсте љубимаца, рецимо мачке, рибе, папагаје, змије, алигаторе, лавове и друге заједно. Тај силни новац који би можда могао данима да храни сву децу света, неопходна је, кажу, јер је пас, бар како тврде неки становници јапанске престонице, животиња која много тражи.

У свакој већој продавници, самоуслузи или робној кући, одавно већ постоје штандови или читава одељења намењена купцима робе која се прави искључиво за домаће љубимце, нарочито псе. Конзерве са разном храном, месним прерађевинама, супама, дезертима, па чак и чоколадама и бомбонама специјално за псе, заузимају велик део простора на тим штандовима, и човек (нарочито странац) треба добро да пази да случајно не залута у тај део радње и за себе купи нешто што је иначе намењено неком расном псу. Квалитет те робе достигао је толики степен и толико се пажње обраћа чак и лепом паковању хране да није чудо што човек често махинално пружи руку за њима.

Али, то није све. За псе у Јапану ради читав ланац предузећа, велик, отприлике, као целокупна индустрија неке мање земље. Оном ко држи пса нуде читав низ различитих одевних предмета — како то одговара сезони. Али, ту се набрајање не завршава јер, поред опреме потребне за свакодневни шетај паса — кућица, душека, отирача, тепиха, завеса, посуђа — постоје и сатови, огрлице, каишеви, а да би се избегле високе казне за прљање улица у Јапану, сваки власник носи малу пластичну торбу стављену на бамбусов рам која треба да послужи када приликом шетње пас пожели да изврши своју природну потребу.

Поред свих свих потрепштина, чија се куповина више не сматра ексцентричношћу, већ је нормално да се болнице, амбуланте, чак и салони за лепоту само за псе, отварају на сваком кораку. Јер, било каква услуга за кућне љубимце много је скупља од услуге исте врсте која се пружа човеку у већ довољно скупом Токију. Зато је за преко четири милиона регистрованих паса, међу којима је према подацима Министарства здравља, највише оних малецких, потребно много одговарајућих објеката у којима ће власници моћи на миру да их улепшавају, лече и негују.

Донедавно се, ипак, осећао недостатак једне врсте услуга која је, како мисле власници паса, неопходна у цивилизованом свету. Иако мало иду на годишње одморе, Јапанци често путују па се често нађу у неприлици шта да раде са својим љубимцима док су на путу или кад, рецимо, морају да оду са пријатељима на вечеру. Пре две године и тај проблем је решен: отворен је први хотел у Токију који је за четрдесетак долара за ноћ нудио сав комфор — „кревет, телевизију у боји, купатило, три оброка, сале за спорт и рекреацију и, уз малу доплату, фризерске услуге и то у соби! Све то за само одређен круг клијентеле: за псе.

Д. М.

КОЈИ СТЕ ВИ ТИП?

ЗНАМ 38 ЈЕЗИКА

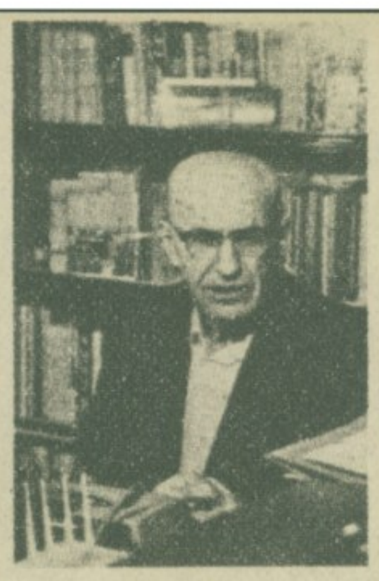

Јевгениј Черњавски

Поздрав читаоцима часописа „Спутњик", из кога је чланак преузет.

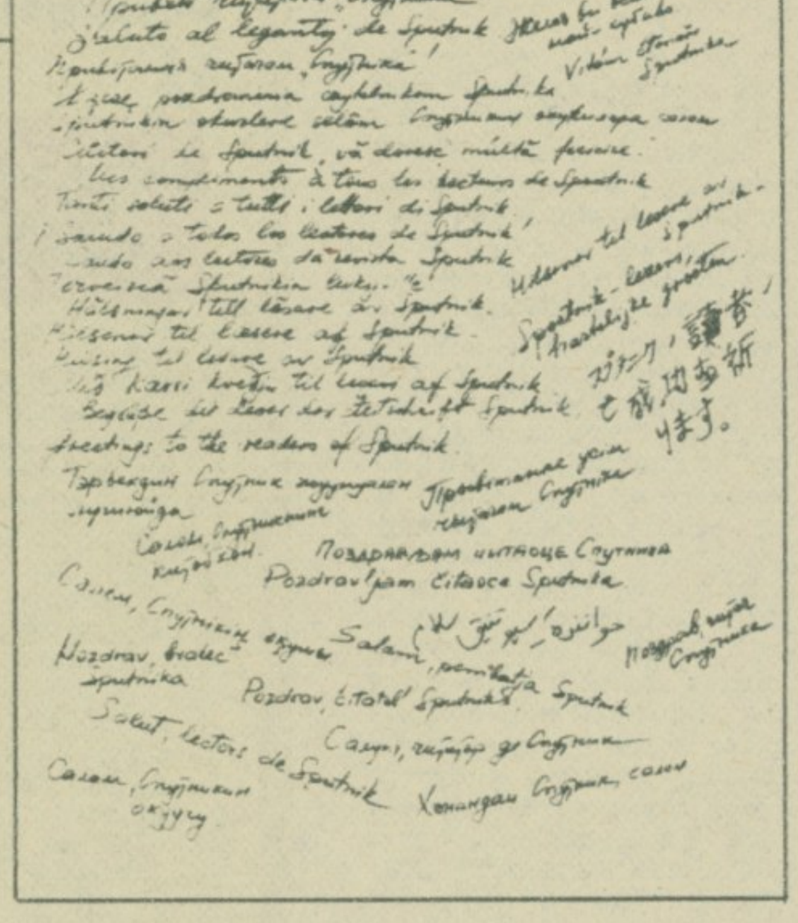

Знате, тридесет осам језика? Очигледно, ваше способности су фантастичне! Имате феноменално памћење? Или вам је познат тајни метод?

Оваква питања слушам веома често. И на њих и на сва слична одговарам одречно. У своје време ја сам се као инжењер термодинамичар озбиљно заинтересовао за немачку митологију и морао сам да научим немачки. Али, Нибелунзи су уско повезани са Скандинавијом и као мост за тај регион постао ми је шведски језик. А Финци су одмах ту. Почео сам да учим фински. Језик ради језика — не! Језик ради упознавања, као кључ за друге светове и животе — да. Ради тога има смисла утрошити нешто времена и труда.

С обзиром на то како уче језик, људи се деле на четири групе или типа. Први тип, коме и ја припадам, то су они који воле језике, којима учење не представља ни терет, ни напор већ радост. У другу групу сврставам људе који се према језицима односе мирно, чак равнодушно, али који схватају да без знања страног језика неће постићи одређени циљ и због тога су спремни да се потруде и редовно уче. Трећи тип су они који ће се позабавити страним језиком само ако то није тешко а даје резултате. И најзад четврта група, на жалост најмногобројнија, бескрајно море људи потпуно равнодушних према језицима који ни прстом не желе да мрдну да би нешто научили.

Људи првога типа постижу успех у изучавању језика у свим околностима и под свим условима. Људи четвртог типа, напротив, не постижу ништа ни при најповољнијим. Зато су савети за рад, по мом мишљењу, потребни само особама другог и трећег типа. Њима се углавном и обраћам.

Од пре неколико десетина година у свету су почели да ничу нови и све новији методи за учење страних језика. Сваки аутор настоји да докаже да је баш његов метод универзалан, то јест применљив за сваког човека који жели да учи, независно од услова. Друго, нови системи обећавају, чак гарантују, брзо и лако учење језика. Наводе се докази да се без великог труда, седећи у мекој фотељи, уз звуке пријатне музике, може научити овај или онај језик за годину, пола године, месец дана. Видео сам једном и оглас у коме се обећава успех у учењу енглеског језика за само три недеље!

Јасно је, наука иде напред, проучавајући процес савлађивања језика стручњаци откривају нове закономерности у том процесу, осмишљавају их и примењују резултате својих открића и запажања из праксе, у методици у уџбеницима. То је добро.

Лоше је нешто друго: сви ти нови методи обећавају више но што могу реално да пруже. Као прво, не постоји један, универзални, „најбољи" метод за учење страног језика. Метод је увек индивидуалан, конкретан и његове добре стране зависе од конкретних услова — ко изучава језик, који језик, који му је то по реду страни језик и каква је сврха учења. Од свега тога зависи избор метода. Друго, „лако и брзо" човек усваја извесну суму знања која се своди на могућност сналажења у границама веома уског круга појмова, али да води разговор чак и о једноставним стварима, ван окога научног, чита књигу или новине, да напише писмо — то није у стању.

Постоји још једна типична ситуација која, с једне стране, често доводи у заблуду оне који желе да брзо и лако стекну знање, а стварају погодну средину за рекламу. Ево на шта мислим: човек је учио неки језик у школи, у детињству. Без воље и пажње. Рекло би се никакво знање није стекао. Као одрастао дошао је на курс за учење тог језика. Годину дана се трудио више но раније и, заиста, на крају курса показује знање језика. Изгледа да је све у реду, да реклама одговара чињеницама. Али то

ПРОВЕРИТЕ СЕБЕ!

Често се у животу, посебно у току школовања, сусрећемо са различитим тестовима који проверавају нашу интелигенцију. Тест који објављујемо на овој страници је из једног британског месечника и његов аутор тврди да је поуздан. Проверите и ви себе! При томе запамтите — задатке треба да решите за (највише) 20 минута!

1. Овај квадрат подељен је на шест једнаких поља са различитим знацима. Шта мислите који од пет доле назначених логично треба поставити у шести празан?

2. Мајка се вратила са посла и код куће није затекла ни мужа ни децу. Само је нашла четири цедуљице и на свакој по четири слова. Како треба поставити у међусобне односе ове низове слова да бисте закључили шта је весели део породице поручио мами.

ДЋБК	ОЕРУ
ЋМЗЋ	ИООИ

3. У ова три правоугаоника уписани су бројеви који стоје у некаквој међусобној зависности. Откријте везу међу њима и реците који треба да дође на место знака питања.

1 2 3 9	3 2 3 15	2 3 2 ?

4. Погледајте овај низ бројева:

5 17 19 37 39 46 66

Треба да добијете збир — **100** користећи што мање бројева из овог низа, али тако што сваку бројку можете употребити само једном.

5. Шта мислите која фигура треба да стоји последња у низу, иза два троугла.

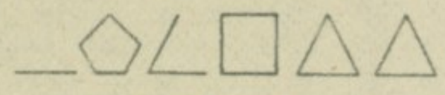

6. Који је предмет залутао:

а) телефон b) тостер c) радио d) телеграф e) телевизија

7. Овај низ бројева ређа се по одређеној закономерности:

9 12 21 48 ?

Одредите који ће бити пети у низу!

8. Ако је M изнад O, а N је изнад O а испод P, која је од следећих тврдњи исправна:

а) M није изнад O и P
б) O је изнад N
ц) P је изнад O
д) O је изнад P

9. Жена је купила једно туце поморанџи и два туцета јабука. Употребила је 6 поморанџи за сок и 12 јабука за питу. Када је поново отишла у набавку, купила је половину од поморанџи и јабука које су јој у кући остале. Колико је после обављене куповине жена укупно имала воћака?

10. Који од шест означених квадрата треба да стоји уместо четвртог празног у низу?

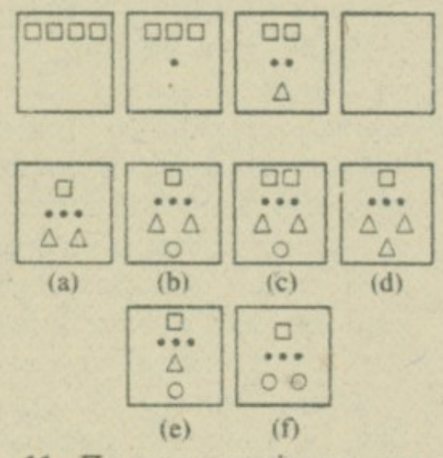

11. По телевизијским статистикама мушкарци, више него жене, прате спортске преносе. Из овог се може закључити да:

а) мушкарци боље разумеју спорт од жена

б) мушкарци разумеју спортове боље него што разумеју жене

ц) мушкарци су бољи у спортозима од жена

д) мушкарци и жене подједнако разумеју спортове али мушкарци проводе више часова гледајући спорт

е) нема довољно података да би се поуздано извео било који од горњих закључака.

12. Чему није место у овој групи:

а) планета b) сазвежђа c) Сунце d) Месец e) звезда

13. Следеће недеље морам да пређем на острво и одем у ресторан „Звезду" на ручак, треба да посетим једну галерију, да одем зубару и средим неке послове код осигуравајућег друштва. Ресторан је затворен средом, галерија се отвара само понедељком, средом и петком, брод за острво не ради преко викенда, зубар је слободан само уторком, петком и суботом. Који је то дан у недељи у коме могу да посвршавам све послове одједном?

14. Једна, од четири словима означене фигуре, треба да стоји као пета у низу. Која?

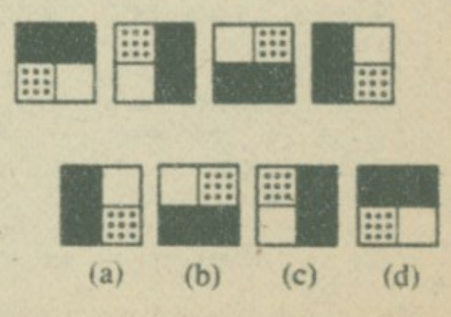

само тако изгледа јер су године учења у школи, иако на изглед нису дале некакве резултате, ипак оставиле у мозгу тог човека извесну количину латентног знања и на курсу њега у ствари и нису научили том језику већ само учинили да он „проговори". Активирали су његово скривено знање. То се не може назвати учењем језика.

Језик се може учити само на један начин: свакодневним радом. С чиме се може упоредити овај стари, проверени метод? Са учењем свирања на неком инструменту. Ако желите да постанете пијаниста или виолиниста, мало је да само научите да читате ноте, савладате солфеђо. Потребно је да редовно, упорно, током читавог низа година вежбате, свирате на свом инструменту.

Али, да пређем на пријатније, оптимистичкије ствари. Почећу од једног закона који каже: сваки нови језик захтева само половину труда утрошеног на савлађивање претходног. Значи други језик научићемо упола лакше и брже но први, трећи упола лакше и брже од другог и тако даље. На тај начин, ако сте на први језик утрошили, рецимо, четири године, онда ће вам за четврти бити потребно само шест месеци.

Истина, све ово важи док остајемо у области једне језичне групе. У почетку француски, затим шпански, потом италијански, даље португалски. Али чак и кад се узимају језици из различитих група, за нови ће вам бити потребно додуше не само половина већ четвртина труда. Рецимо, индонежански после енглеског. То је због тога што „истренираном" човеку (а не оном који учи језик у сну јер је у сну, по мом мишљењу, најбоље спавати) лакше да схвати и усвоји особености новог језика.

И још нешто. Често људи кажу: „Толико желим да учим тај и тај језик, требало би да прионем, али немам времена." Усуђујем се да кажем да таква јадиковка нема основа. Ствар није у недостатку времена већ у недостатку самодисциплине. Или снаге воље.

Да би учење језика било успешно, потребно је утрошити по пола часа на дан, што у принципу свако може. Али, треба имати снагу воље да се тај режим издржи, да се себи не опрашта, да се не говори „од сутра почињем нови живот".

Као закључак да кажем: ја због тога знам неколико десетина језика што у животу нисам узалуд трошио време. Бавио сам се разним врстама спорта, волео да играм, волео позориште и биоскоп, веома сам много читао и још много што шта. Само нисам узалуд трошио време, нисам га трошио ниушта. Ето, у томе је моја тајна.

Јевгениј Черњавски

Решење:

1. (c) — у сваком реду од фигура у средњем квадрату једнаком броју кругова се фигура са врха квадрату надесно за један круг више него у претходном.

2. На питање је писало: „Један пекло бурго кући"

Ј Ч Б К
О Е Р У
Ћ М З Ћ
И О О И

3. 10 — у сваком правоугаонику два броја у горњем реду се саберу, производ се упише у доњи део правоугаоника у другом реду да би се добио број у трећем.

Резултати:

За сваки тачан одговор добијате један поен. Ако сте тест завршили за 20 минута, додајете још један бод, ако сте за 15 минута — 2, за 10 минута три поена.

Ако имате између 17 и 15 поена ви сте, тако рећи, геније, у сваком случају спадате у натпросечно интелигентне људе, од 14 до 12 — обдарени сте завидном интелигенцијом, од 11 до 9 — изнад просека сте, испод 9 — не дајте се поколебати, још нико није измислио непогрешив тест!

4. 17, 37, 46

3x3=9

на пример: 1+2=3,

5. Било која фигура са четири странице јер има тачно једном линијом, има двадесет две, исто тако сваки квадрат, у друштву са било којом фигуром се добија нова фигура

6. Тостер, све остало су средства комуникација

7. 129 јер 9+3=12, 12+(3x3)=21, 21+(5x5x3)=48, 48+(3x3x3x3)=129

8. (c)

9. 27

10. (b) — број квадратића сваког квадрата, у другом реду, полазиће се од тачке која у сваком следећем реду, испод тачке у којем квадрату почиње фигура

11. (e)

12. (b) — само је сазвежђе Мале медведице

13. петак

14. (d) — фигура се окреће у правцу казаљке на сату

ИСТОРИЈА КРОЗ ПРИЧУ И КАРИКАТУРУ

РУСКИ КОЛУМБО

Половећи Охотским морем руске трговце вековима је више интересовао лов на морске видре и друге крзнаше него што су размишљали о оснивању руских колонија по острвима Великог океана. Средином 18. века освојена је Аљаска, али први који је схватио сав значај и важност данашње америчке обале и острва у Великом океану, био је сибирски трговац Григорије Ивановић Шељехов који је одлучио да на новоосвојеној територији оснује прве колоније.

Шељехов се родио у граду Риљевску (Курска губернија) 1747. Натеран тешким животом, он је као голобради момчић отишао у Сибир да потражи срећу. Неко време служио је као помоћник код сибирског трговца Голикова а потом је постао његов ортак на проценат. Енергичан и предузимљив Шељехов је успео да наговори Голикова да пошаље два-три брода „на аљаску земљу", на позната и непозната острва ради лова на звери с крзном и стварања трговачких веза са домороцима: Ескимима, Индијанцима, Алентима. Познајући добро Шељехова и његов практичан дух, трговац је наручио да се изгради брод.

Године 1776. Шељехов на броду „Свети Павле" креће на дугу пловидбу Великим океаном. После дуге и тешке пловидбе која је трајала пуне четири године вратио се у Охотск са богатим уловом који се састојао од 1.000 кожа морског дабра, 1.580 кожа плаве лисице, 34.000 кожа морске видре, 1.000 пудова зуба морског слона (један пуд — преко шеснаест килограма, па ви сад рачунајте!) и 500 пудова китових бркова. Све ово Шељехов је успео да улови са посадом која је бројала четрдесет људи!

Вративши се у Охотск Шељехов није мировао, направио је план по коме би сва новооткривена острва у Великом океану задржао за Русију и населио их Русима. Пошто за извршење тако великог подухвата није имао довољно средстава, Шељехов оснива компанију са крупним капиталом. О трошку компаније сагрђена су три брода која су под заповедништвом Шељехова 16. августа 1783. кренула из Охотска у нове походе. Опловивши Камчатку и острво Сушу, Шељеховљева се експедиција зауставила на Беринговом острву да презими. У пролеће идуће године наставила је пловидбу: 24. августа 1784. године експедиција је стигла до острва Кађак, највећег отока уз амерички континент. Острво је било насељено веома ратоборним племенима која су напала Шељеховљеву експедицију чим се искрцала на копно. Искусни Шељехов је успео да са својих двеста људи победи далеко бројнијег противника и да га потпуно потчини својој власти. Населивши се на Кађаку, Шељехов је мудрим и пажљивим поступањем са домороцима успео у потпуности да их придобије за себе. Године 1786. вратио се у Иркутск да би припремио нове бродове којима би наставио оснивање руских колонија.

Сазнавши за Шељеховљева открића и за оснивање руске колоније у близини америчке обале, руска царица Катарина II пожелела је да лично упозна предузимљивог и одважног трговца. По повратку из Петрограда Шељехов оснива три нове компаније које су за кратко време донеле са Алеутских острва и америчке обале велико богатство у скупоценим крзнима. Шељехов није мислио на лично богаћење, његов циљ је био да Русији припадну новооткривене земље. На Кађаку и другим острвима отворио је руске школе и цркве трудећи се да ојача руски утицај на тим острвима. Године 1794. оснива нову компанију имајући у виду освајање америчке обале и оснивање руских колонија на њој. Своју идеју, пак, није успео да спроведе у дело — спречила га је смрт. Шељехов је умро изненада, 20. јула 1795. године у Иркутску у четрдесет осмој години.

Шељеховљев родни град није заборавио свог славног грађанина и 24. августа 1903. године у Риљевску је откривен споменик „Руском Колумбу" Шељехову.

Аљаска је припадала царској Русији од 1741. до 1867. кад је продата Сједињеним Америчким Државама за симболичну суму.

Црта и пише:
Бошко Стаматовић

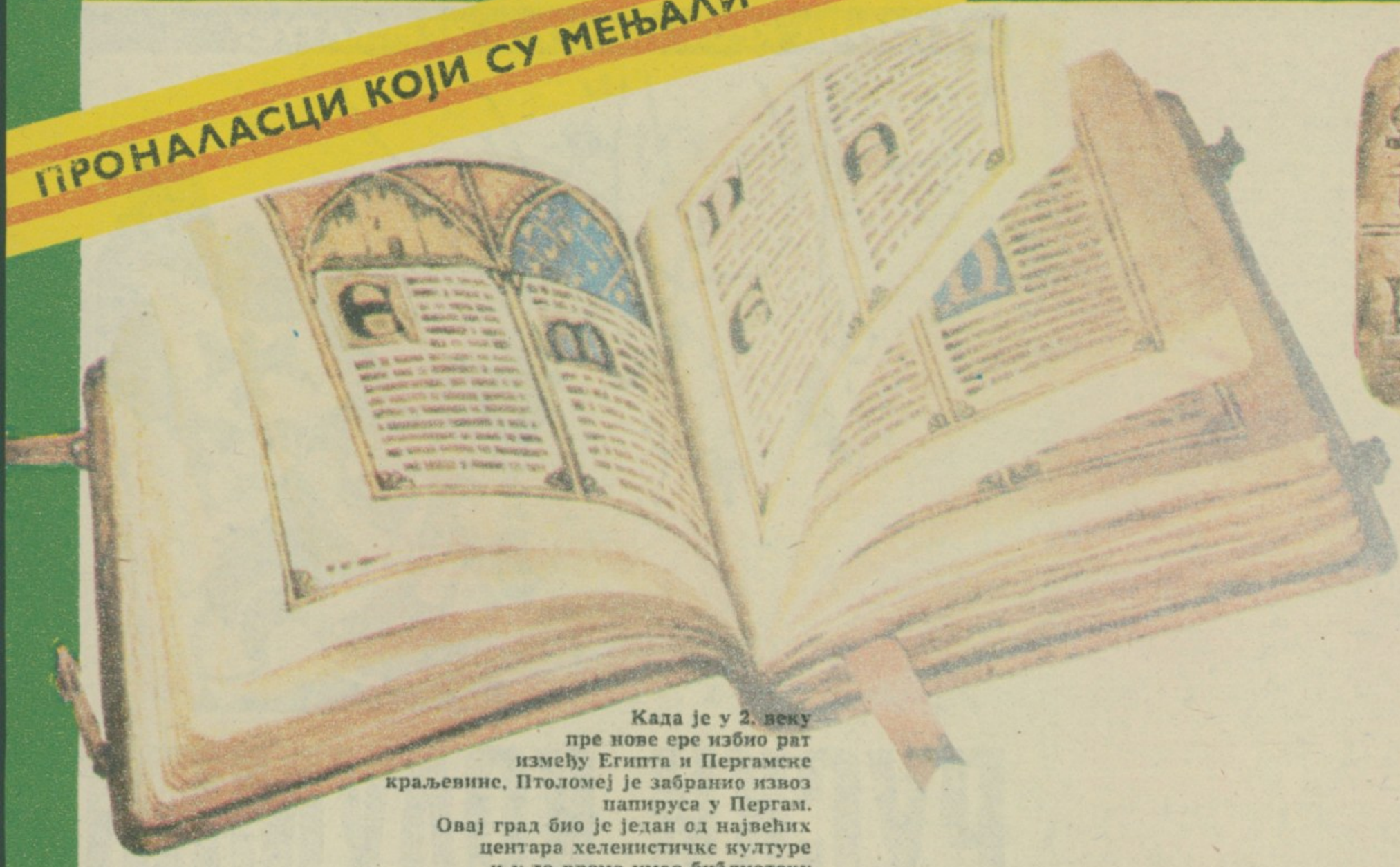

Када је у 2. веку пре нове ере избио рат између Египта и Пергамске краљевине, Птоломеј је забранио извоз папируса у Пергам. Овај град био је један од највећих центара хеленистичке културе и у то време имао библиотеку са преко 200 хиљада свитака! Требало је хитно наћи замену за папирус и тако је настао пергамент: подлога за писање од танке, специјално уштављене коже оваца, крава или телади.

Асирци и Вавилонци писали су на глиненим плочицама зашиљеним дрвцетом. Највећу библиотеку глинених плочица поседовао је асирски краљ Асурбанипал који је живео у 7. веку пре нове ере.

ИДЕЈА ИЗ ОСИЊАКА

НИ КАДА СУ У 13. ВЕКУ КОНАЧНО ПОЧЕЛИ ДА ГА ПРОИЗВОДЕ, ЕВРОПЉАНИ У ПАПИР НИСУ ИМАЛИ ПОВЕРЕЊА: ИСПРАВЕ И УГОВОРИ ИСПИСАНИ НА ЊЕМУ НИСУ ПРИЗНАВАНИ. ЧАК ЈЕ И ВЕРСАЈСКИ СПОРАЗУМ КОЈИМ ЈЕ 1919. ОКОНЧАН I СВЕТСКИ РАТ НАПИСАН НА — ПЕРГАМЕНТУ.

Америчке осе праве врло фин папир који је сличан правом. То нам доказује да је могуће из биљних влакана направити папир. Осе нас, заправо, подстичу да направимо добар папир од дрвета...

Ово је део писма које је чувени француски физичар и природњак Рене Антоан Реомир упутио 1719. године Француској академији наука. Али, та генијална Реомирова идеја — да се папир прави од дрвета — морала је да причека још око век и по, мада већ у његово време произвођачи папира нису могли да одговоре све већој потражњи. Сировине које су користили — крпе, предиво и остаци памучних и ланених тканина — ни издалека нису могле да подмире потребе.

Од коже нерођене телади

Данашњи папир је добио име по биљци папирус само зато што веома личи на подлогу за писање коју су правили стари Египћани од њеног стабла и лишћа! Сам лист папируса називао се хартес, па отуда — хартија. Али, док су Египћани увелико писали на папирусу у другој великој цивилизацији — древној Кини — већ је постојао прави папир. Поступак за његово прављење у суштини се не разликује од данашњег, а дугујемо га генијалном Чај Луну коме је још 105. године пре нове ере синуло како да од влакана дуда, кинеских трава, памука и старих крпа — направи танку, белу подлогу за писање.

Чај Лун је сва та влакна прво потапао у воду да би набубрела и претворила се у белу кашу. Потом је густим решетом од уплетених бамбусових прутића захватао ту масу тако да се вода оцеди кроз рупице, а горе је остајао само танак слој целулозе. Њега је Чај Лун скидао са решета и сушио на сунцу. Тако су настајали фини бели листови погодни да се на њима пише мастилом од чађи и уља. Листови су могли да се слажу један на други и... повезују. Претече књига!

У другим крајевима света књиге (које су се називале кодекси) правиле су се од пергамента који је добио име по месту Пергаму у Малој Азији где се налазила велика библиотека. Ни пергамент нема никакве везе са папиром, као ни папирус. Он се израђивао од врло танке, специјално штављене коже, а најскупоценији је био од коже нерођених телади! Па и кад се папир појавио у Европи, дуго није потиснуо пергамент јер се сматрало да је пергамент много трајнији. Чак је и Версајски споразум којим је службено завршен I светски рат 1919. године, написан на пергаменту.

Цењени крпари

Вековима је кинески папир доспевао у Европу дугачким, караванским путевима, заједно са осталом цењеном робом са Далеког истока. Али, тајна његовог прављења остала је у кинеским рукама све до 610. године, када ју је корејски калуђер Дончо пренео у Јапан. Јапанци су били вредни ученици и брзо постали угледни имитатори. Фини јапански папир и данас је појам најквалитетнијег производа индустрије папира.

И Јапанци су дуго чували тајну! Тек су Арапи средином 8. века понели папир у победоносни поход по тада познатом свету. Они су од неких кинеских ратних заробљеника научили како се прави папир а потом су готово 500 година чврсто држали производњу папира у својим рукама. Арапи су били изумитељи најтањих, напола прозирних папирних листића — свиленог папира. Употребљавали су га за слање порука преко голубова-писмоноша који могу да преносе само изванредно лаке пошиљке. Тако је већ 1173. године постојала редовна ваздушна поштанска веза између Каира и Багдада!

За време арапских освајачких похода рецепт за производњу папира дошао је преко Северне Африке у Шпанију.

У то време у арапском свету наука је доживела прави процват захваљујући умногоме баш папиру кога је било напретек. У Европу је стизало само мало папира јер хришћани из верских разлога вековима готово уопште нису трговали са мухамеданцима. На арапским територијама постајале су образовне установе и библиотеке са по 10 хиљада кодекса док су европске библиотеке, само по самостанима, биле више него сиромашне. При крају 10. века однос је изгледао отприлике овако: каирски калиф имао је око 150 хиљада кодекса, кордовски калиф исто толико, док их је познати самостан Бенедиктбеурен имао једва стотинак, а библиотека у Бамбергу само 96!

Стари Египћани писали су на папирусу којег је било тако много у долини Нила и тако се лако прерађивао да је једно време завладала права „грозница писања“! Папирусе су свијали у ролне и печатили.

Грци и Римљани писали су на воштаним таблицама зашиљеним пером — стилусом. То је био згодан начин за све врсте привремених бележака, јер је било довољно да се восак загреје и иста таблица поново је постајала празна.

Неки подаци говоре да је производња папира у Европи почела у италијанском месту Фабријану 1268. године. Италијани су врло брзо унели битна побољшања у производњу папира: дуго и напорно мешање влакнастих сировина и ручно ситњење заменили су ступама на водени погон. Оне су за краће време могле да прераде веће количине сировина и од малих занатских радионица брзо се развила ситна индустрија. Италијани су знали и то да је лакше писати на глаткој површини, па су почели да глачају папир тврдим ахатом (полудраги камен).

Да би по ручно произведеним табацима могло да се пише мастилом, Италијани су равнали њихову површину туткалом од костију — на таквом папиру мастило се није разливало. Али, проналазак обраде површине папира туткалом довео је и до тога да су папирничароки млинови морали да се селе из стамбених четврти у „индустријска подручја“ уз реке, јер је туткало ширило ужасан смрад пошто се правило од костију, отпадака из касапница.

Најинтересантнији проналазак Италијана је водени жиг, у ствари знак у папиру који се може видети само кад се табак окрене ка светлости. Такви жигови по којима се препознавао произвођач могли су неизбрисиво да се утисну на сваки табак јер су у међувремену настала много боља сита од кинеских, израђена од фино испреплетених металних жица (обично месинганих). Калуп фигуре причвршћен на сито оставио би на табаку прозиран отисак.

Од краја 15. века добар папир тражио се све више, а када је Јохан Гутенберг изумео штампање са покретним металним словима, папирничари више нису били: дорасли потребама. Папир је постао толико тражен да је понестало сировина — крпа и предива!

Скупљање крпа постало је уносан посао, а многи владари су предвидели чак оштре казне за оне који су износили из земље сировине за папир! Сакупљање свих употребљивих сировина строго се надзирало.

Тако је и сакупљање старог папира постало уобичајено још пре 500 година!

За новине да, за књиге не!

Конкуренција на тржишту папира нагло се заоштрила када је Француз Никола Робер 1799. године конструисао машину за производњу папира која је уместо једног сита имала бескрајну ситасту траку за захватање папирне каше. И данас машине у индустрији папира раде по истом принципу. Најмодерније, које израђују новински папир за ротациону штампу, производе 2000 метара папира у минуту а врте се брзином од 120 километара на час!

Са појавом покретне траке старе крпе и предиво постале су недовољне и требало им је хитно наћи замену. Тако смо се опет вратили Реомиру који је схватио да се треба угледати на осе и за производњу папира употребити дрво. Као што смо већ рекли, Реомира испрва нико није слушао. Тек је 1845. Сас Фридрих Келер разрадио поступак и патентирао га. Његова основна замисао је била да уз помоћ камена за брушење скида са комада стабла ситну струготину. Била је то примарна сировина којој су се додавале још старе крпе и предиво.

Келер није знао да дрво садржи материју која за врло кратко време уништи папир јер пожути. То је лигнин, поред целулозе главни састојак дрвета. Из папира за књиге мора се одстранити лигнин, али он не смета код папира који се одмах баца. Зато су новине, на пример, обично штампане на такозваном дрвном папиру.

Развојем штампарске технике морао је да се побољша и квалитет папира. Обично лепљење (туткалисање) и глачање на ваљцима (каландрима) није више било довољно. Каолином и кредом — у посебним случајевима и титановим белилом — затваране су поре између влакана што је папир чинило снежнобелим и густим.

Најскупљи — за новчанице

Поред производње ротационог и папира за амбалажу индустрија папира је последњих деценија обезбедила додатну зараду хигијенским и папиром за домаћинства. Врећице за чај или инстант кафу треба посебно очврснути нарочитим лепком отпорним на топлоту — да се папир не распадне када га прелијемо кипућом водом. А његова тврдоћа иста је као код челика исте тежине!

Папиром улепшавамо и животну средину. Ту мислимо пре свега на тапете за станове. У Јапану који лежи на земљотресном подручју, преградни зидови у становима су од папира затегнутог на дрвене оквире. Као потрошно добро папир је данас тако уско повезан са свакидашњим потребама да животни стандард можемо да проценимо и по употреби папира.

Али, велика употреба папира прети да прилично прореди па чак и уништи многе шуме (за производњу папира највише се употребљавају четинари чија су целулозна влакна дужа и лакше се чувају него влакна листопадног дрвећа). Зато упозорење „Чувајмо шуме“ никако није без основа! Али, за производњу папира нису увек потребна цела стабла већ саднице и отпадно целулозно дрво. Чак и дрвени отпаци. Па ипак, са том драгоценом сировином треба поступати промишљено и управо зато стари папир поново добија на цени.

Данас се од крпа производи још само једна врста папира — то је онај најскупљи, за новчанице. Оне морају да буду веома издржљиве (остају целе чак и после прања у машини) и сигурне од фалсификатора: то се постиже многим воденим жиговима.

Израду папира пронашли су Кинези. Али, до данашњег поступка у индустрији папира било је потребно учешће многих народа и култура. Зато је папир права интернационална тековина!

М. Ш.

Прави папир настао је у Кини 105. године пре нове ере. Његов изумитељ Чај Лун користио је биљна влакна дуда, кинеских трава, памука и старих крпа која је потапао у воду да набубре и претворе се у кашу. Решетом од фино уплетених танких бамбусових прутића захватао је кашу и пуштао да се вода оцеди, тако да је остајао танак, бео слој целулозе. Њега је Чај Лун сушио на сунцу и тако су настали први табаци папира!

ПРЕВАРЕНИ ПАПИРНИЧАР

— Тај лист папира је мог конкурента из Орлеана! — рекао је један познати папирничар из 18. века када му је научник Реомир показао листић папира танак попут даха. Погрешио је! Био је то комадић обичног осињака а, као што је познато, осе га граде од дрвета.

ВЕЛИКИ СКАНДАЛИ У ИСТОРИЈИ

АФЕРА

КО ЗНА ДОКЛЕ БИ СЕ ВИНУО МЛАДИ МАРКИЗ ДА ИЗ СУЈЕТЕ НИЈЕ СКОВАО ЗАВЕРУ ПРОТИВ РИШЕЉЕА, КАРДИНАЛА И ПРВОГ МИНИСТРА ФРАНЦУСКЕ.

Француска је била у тридесетогодишњем рату (1618—1648) с Немачком а циљ јој је био да ослаби моћ Немачког царства. Маршал и заповедник краљеве војске Антоан Коефје страдао је у том рату. Ришељеу, који га је много волео јер му је доста дуговао за свој успон, сада је пажњу указивао његовој деци, нарочито Антоановом другом сину Анрију, маркизу од Сен-Марса.

Анри је био веома налик на свог оца, весељак као он и са много духа, а поред тога необично леп и увек елегантан. Ришељеу га је знао од рођења и одлучио је да води бригу о његовој будућности и већ у шеснаестој години поставио га је за капетана краљеве гарде.

Муњевит успон

Како Луј XIII и Ришељеу често нису били у добрим односима, министар је веровао да ће имати потпуну надмоћ над краљем ако младог Сен-Марса постави близу њега. Ришељеу није било тешко да спроведе свој план јер је краљу, који је био преслаб да се одупре моћном племству и лукавом и интелигентном министру, управо било потребно присуство неког ко ће му бити покоран. Неискусан а пресрећан што се нашао на краљевом двору, Сен-Марс постаје верни пратилац Луја XIII. Међутим, прве несугласице између њих двојице настале су оног тренутка када се Сен-Марс заљубио у младу и лепу Марион де Лорм и желео да што више времена проводи са изабраницом свог срца. То је често био предмет свађа између краља и његовог љубимца али, и поред тих пролазних олуја, Луј XIII се толико везао за Сен Марса да му је у деветнаестој години дао један од највећих положаја на двору — положај великог штитоноше Француске.

Изгледа да је и сам Ришељеу био изненађен: његов штићеник брже је напредовао него што је кардинал желео. Тако блистав почетак изгледа да је завртео мозак Сен-Марсу. Према њему су се опходили готово као према краљу или кардиналу. Две стотине племића пратило га је кад је ишао краљу, министри су очекивали његове заповести, жене му се бацале око врата, а дворани дивили његовом раскошном одевању, отменом понашању и привлачности. Па ипак, краљ и први министар опходили су се према њему као према детету.

Познанство с кепецом

Први сукоб између Сен-Марса и Ришељеа избио је кад се младић заљубио у принцезу Марију од Гонзага, девет година старију од њега. Амбициозна и прорачуната принцеза говорила му је да ће пристати да се уда за њега само ако му краљ додели титулу војводе или га постави за заповедника војске. Кад је велики штитоноша поверио то кардиналу и затражио од њега подршку, овај му је грубо одговорио:

— Не заборавите да сте ви обичан племић који је то постао мојом милошћу и не знам одакле вам смелост да помишљате на такав брак. Ако принцеза Марија заиста мисли на брак с вама, онда је она још луђа од вас.

Ову увреду Сен-Марс није могао да опрости Ришељеу. Једног дана кад је први министар сазвао министарски савет, на седници се нашао и Сен-Марс. Краљ је саопштио свом министру да жели да се и његов штитоноша нађе у савету. После седнице Ришељеу га је упозорио да је Сен-Марс сувише млад и брбљив и да би већ следећег дана могао да раструби државне тајне које је знао. Краљ се сложио с Ришељеом и Сен-Марс више није присуствовао седницама.

То је још више повредило овог сујетног младића и сад је само мислио како да се освети министру. Тих дана Сен-Марс се спријатељио с племићем Лујем Дастарком, маркизом од Фонтраја, грбавцем који је смртно мрзео Ришељеа. Наиме, грбавац је једном дошао послом код Ришељеа, баш кад је овај излазио из своје канцеларије да дочека једног амбасадора. Бесан што га види, Ришељеу му је одбрусио:

— Склоните се, господине од Фонтраја! Овај амбасадор не воли да гледа наказе!

Фонтрај никад није могао да му опрости ове речи. Мржњу коју је према Ришељеу сада осећао и Сен-Марс, овај кепец је још више распиривао надајући се да ће тако пре успети да се освети министру.

Сен-Марс се тако нашао између принцезе која је непрекидно подгрејавала његове амбиције и Фонтраја који га је убеђивао да је Ришељеу једина сметња остварењу његове жеље да постане војвода.

Поред Сен-Марса и Фонтраја, задојени мржњом били су и војвода од Бујона и Гастон од Орлеана, краљев брат који је желео да се домогне престола. Војвода од Бујона је држао у својој власти град Седан који је Ришељеу жарко желео да припоји Француској. Није онда чудно што је ова група незадовољника настојала да се реши кардинала Ришељеа.

Али, без помоћи неке велике силе, ова шачица гневних не би ништа успела. Избор је пао на Шпанију која је у том тренутку била у рату с Француском. Требало је саставити уговор и тог посла се прихватио Сен-Марс. Према том уговору шпански краљ би дао 12 хиљада људи којима би војвода од Бујона омогућио упад у Француску кроз утврђени град Седан. Гастон од Орлеана стао би на чело савезничке војске, збацио краља с престола и заузео братовљево место. Сен-Марс би постао први министар уместо Ришељеа. А шта би Шпанци добили? Мир с Француском који су одавно прижељкивали. Уговор о завери успео је у Шпанију да пребаци Фонтрај и шпански двор га је прихватио. Де Ту, једини прави пријатељ Сен-Марса, узалуд је покушавао да одврати штитоношу од завере.

Бићете високи и без главе!

Јануара 1642. Луј XIII је одлучио да напусти двор у Сен-Жермену и отпутује у Русијон где би лично отпочео опсаду Перпињана, града који је припадао Шпанији. Иако болестан, Ришељеу је у носиљци кренуо на тај дуг и опасан пут.

Према договору завереничке групе Сен-Марс је требало да буде уз краља и будно прати сваки његов корак. Међутим, велики штитоноша био је и велики хвалисавац. Тих дана је носио дугачак мач о пасу, показивао га дворанима и говорио да има велики план који ће ускоро да оствари. Чак је отворено изазивао Ришељеа и најављивао његов скорашњи пад. У свом гневу потпуно је изгубио разум и открио своју намеру. Било је довољно да Ришељеу саветује или одобри неку ствар, а да Сен-Марс одмах иступи против њега. За њега више нису важиле ни краљеве одлуке.

Због уображеног и безобзирног понашања Сен-Марс који је дотле имао велики број присталица, полако је почео да губи њихову наклоност. Да би оставио утисак на оне који су га окруживали, разметао се новцем и све више западао у дугове. Када се неко распитивао код њега за краљево здравље које је увек било рђаво, он је одговарао:

— О, још није доста рђаво!

Наравно да су ове речи стизале и до краља због чега се једном толико наљутио да је свом штитоноши забранио да га посећује. Кад је после неколико дана краљ пристао да га прими јер је овај био толико упоран, није се уздржао да му не каже да је највећи расипник и незахвалник на свету. Било је очигледно да је Сен-Марс пао у немилост. Луј XIII је тих дана писао свом првом министру да је разочаран својим штитоношом јер је схватио да је добар само за трпезом јер уме да се понаша и лепо да прича, али да никада неће моћи да се бави државничким пословима.

Ришељеу је, иако болестан, будно мотрио на свог противника и педантно бележио сваки податак који је стизао о њему. Тако је открио и трагове завере, али још није имао доказа који би његову сумњу и поткрепили. Међутим, завера је веома рђаво чувана јер је принцеза Марија од Гонзага писала Сен-Марсу: „Ваша ствар је тако позната у Паризу као што је познато да Сена протиче испод Новог моста".

Фонтрај се веома уплашио кад му је Сен-Марс показао принцезино писмо и позвао је штитоношу да беже у Енглеску, а када је овај то одбио, рекао му је:

— Ви који сте високи растом бићете ипак још доста високи кад вам одсеку главу с рамена. А ја сам много мали да бих могао то себи да допустим!

Као што се вешто преобучен искрао из земље и однео уговор о завери шпанском краљу, Фонтрај је тако и сада успео да се тајно пребаци у Енглеску. Исте ноћи кад је пребегао Ришељеу је послао краљу препис тајног уговора са Шпанијом. Како је кардинал успео да га се домогне ни данас се не зна.

У пласту сена

Краљ је био поражен док је читао документ, груб доказ Сен-Марсове издаје. У првом тренутку чак је одбијао да у то поверује, али је сутрадан наредио да га ухапсе. Међутим, писац Алфред де Вињи у свом роману о Сен-Марсу каже да је његов јунак сам дошао код краља и кардинала и предао им мач овим речима:

— Можда ће вам бити тешко да ме ухапсите јер ја имам око две хиљаде оданих људи. Али ја се предајем јер желим да умрем.

Разлог због којег је Сен-Мрс хтео да умре, према Алфреду де Вињију, био је тај што је дознао да се принцеза верила с пољским краљем и напустила га. Истина је, међутим, да се Марија верила тек кад је сазнала да је откривена завера и да се Сен-Марс налази у затвору јер се уплашила за своју главу због преписке коју је водила с њим.

Истина о хапшењу Сен-Марса сасвим је неромантична. Њему ни на крај памети није било да се преда већ је, напротив, покушао да побегне пре него што је издат налог за хапшење. Пронашли су га тек сутрадан скривеног испод кревета у једној сиромашној кући у предграђу јер су све капије биле затворене и добро чуване, па није успео да побегне из града.

Кад ју чуо да ће га ухапсити, војвода од Бујона који се с војском налазио у Италији покушао је да по-

СЕН-МАРС

бегне као и Сен-Марс. Целог дана остао је скривен у пласту сена и умало га војници који су претраживали терен нису изболи копљима.

Најбедније од свих држао се краљев брат Гастон од Орлеана. Толико се престравио кад је чуо за хапшење да је потуно изгубио достојанство и прихватио свако понижење само да би спасао кожу. Лукавом Ришељеу је одговарало такво његово понашање и чак му је обећао да ће му краљ поштедети живот само ако писмено потврди своје учешће у завери и открије све заверенике. У ствари, обичан препис уговора са Шпанијом који је Ришеље имао не би био довољан на суду и порицањем оптужених судије би лако могле да га прогласе неважећим.

Шеснаестог јула 1642. Гастон је дао писмену изјаву, а војвода од Бујона је понудио краљу свој град у замену за живот. Тако је и он извукао главу.

Међутим, поред Сен-Марса ухапшен је и Де Ту под сумњом да је знао за уговор са Шпанијом због чега би му, према тадашњем закону, следила смртна казна. Он се и једини држао достојанствено у читавој ствари — ухапшен је у својој кући.

Лукавство је упалило

Ришеље је одлучио да се суђење одржи у Лиону и да се на њему појави тринаест судија. Кардинал и његова два заробљеника стигли су у Лион 3. септембра 1642. Ришеље је наредио да их затворе у тврђаву Пјер-Есис и већ сутрадан почело је њихово саслушање. Трајало је од седам ујутро до два часа после подне, али без икаквог резултата. Сен-Марс је тада више пута поновио:

— Више волим да умрем него да говорим!

Онда је државни секретар Лобардемон, иначе Ришељеов човек, прибегао једном лукавству. Испричао је Сен-Марсу да је Де Ту на саслушању говорио против њега и да би за њега било боље да призна да је учествовао у завери и да је Де Ту знао за њу. Поражен кад је чуо за „неверство" свог најбољег пријатеља, Сен-Марс је проговорио.

Само неколико мунута касније на редовном саслушању обојица су схватила превару. Сен-Марс је био очајан, а Де Ту, иако видно узбуђен, изјавио је:

— Признајем да сам знао за заверу и да сам чинио све да од ње одвратим Сен-Марса. Он је веровао да сам му ја једини верни пријатељ и зато нисам могао да га издам.

Једанаест судија гласало је за Де Туово погубљење, два су била против, док је Сен-Марс једногласном одлуком осуђен на смрт. Погубљење је требало да се обави 12. септембра 1642. у пет по подне. Док им је пресуда читана, Де Ту се окренуо Сен-Марсу и рекао му:

— Требало би да се пожалим на вас јер сте ме ви отерали у смрт, али би знате колико вас волим. Зато умримо храбро!

Сен-Марс му се тада бацио у загрљај и замолио га за опроштај.

Нећу црни повез!

Час погубљења се приближио. Губилиште је подигнуто на тргу Де Теро. Огромна маса света тискала се да би присуствовала погубљењу. На путу до губилишта Де Ту и Сен-Марс су се препирали ко ће први да умре. Међутим, судије су и то утврдиле — Сен-Марс је требало да буде погубљен први. Де Ту га је пољубио и рекао:

— Хајде, пријатељу мој, покажите да знате да умрете!

Сен-Марс се попео уз степениште као да креће у бој и одбрану своје земље. У последњем тренутку предао је свештенику кутијицу у којој је била слика једне даме с праменом њене косе и замолио га да је спали. Одбио је да му ставе повез преко очију и изјавио да је спреман да умре. Гомила је испустила крик ужаса кад је секира пала на врат Сен-Марса. Де Ту је схватио да је на њега дошао ред. За разлику од Сен-Марса, он је затражио да му вежу очи јер није могао да гледа леш свог пријатеља.

— Ја сам човек — рекао је сасвим једноставно — и признајем да се бојим смрти.

Само три месеца касније умро је Ришеље, а већ идуће године и краљ Луј XIII

С. И.

ДИКАН И ПРЕТЊА СА ОРИОНА

ВЕЛИКИ ДОГАЂАЈИ ИЗ ДАЛЕКЕ БУДУЋНОСТИ

ПОСТОЈИ ЛИ ЗАШТИТА ОД ПСИХО-ЗРАКА?

НА ЖАЛОСТ, НЕ. АЛИ ЈОШ ВАМ НИСМО СВЕ РЕКЛИ. НЕКА НЕКО УЗМЕ ОЛОВКУ И ПАПИР!

ПОД УТИЦАЈЕМ ПСИХО-ЗРАКА НАПИСАЋЕТЕ **НАЈОБИЧНИЈУ ЛАЖ!** САД!

ЕВО НАПИСАО САМ.

БАШ ГЛУПО! НАПИСАО САМ ДА ЈЕ ОВАЈ ПАПИР ЦРН!

ЕТО, ВИДИТЕ ЛИ?! ЗГРАБОН ТАКО ВЛАДА ОРИОНОМ. КАД ОН КАЖЕ ЧЕТВРТАК, ОНДА ЈЕ СВИМА ЧЕТВРТАК ИАКО ЈЕ ПЕТАК.

ЈЕДНОМ СМО ТАКО ИМАЛИ **ТРИ СРЕДЕ** ЈЕДНУ ЗА ДРУГОМ И НИКОМ НИШТА!

ЗГРАБОН НАМ ЈЕ ПОКАЗАО АПАРАТ СВЕПРОДУКТ. ЈЕ ЛИ И ТО НЕКА ПОДВАЛА?

НИЈЕ, АЛИ ПОСЛЕ ПСИХО-ЗРАКА ТО ЈЕ НАША НАЈВЕЋА НЕСРЕЋА ЈЕР ЈЕ АПАРАТ СЛОЈЕВИТ!

СЛОЈЕВИТ? НЕ РАЗУМЕМ!

САМО ТАНАК СЛОЈ ОРИОНАЦА ИМА АПАРАТ ВЕЛИКЕ ЗАПРЕМИНЕ, А ОСТАЛИ ИМАЈУ МИНИ-ТИП КОЈИ ПРАВИ ВРЛО ЛОШУ РОБУ А ЗА ХРАНУ НЕКЕ СПЛАЧИНЕ!

ЗАШТО СВИ НЕМАЈУ ТАЈ ВЕЋИ ТИП?

ЗГРАБОНОВА КЛИКА ИСТРОШИЛА ЈЕ СКОРО СВЕ СИРОВИНЕ ОРИОНА (НА ОСНОВУ КОЈИХ АПАРАТ РАДИ) ЗА РАСИПНИЧКЕ ГЛУПОСТИ...

ЗАТО ОНИ И ХОЋЕ ДА ОСВОЈЕ ВАШУ ПЛАНЕТУ, ТРЕБАЈУ ИМ СИРОВИНЕ.

МОРАМО ИХ СПРЕЧИТИ ДА ОДУ НА ЗЕМЉУ, АЛИ КАКО?

НАШ ПОКРЕТ ИМА СВУДА СВОЈЕ ЉУДЕ И САМО ЧЕКА НЕКУ **МАКАР И НАЈМАЊУ** ПОВОЉНУ ПРИЛИКУ.

САКРИЈТЕ СЕ, ДОЛАЗИ ДВАПОСТОЛ!

ВИДЕЋЕМО СЕ ОПЕТ, НАДАМ СЕ!

КУЦ КУЦ

ИДЕМО НА ПРИРЕДБУ!

БИЋЕ ТО ПЛАНЕТАРНИ КОНЦЕРТ ОРИОНСКЕ МУЗИКЕ У ВАШУ ЧАСТ.

КОНЦЕРТ! ШТЕТА ШТО ТУ НИЈЕ РОБОТ ЖИКА. ОСИМ АКО...

ТРИТАРА

КАД МЕ НИКО НЕ СЛУША, ОНДА МИ СЕ НЕ СВИРА...

ТРИМ ТРИМ

ЗДРУМ ЗДРУМ

ЗВУМ ЗВУМ

...МОРАМ НАЋИ ШЕФА ДА МУ ПРИЗНАМ ГРЕШКУ. МОЈА ПРОШЛА КОМПОЗИЦИЈА БИЛА ЈЕ СТВАРНО ЛОША...

YU 101

ИДУБЕГ ПЕТКА: ОРИОНЦИ СУ У МУЗИЦИ КУКУЛЕЛЕИСТИ!

The Nidža and Lazo Production (c) 1982

ЏЕМС БОНД: САМО ЗА ТВОЈЕ ОЧИ II ДЕО

БРИТАНСКИ ОСМАТРАЧКИ БРОД ПОТОНУО ЈЕ КОД ОСТРВА КРФА.
НА ЊЕМУ СЕ НАЛАЗИЛО НАЈНОВИЈЕ ДОСТИГНУЋЕ ТЕХНИКЕ - **АУТОМАТСКИ НАПАДАЧ ЦИЉА.**
НЕКОЛИКО ЗЕМАЉА И МАФИЈА ЖЕЛЕ ДА ГА СЕ ДОМОГНУ.
ЈЕДАН ОД ОНИХ КОЈИ ТРАГАЈУ ЗА А.Н.Ц. ЈЕ И АРХЕОЛОГ ТИМОТИ ХЕВЛОК КОЈИ ЈЕ УБИЈЕН ЗАЈЕДНО СА СВОЈОМ СУПРУГОМ.
ЊИХОВА КЋИ ТЕЛИНА ЖЕЛИ ДА ИХ ОСВЕТИ, АЛИ НЕКО ЈЕ ПОКУШАО И ЊУ ДА УБИЈЕ.
БОНД ЈЕ У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ СПАСАВА, А УБИЦА ГИНЕ...

ИЗВИНИ, ДРУГАР? САМ СИ ОВО ТРАЖИО?
ААААХ?

ГОСПОДИНЕ, ВАШЕ ЦВЕЋЕ?
ПОШАЉИТЕ ГА НА ЊЕГОВУ САХРАКУ?

ТЕЛИНА, ШТА РАДИШ У КОРТИНИ?
ПА, ПОСЛАО СИ МИ ТЕЛЕГРАМ ДА ДОЂЕМ?
НИКАКАВ ТЕЛЕГРАМ ТИ НИСАМ ПОСЛАО? ТИ СЕ ОДМАХ ВРАЋАШ КУЋИ?
НИ СЛУЧАЈНО? ЈЕСИ ЛИ САЗНАО КО ЈЕ НАЈМИО ГОНЗАЛЕСА?
ЈОШ НЕ?
ДА ЛИ ЈЕ И ОН ОВДЕ?

НЕ ЗНАМ? ТЕК САМ НА ПОЧЕТКУ ИСТРАГЕ?
ОВАЈ ТЕЛЕГРАМ ЈЕ ДОКАЗ ДА ЖЕЛЕ ДА ТЕ УКЛОНЕ?
ЗАШТО БАШ **ТИ** РАДИШ НА ОВОМ СЛУЧАЈУ?
ТО ЈЕ ТАЈНА? САМО ДА ЗНАШ, У ПИТАЊУ ЈЕ НЕШТО ОД ВЕЛИКЕ ВАЖНОСТИ И ЗА ТВОЈУ И ЗА ТОЈУ ЗЕМЉУ?

ТВОЈ ОТАЦ ЈЕ ЗБОГ ТОГА ЖРТВОВАО СВОЈ ЖИВОТ?
ВРАТИ СЕ КУЋИ И ЧЕКАЈ ДА САЗНАМ ОНО ШТО ЖЕЛИМ? ВИДЕЋЕМО СЕ НА КРФУ?

У РЕДУ? ИДЕМ И ЧЕКАЋУ ТЕ...
... АЛ' НЕ ДУГО?

МАЛО КАСНИЈЕ У ХОТЕЛУ "МИРАМОНТЕ"...

НЕШТО МИ ГОВОРИ ДА ЈЕ НЕКО У МОЈОЈ СОБИ...

БИБИ, КАКО СИ УШЛА?

ПОРТИР МЕ ОБОЖАВА! ЗА МЕНЕ БИ СВЕ УЧИНИО!

А ЈА БУ ДА УЧИНИМ СВЕ ЗА ТЕБЕ!

БИБИ, ПОПАСКАН САМ...

... АЛИ, ТИ ТРЕБА ДА СИ НА ТРЕНИНГУ!

НА ТРЕНИНГУ САМ ОНДА КАД ЈА ТО ЖЕЛИМ!

А САД ЖЕЛИМ ДА САМ С ТОБОМ!

ммммм... БИБИ, ОБУЦИ СЕ!

ГЛУПОСТИ! САМО МИСЛИТ ДА ЧИКА АРИ НЕ БИ БИО ОДУШЕВЉЕН!

НЕ СВИЂАТ ТИ СЕ?

ХАЈДЕ, СПРЕМИ СЕ И ИДЕМО НА БИАТЛОН!

2

УБРЗО...

ОВО ЈЕ ЕРИХ КРИГЛЕР, НЕМАЧКИ ШАМПИОН? ЗАР НИЈЕ ЛЕП?

ИДЕМО ПОСЛЕ НА ПИЋЕ С ЊИМ? ДОПАШЋЕ ТИ СЕ, ВИДЕЋЕШ?

РЕК'О БИХ ДА СЕ ЈА ЊЕМУ НЕ ДОПАДАМ?

А НА ПУТУ, ИЗНАД ТЕРЕНА ЗА БИАТЛОН...

ГОВОРИ ЛОК!

КРИГЛЕР ГА ЈЕ ПРИТЕТИО!

ЧЕМСЕ, КУДА БЕШ?

ИМАМ САСТАНАК НА ПАРКИРАЛИШТУ!

БИАТЛОН

ДОБИ ПО ТЕНЕ НА КЛИЗАЛИШТЕ!

ОХ... МОЈ ШТАП...

НЕКО ПУКА НА МЕНЕ ИЗ ПУШКЕ С ПРИГУШИВАЧЕМ!

САД МИ ЈЕ ИЗБИО ПИШТОЉ ИЗ РУКЕ...

ЦИНГ!

ПОИГРАВА СЕ СА МНОМ...

МОРА ДА ЈЕ ИЗВАНРЕДАН СТРЕЛАЧ...!

... К'О КРИГЛЕР!!

ХЕЈ! ЈЕ ЛИ ОВО НОВА АЛПСКА ДИСЦИПЛИНА?

НЕ МОГУ ДА ИХ ЗАОБИЂЕМ...

ПАФ!

... АЛ' ЗАТО ЋУ ДА ПРОЂЕМ ИЗМЕЂУ ЊИХ!

БАНГ!

БАНГ!

БАНГ!

ГЛУПАНИ! УМАЋИ ЋЕ ВАМ!

НЕКА МИ ЈЕДАН ОД ВАС ДВОЈИЦЕ ПОЗАЈМИ МОТОЦИКЛ! ДРУГИ ЋЕ СА ТНОМ! СРЕДИЋУ ЈА ТОГ ЕНГЛЕЗА!

И ЗА ТЕБЕ БИ ТО БИЛО БОЉЕ, КРИГЛЕРУ!

НЕ ЖЕЛИШ ВАЉДА ДА РАЗОЧАРАШ ШЕФОВЕ?

НЕ, ЛОК! ТО МИ СЕ ДОСАД НИЈЕ ДОГОДИЛО!

СВЕ ТИ СЕ ВИШЕ ПРИБЛИЖАВАЈУ...

МОРАТ БРЗО НЕШТО ДА СМИСЛИТ!

ЦАК!

ААААААААА!

МУДАР ПОТЕЗ, БОНДЕ...

... АЛ' ТЕ НЕЋЕ СПАСТИ!

ИЗВИНИ, КРИГЛЕРУ, НЕМАТ ВРЕМЕНА ЗА РАЗГОВОР!

ВВУУУУШ!

ТУП!

СУВИШЕ СИ СЕ ВИСОКО ВИНУО, БОНДЕ!

ВУУМ!

ТАП!

ПЉУС!

АЛ' САМ СЕ БРЗО И ПРИЗЕМЉИО!

ХЕЈ! КО ЈЕ ГОРЕ?

СКРЕНУЛИ СТЕ С ТАКТИЧАРСКЕ СТАЗЕ!

ХЕЈ!

ВРУУУУУУУУУМ!

ТРАС!

ПОЛОМИО СИ МОТОЦИКЛ, КРИГЛЕРУ!

ГРРР!

КАКАВ СИ ТИ СПОРТИСТА...

... КАД НЕ ПРИХВАТАШ ПОРАЗ!

БУМ!

ДРУГИ ПУТ НЕЋЕШ ОВАКО ПРОЋИ, БОНДЕ!

ГДЕ СИ ДОСАД?

ЖАО МИ ЈЕ, ФЕРАРА! НЕПРЕДВИЂЕНИ СУСРЕТИ!

САЧЕКАЈ МЕ ТУ! ИДЕМ ПО БИБИ!

На клизаплишту...

БИБИ, ПРИЧАЈ МИ О СВОМ МОТКУ ЕРИХУ КРИГЛЕРУ!

ОН НИЈЕ МОЈ МОТАК! ЊЕГА, У СТВАРИ, ЖЕНЕ И НЕ ЗАНИМАЈУ! ВОДИ ПРАВИ СПОРТСКИ ЖИВОТ!

ЏЕМСЕ, ТИ СИ ЉУБОМОРАН!

НАРАВНО! ШТА ТИ ЈОШ МОЖЕШ РЕЋИ О ТОМ СУПАРНИКУ?

ДА НЕ ПУШИ И ДА САМО ЈЕДЕ ЗДРАВУ ХРАНУ!

БИБИ, ВРЕМЕ ЈЕ ЗА МАСАЖУ!

ДОЋИ ЋУ ВЕЧЕРАС У ТВОЈ ХОТЕЉ!

ДО ВИЂЕЊА, БОНДЕ!

ФИЈУУУУУУ!

ШТА?!

НЕ ВРЕДИ ДА СЕ РАСПРАВЉАТ С ХОКЕЈАШИМА!

ДУМ!

МОГЛО БИ КРНО ДА МИ СЕ ПИШЕ?

ПРЕБИ ПРЕКО ЊЕГА, ОТО, И ПУЦАЈ!

ШТА ЈЕ ОВИМ ХОКЕЈАШИМА?

СТАЛНО ПРАВЕ ФАУЛОВЕ...

... И ПРЕКИДАЈУ ИГРУ!

СЈАЈНО, ЕМИЛЕ! ИГРА СЕ ЗА ЦЕТСА БОНДА БЛИЖИ КРАЈУ!

ОВОГ ПУТА НЕМАШ КУД ДА ПОБЕГНЕШ!

УУФ!

ДУМ!

ДУМ!

КРЦ!

ОПРОСТИ СЕ ОД ЖИВОТА, ЦЕТСЕ!

МАШИНА ЗА ПРАВЉЕЊЕ СНЕГА МИ ЈЕ ЈЕДИНИ СПАС ...

ОПКОПИТО ГА, ФРИЦ!

КАД БИХ САМО ЗНАО ...

... КАКО СЕ ОВО ЧУДО УКЉУЧУЈЕ?

ХЕЈ, УСПЕО САМ! ПА, ОВО ЈЕ К'О ...

... ЛАВИНА!

ВУУУУУШ!

А НАПОЉУ ...

ОПЕТ КАСНИМ, ФЕРАРА! СТВАРНО МИ ЈЕ ЖАО!

МРТАВ ЈЕ!

ЗАДАВЉЕН!

ИЗГЛЕДА ДА ИМА НЕШТО У РУЦИ ...

ЛИЧИ НА БЕЦ...

... ГОЛУБ!

НА ЊЕМУ ЈЕ БЕЛА ПТИЦА...

НАДИМАК МИЛОСА КОЛУМБОСА!

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ НА КРФУ...

ЦЕМСЕ, КАКО СИ САЗНАО ДА САМ ОВДЕ?

ОД ПОСАДЕ ТВОГ БРОДА ТРИЈАНЕ!

ХАЈДЕ ДА СЕ ПРОШЕТАМО!

ЈЕСИ ЛИ УШАО У ТРАГ УБИЦАМА МОЈИХ РОДИТЕЉА?

ВЕЧЕРАС ТРЕБА ДА СЕ САСТАНЕМ С ЈЕДНИМ ТИПОМ У КАЗИНУ! МОЖДА ЋЕ МИ ОН ПОМОЋИ ДА НЕШТО САЗНАМ!

ГДЕ СИ ОДСЕО?

У ХОТЕЉУ КРФ!

ТЕЛЕФОНИРАЋУ ТИ УЈУТРО! РЕЋИ ЋЕШ МИ ШТА СИ САЗНАО!

ЦЕЛИНА, ДА ЛИ ЈЕ ТВОЈ ОТАЦ ОСТАВИО НЕКЕ ЗАБЕЛЕШКЕ КОЈЕ БИ НАМ БИЛЕ ОД ПОМОЋИ?

НЕ ВЕРУЈЕМ! ДА БУДЕМ ИСКРЕНА, НИСАМ ИМАЛА ХРАБРОСТИ ДА УЂЕМ У ЊЕГОВУ РАДНУ СОБУ ОТКАКО ЈЕ...

ЈАСНО МИ ЈЕ! ПРИЧАЋЕМО О ТОМЕ ДРУГИ ПУТ!

НЕ СХВАТАМ КОМЕ ЈЕ ОН СМЕТАО! ОХ, ЦЕМСЕ, ТАКО СЕ БОЈИМ! ЗАГРЛИ МЕ!

ИЗВИНИ! БИО ЈЕ ТО ТРЕНУТАК СЛАБОСТИ! БОЉЕ ДА ОДЕМ!

ТЕ ВЕЧЕРИ У КАЗИНУ...

... НАСТАВИТЕ, ГОСПОДИНЕ КРИСТАТОС!

ТЕШКО ДА ЋЕ ВАМ ПОЋИ ЗА РУКОМ ДА УХВАТИТЕ КОПУТБА!

ЊЕГА ДОБРО ЧУВАЈУ!

САМО МИ РЕЋИТЕ ГДЕ ЈЕ!

ТАМО!

КО ЈЕ ТА ДЕВОЈКА С ЊИМ?

ЛИСТ! ВЕОМА ЈЕ БОГАТА!

ШТА СИ РЕКО?!

УЖАСАН СИ! КАКО СЕ УСУЂУЈЕШ ДА ТАКО РАЗГОВАРАШ СА ТНОМ?

ГУБИ СЕ!

НЕ ИЗЛАЗИ МИ ВИШЕ НА ОЧИ!

САД ЈЕ ПРИЛИКА!

МОЖДА ЈЕ ЗАТКА!

РИЗИКОВАЋУ!

УЗМИТЕ МОЈ АУТО И ВОЗАЧА!

УБРЗО...

МОГУ ЛИ ДА ВАС ПОВЕЗЕМ КУЋИ!

ХВАЛА! УЗЕЋУ ТАКСИ!

ТЕШКО ДА ЋЕТЕ ГА НАЋИ У ОВО ДОБА НОЋИ!

ИЗГЛЕДАТЕ МИ ПРИСТОЈНО! ПРИХВАТАМ ПОЗИВ!

ЈА САМ БОНД, ПИСАЦ! ЖЕЛИМ ДА ПИШЕМ О ГРЧКИМ КРИЈУМЧАРИМА! ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ НЕКОГ ОД ЊИХ?

ШТА ВАМ ПАДА НА ПАМЕТ! ЈА САМ ГРОФИЦА ЛИСЛ ФОН ШТАФ!

ОНДА СИГУРНО МНОГО ТОГА ЗНАТЕ! БИО БИХ ВАМ ЗАХВАЛАН НА ПОМОЋИ!

ОБОЖАВАМ ЗАХВАЛНЕ МУШКАРЦЕ!

СУТРАДАН УЈУТРО...

ШТА ТИ ЈЕ ТО КОЛУТБО РЕКАО ПА СИ СЕ СИНОЋ ОНАКО РАЗБЕСНЕЛА ?

ДА СИ **ШПИЈУН** И ДА МОРАТ ДА САЗНАТ СВЕ О ТЕБИ!

ПА, ЈЕСИ ЛИ?

ммм! ЈОШ ПИТАШ!

НЕКО ДОЛАЗИ! МОЖДА СУ ТВОЈИ ПРИЈАТЕЉИ?

НЕ БИХ РЕКЛА!

АЛИ **ЈА** ПОЗНАЈЕМ ЈЕДНОГ ОД ЊИХ... **ЕТИЛА ЛЕОПОЛДА ЛОКА!**

КУДА БЕЖИШ?

КА ОНИМ РИБАРИМА...

БАЦИ ПИШТОЉ, БОНДЕ! ОПКОЉЕН СИ!

БЕДНИЦИ!

БАНГ!

ВРУУУУМ!

ЗАШТО СТЕ ЈЕ УБИЛИ?

УТУКНИ ДА И ТЕБЕ НЕ БИСМО СРЕДИЛИ!

КЛАУСЕ, ПОЗАБАВИ СЕ ЊИМЕ! ЈА ТИ ВИШЕ НИСАМ ПОТРЕБАН!

ЗБОГОМ, ЛИСЛ, И ХВАЛА НА...

ЗАВЕЖИ И УЛАЗИ ДОК...

УУХ!

БАНГ!

ХВАЛА ВАМ! ВИ СТЕ СИГУРНО ОНИ ЛОВЦИ НА ХОБОТНИЦЕ КОЈЕ СМО ЛИСЛ И ЈА ВИДЕЛИ!

ТАЈ ЗНАК...

СЈАЈАН ПОГОДАК!

БЕЛИ ГОПУБ!

ДУМ!

ШТА ЗНАЧИ...

УХ!

УСКОРО, НА ЈЕДРЕЊАКУ УКОТВЉЕНОМ У ЈЕГЕЈСКОМ МОРУ...

ГОЛУБ

ПОГРЕШНО СТЕ ОБАВЕШТЕНИ, БОНДЕ!

ЧОВЕК КОГА ТРАЖИТЕ ЈЕ КРИСТАТОС, А НЕ ЈА! ЛОК ЈЕ **ЊЕГОВ**, НЕ МОЈ!

ОН ЈЕ ДВОСТРУКИ ШПИЈУН, АКО НИСТЕ ЗНАЛИ!

МОЈА ЗЕМЉА ГА ЈЕ ОДЛИКОВАЛА МЕДАЉОМ!

НЕЗАХВАЛНИК САДА РАДИ И ЗА ВАС И ЗА ТАЈВАН!

КРИСТАТОС ЗНА ДА САМ ТО ОТКРИО И ЗАТО ХОЋЕ ДА МЕ УКЛОНИ!

ВИ САМО ТРЕБА ДА МУ ПОСЛУЖИТЕ ДА ОБАВИ ТАЈ ПРЉАВИ ПОСАО!

ДА БИХ ВАС УВЕРИО У ТО, НОЋАС ЋУ ВАС ОДВЕСТИ У ЊЕГОВО СКЛАДИШТЕ НА КЕФАЛОНИЈИ!

И ВИДЕЋЕТЕ, ОД СУТРА ЋЕМО БИТИ ПРИЈАТЕЉИ!

НАЗДРАВИМО У ИМЕ ТОГА!

ЈА БИХ САЧЕКАО СУТРАШЊИ ДАН!

МОЖДА ВАМ ОВО ЗАТРЕБАТИ! ДОПАДАТЕ МИ СЕ, БОНДЕ, ЈЕР СТЕ ХРАБРИ!

ТО БИХ И ЈА РЕКАО ЗА ВАС, КОЛУМБО!

НАПУЊЕН ЈЕ!

НАРАВНО! КАКВЕ БИ КОРИСТИ БИЛО ОД ЊЕГА ДА ЈЕ ПРАЗАН?

14

И ПРЕ НЕГО ШТО БЕ СВАНУ-ТИ, КОЛУМБОВ ЈЕДРЕЊАК ЈЕ УПЛОВИО У ЛУКУ НА КЕ-ФАЛОНИЈИ...

ИСТОВАРИЛИ СМО СВУ ГЊУРАЧКУ ОПРЕМУ, ЛОК!

ЛОК, ЈЕДРЕЊАК НА ДЕСНОМ БОКУ БРОДА!

ОВУДА ПРОЛАЗЕ МНОГИ МЕЂУНАРОДНИ ПУТЕВИ! НЕМА МЕСТА ЗА...

КОЛУМБО!

И БОНД!

НАПАШЋЕ НАС!

САНТОСЕ, НИКОСЕ, ДОНЕСИТЕ МАШИНКЕ!

ЈОШ НЕ ВИДИМ ШТА ТО ЖЕЛИТЕ ДА МИ ДОКАЖЕТЕ, КОЛУМБО!

БАНГ!

БАНГ!

БАНГ!

УСКОРО ЋЕТЕ ВИДЕТИ, БОНДЕ!

БЕЖИ, ЛОК! ЈА ЋУ ИХ ЗАУСТАВИТИ... УУХ!

ГЛУПАН!

ДУМ!

ЕНО ЛОКА! БЕЖИ КА СКЛАДИШТУ!

САТЕРАЛИ СМО ГА У ЋОШАК, БОНЂЕ!

БАНГ!

БАНГ!

УТОЛИКО ЈЕ САД ОПАСНИЈИ!

ХЕЈ! СКЛАДИШТЕ ЈЕ ПУНО ЊЕГОВИХ ЉУДИ!

ПОЧИЊЕМ ДА ВАМ ВЕРУЈЕМ, МИЛОСЕ!

БАНГ!

БАНГ!

БАНГ!

БАНГ!

... УМЕСТО ИСПОД ЊИХ!

УУХ!

ЗНГ!

ТРАС!

ДУМ!

ГЊУРАЧКА ОПРЕМА!

КРИСТАТОС ПЛАНИРА НЕКУ ГОЛЕМУ ОПЕРАЦИЈУ!

ТИ ПАЦОВИ СУ ИЗА БАЛА ПАПИРА...

А ОВЕ БАЛЕ СУ ПУНЕ СИРОВОГ ОПИЈУМА!

ГЛЕДАЈ, ЛОК ДРЖИ ДЕТОНАТОР!

БАНГ!

СКЛАДИШТЕ ЈЕ СИГУРНО МИНИРАНО!

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

16

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ИСТО ЈЕ КАО У СТАРА ДОБРА ВРЕМЕНА!

ОВДЕ САМ СЕ ИГРАО КАО ДЕТЕ!

СЕЋАМ СЕ, ЈЕДНОМ САМ ФРЉНУО НОВЧИЋ НЕБУ ПОД ОБЛАКЕ...

А ЈЕ Л' БИ МОГ'О ОПЕТ?

У СВАКО ДОБА! ГЛЕДАЈ ШТА РАДИ МАЈСТОР!

ОЧЧЧЧЧ!

УФ!

ХАЈА!
ХАЈА!
ХАЈА!

© 1982 King Features Syndicate, Inc. World rights reserve

10-3

БЉАС!

DIK BROWNE

ТЈА... НИ НОВЧИЋ НИЈЕ ВИШЕ ОНО ШТО ЈЕ НЕКАД БИО!

ВЕЛИКИ СТРАХ

ОПКЛАДА

ПОМИСАО ДА МЕ ПРОГОНИ ВАМПИР ЖЕЉАН МОЈЕ КРВИ ДАЛА МИ ЈЕ НЕСЛУЋЕНУ СНАГУ: УСТАО САМ ЧВРСТО РЕШЕН ДА СЕ НЕ ПРЕДАМ БЕЗ БОРБЕ. ЈЕР, ЗНАО САМ ПОМАЛО КАРАТЕ А ДОСТА САМ ВЕРОВАО И У НУНЧАКЕ.

Лежао сам у трави са својим друговима док се вече полако спуштало. Били су то последњи дани распуста који сам провео код баке на селу. У друштву је најомиљенија тема свакако био фудбал али овога пута се причало о томе да се деда Тоза који је недавно умро повампирио. Људи су приметили неке чудне ствари које су сведочиле да постоји неки вампир.

ЈА САМ МАГАРАЦ!

Ја лично нисам веровао у вампире и сматрао сам да су то приче за малу децу. Мој брат од стрица Срђан тврдио је супротно. Како је увек желео да буде у центру пажње и да се хвали, сви су га и овога пута забезекнуто слушали док је износио своје доживљаје с вампиром. Морам да признам да се у то време са Срђаном нисам баш добро слагао иако ми је брат. Између нас је био период „хладног рата". Гледали смо тако да један другоме подвалимо или намагарчимо један другог али у свему томе предњачио је Срђан. Сматрао је да је супериорнији од мене и увек када би му се пружила прилика искористио би је да би доказао ту своју теорију и понизио ме у очима мојих другова. Тако је било и овога пута. Причао је о једном догађају у коме је себе дизао до неба, док је мене приказао као кукавицу и слабића. Седео сам по страни и грозничаво размишљао.

„Како да му узвратим", питао сам се. Изненада синула ми је идеја. Свима ћу доказати да нисам слабић и кукавица.

— Да вас уверим да су те приче о вампирима за малу децу, отићи ћу на врх брда да уберем купине у близини гробља, па тек ако уз пут набасам на неког вампира променићу мишљење — рекао сам самоуверено. Сви су ме забезекнуто погледали јер ме нису знали баш као неког хероја.

— Пре би на врби родило грожђе него што би се ти усудио да то урадиш — приметио је подругљиво Срђан уз неизбежан циничан осмех.

Тај његов осмех нисам могао никако поднети. Одмах смо склопили опкладу наочиглед свих другова. Ако не успем да донесем купине, даћу му пет лонг-плеј плоча по његовом избору и кад год га видим има да му се поклоним и да му пољубим руку и да пред свим друговима гласно узвикнем 50 пута: „Ја сам магарац".

Одмах сам отишао кући, узео батеријску лампу и нунчаке и кренуо у шуму. Док сам пролазио поред Срђана, он се насмешио и додао:

— Пази само да не напуниш гаће од страха!

НЕКО ЈЕ ИЗА МЕНЕ

То ме је погодило као да ме је ошинуо бичем. Скоро трчећим кораком упутио сам се према шуми. После десетак минута ушао сам у шуму и истог трена променио мишљење. Последњи сунчеви зраци уопште нису могли да продру кроз густе крошње дрвећа, свуда око мене владало је царство мрака и мени се причињавало као да се налазим у тамном вилајету. Упалио сам батеријску лампу и стао. Колебао сам се: „Ићи даље или се вратити". Та мисао ми се врзмала у глави. Ако се вратим, смејаће ми се, а поред свега изгубићу и опкладу. У мислима сам јасно видео Срђанов озарен лик и како му љубим руку.

„Не, то никада", одбацио сам те мисли, стиснуо зубе и кренуо даље. Што сам дубље улазио у шуму осећао сам се све нелагодније и страх је све више растао у мени. Кретао сам се веома брзо, док ми је по-

глед био прикован за стазицу. Постајао сам све нервознији и трзао се на сваки шум. Хладан зној почео ме обливати. Чинило ми се да се иза сваког грма или дрвета налази неко ко ме посматра.

Стазица је вијугала уз обронак, затим водила поред долине и после тога излазила на пут који је водио поред гробља. С обе стране пута налазиле су се купине, а иза купина, са друге стране, гробље. Убрзо сам изашао на пут. На небу се увелико уздизао пун месец расипајући своје зраке. Видело се као по дану, па сам одмах угасио батеријску лампу. Застао сам за трен. Чуо се хук сове. Пришао сам и почео ужурбано да берем купине и трпам их у џепове. Купине сам брао само десном руком јер сам левом чврсто држао нунчаке. Све више ме је обливао хладан зној. Руке су почеле неконтролисано да ми дрхте тако да ми је десна била пуна убода. Почео сам нервозно да се окрећем око себе. Присиљавао сам себе да гледам испред, у купине, међутим, поглед би ми без моје воље одлутао и заустављао би се увек на једном месту — гробљу. Свуда око мене владала је језива тишина. Бело обојена црква обасјана месечевим зрацима блистала је и мени је деловала као нека сабласт док су ме крстаче подсећале на кордон вампира. Сликарима би свакако више одговарао овај „мртвачки пејзаж" али мени се од њега дизала коса на глави. Био сам напет као струна.

„До врага и та опклада", промрмљао сам у себи и почео сам да проклињем и себе и Срђана и своју тврдоглавост.

Одједном, ветар је почео да дува јаче, лишће да шумори. Осетио сам неку нелагодност. Изненада сам, иза себе, зачуо неки шум. Тргнуо сам се као преплашен зец. Кроз мене као да је прошла струја.

„Неко је иза мене — вампир" — та мисао ми је пролазила брзином муње. Следила ми се крв у жилама, заустављао дах, очи исколачиле, срце сишло у пете. Сав сам почео дрхтати. Али, појавио ми се изненада трачак наде: да није то можда Срђан па је дошао да ме уплаши?

— Срђане, реци да ли си то ти, немој да ме плашиш — проговорио сам готово јецајући. Одговора није било. То је на мене деловало поражавајуће. Опет се чуо хук сове. Нисам имао храбрости да се окренем јер сам слутио да је иза мене крвопија звана вампир. Лице ми се искривило у гримасу као у неког кловна. Крикнуо сам кро да су ме боли ножевима и дао се у бесомучни трк.

ПАНИКА

После стотинак метара скренуо сам у шуму. Трчао сам као никада дотада. Трчао, падао, устајао. Нисам се обазирао ни на гране које су ме шибале по лицу, ни на ноге који су ми биле пуне убода од трња. Било ми је важно да побегнем што даље од тог проклетог места. Иза мене се јасно чуло шуштање лишћа. Неко ме је пратио. То ми је дало неслућену снагу. Како сам тада трчао, верујем, оставио бих и Себастијана Коуа иза себе. У мислима сам јасно видео лик вампира, његове искежене очњаке и грозан поглед. Почео сам избезумљено да размишљам шта да урадим. Сећао сам се различитих сцена из филмова о вампирима како бих га се отарасио. Крст нисам могао направити, белог лука нисам имао, а до зоре је још далеко. Значи једино ми је преостало да бежим. Почео сам чак да се крстим и изговарам неке молитве које сам чуо од мог деде. Али узалуд.

Трчећи сам стигао до долине коју нисам могао да заобиђем. Почео сам да се спуштам. После неколико корака ноге су ми нагло полетеле напред: летео сам низ косину ваљајући се са гомилом лишћа, земље и шљунка. Због трошног површинског слоја нисам могао да се зауставим. Сурвавајући се ка подножју хватао сам се за ситно жбуње и повеће камење. Међутим, сви напори су били узалудни. Време као да је стало за мене и чинило ми се да никада нећу стићи до краја. Али стигао сам. Зауставио сам се у неком жбуњу и копривама док су ми ноге биле у некаквој локви. Нисам могао одмах да устанем јер ми је десна нога била повређена. Али мисао да ме прогони вампир жељан моје крви дала ми је неслућену снагу: устао сам чврсто решен да се не предам без борбе. Јер, знао сам помало и карате а доста сам веровао и у нунчаке. И тако спреман чекао сам да вампир дође до мене. Како су секунде одмицале, мене је све више обузимао неописиви страх па сам почео да плачем.

— Вампиру, дођи ако смеш, разбићу ти њушку — говорио сам јецајући. После неколико тренутака чуо сам као да се неко ваља одозго. Од страха сам се сада потпуно укочио и нисам могао ни милиметар да се померим. Изненада је до мене допро лавеж. Синула ми је спасоносна мисао: да није то можда мој пас Боби? Нисам се преварио. Питао сам се одакле он ту. (Касније сам сазнао да је бака, плашећи се да ми се нешто не деси, послала Срђана са Бобијем да ме пронађу али како Срђан није имао храбрости да дубље уђе у шуму мојим трагом је наставио Боби док се Срђан вратио). Кад је Боби дошао до мене, почео сам да га љубим и грлим плачући, али овога пута не од страха већ од среће. Не знам ко је у том тренутку био срећнији: ја или Боби који ме је нашао? Почео сам да певам од неизмерне радости која ме је обузела.

Најзад, кад је тај излив радости прошао, пошао сам бауљајући према кући.

ПОЉУБИО МИ ЈЕ РУКУ

Кад сам отворио врата, сви који су били унутра занемели су док им се на лицу појавила гримаса као да су видели вампира. А донекле сам тако и изгледао: блатњав, поцепане кошуље, угруван, изгребан као да сам био са дивљим мачкама у џаку, из носа ми је цурила крв.

У кревету сам остао три дана јер сам, поред осталог, угануо десну ногу. Најзад је дошао и дан да се испуни опклада. Сви другови су се окупили око мог кревета. Церемонијал је почео. Срђан је пришао, поклонио се и пољубио ми руку. Нисам издржао... Насмејао сам се, а за мном и сви остали. Даље испуњење опкладе нисам хтео да тражим јер нисам хтео да понизим Срђана.

Отада смо постали „браћа" браћа.

Горан Тасић
4. јула 49
Врање
(Хонорар 2000.00 дин)

УОЧИ НОВЕ ГОДИНЕ

ПЕВАЈУЋЕ ЧЕСТИТКЕ

Поште широм света сада су у мобилном стању — људи једни другима шаљу честитке за новогодишње празнике. Сви се труде да у мноштву честитки пронађу оне које ће највише обрадовати њихове рођаке и пријатеље или бити најприкладније за пословне партнере. Да је израда честитки велики бизнис, свима је јасно — на томе се зарађују позамашне своте. Отуд и није чудно што се произвођачи ових „Срећна вам Нова година" разгледница труде да сваки

пут измисле нешто ново. Ове године у Сједињеним Државама и Канади пуштене су у продају честитке које певају! Изгледају као и све „нормалне" с том разликом што, кад се извуку из коверте, емитују неку мелодију у трајању од 30 секунди. А како је то могуће? Између два картона, од којих се састоји честитка, смештено је специјално интегрално коло слично оном које имају дигитални сатови, танушна батерија и мали звучник, све пречника око два и по центиметра и „дебљине" око милиметар. Цена сваке честитке, а има их са различитим цртежима и текстовима, прилично је папрена — 6 долара (око 360 динара).

ХОЋУ САМ ДА САСТАВИМ

Колико су деца све више заинтересована за „свемирску еру" најбоље знају произвођачи играчака. Поред свих оних класичних играчака деца све чешће вуку за рукав своје родитеље да им купе моделе свемирских бродова, космичких „шатлова" или ракета. Али, малишанима није увек занимљиво да добију већ готову, односно

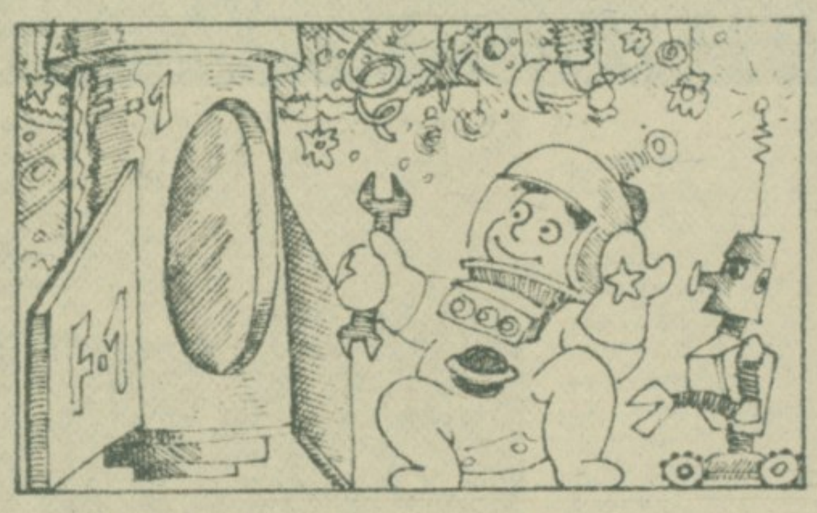

састављену играчку — за њих је много примамљивије кад је добију у деловима па је сами саставе. Ту могућност за сада имају деца у САД јер је „Габријел", индустрија из Њујорка, баш пред Нову годину, пустила у продају комплете из делова који деци пружају могућност да сама граде најфантастичније свемирске бродове са уграђеним даљинским управљачима, затим платформе за слетање на неким другим планетама, Месечева возила. Цена и није тако мала, креће се од 15 до 60 долара (између 1000 и 4000 динара).

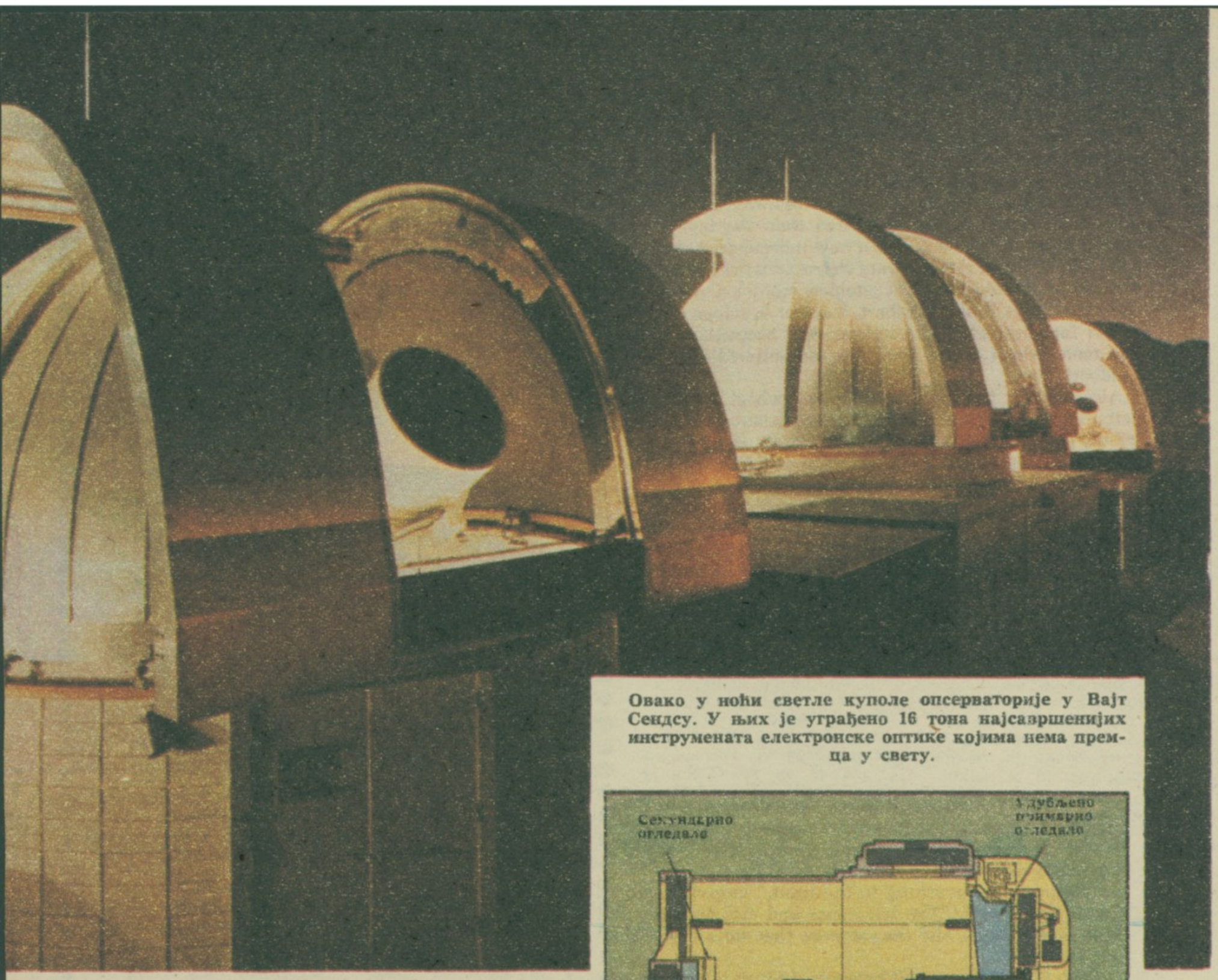

Овако у ноћи светле куполе опсерваторије у Вајт Сендсу. У њих је уграђено 16 тона најсавршенијих инструмената електронске оптике којима нема премца у свету.

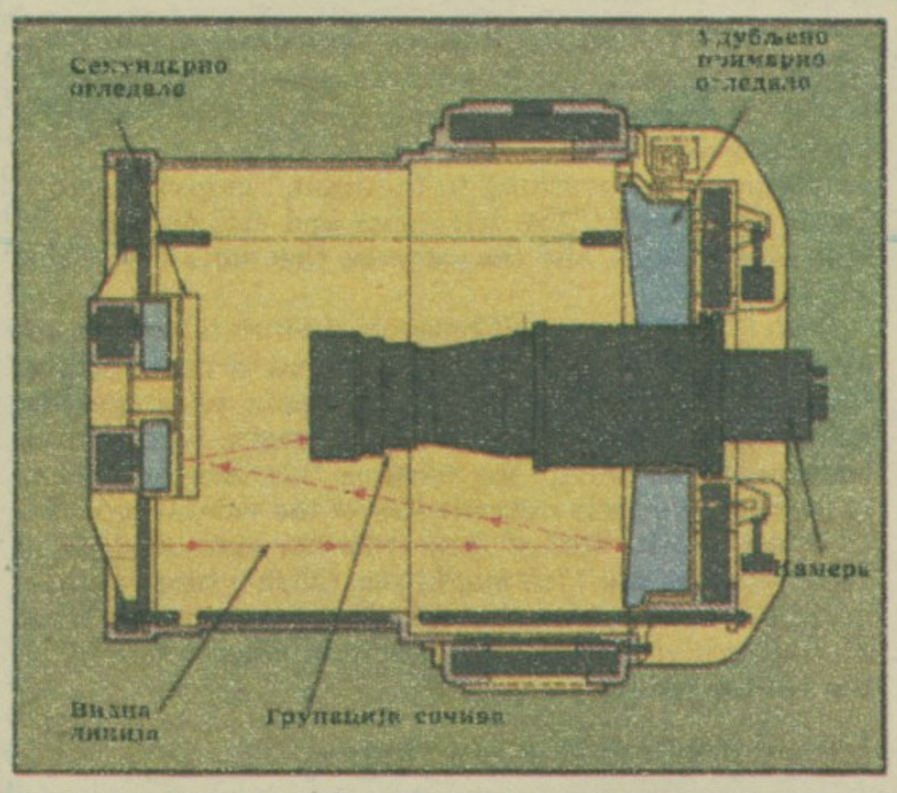

У току је постављање тако савршених електронских телескопа који виде 25 хиљада пута боље него људско око!

У планинском месту Вајт Сендс изнад реке Рио Гранде у срцу Њу Мексика од маја ове године светлуца мала опсерваторија. Мала на изглед, та опсерваторија добила је систем телескопа какав, бар према ономе што се зна, не постоји нигде више у свету. То је најсавршенија електронска оптика до сада про-

Хоризонтални пресек телескопа тешког око тону и по. Његова „зеница" широка 7,5 cm представља последњу реч науке, пошто, смештена у силиконску цев, хвата и оне предмете који најмање светле што је другим телескопима немогуће. Телескоп је повезан са камером која аутоматски снима све што он „види" и преноси на мониторе у контролној соби.

ПРОТИВ
ИЗНЕНАЂЕЊА ИЗ СВЕМИРА

ЛОВЦИ НА САТЕЛИТЕ

Савршеном „вештачком оку" не може да промакне ни најситнији предмет на небу, све до висине од 150 хиљада метара, па и више, зависно од величине. Оно што ухвати телескоп одмах се појављује на мониторима у контролној соби опсерваторије, али и у центру који је смештен у планини Чејен, држава Колорадо.

изведена: сваке ноћи те чудесне вештачке очи опазе и региструју милионе до овог часа непознатих звезда!

Колико је ова справа моћна показује податак да у каталогу Харвардског универзитета, који се сматра најобимнијим у свету, постоји укупно 750 хиљада регистрованих звезда. А сада је искрсао проблем — како уопште убележити све звезде које само у току једне ноћи ухвате телескопи изнад Рио Грандеа? Јер, за то је потребна непојмљива брзина.

Детаљно претражује небо

Међутим, астрономска посматрања нису сврха њумексичке опсерваторије, а ни четири друге које ће Американци поставити на различитим местима у току наредне три године. Њихов главни задатак је да уочи сваки, па и најмањи предмет који се појави у Земљиној орбити и на време упуте аларм уколико он представља опасност. Нису ово неке стражарнице против освајача из свемира него места са којих ће на најбржи начин стићи обавештење било о удесу неког вештачког сателита, било о опасним отпацима којих је орбита већ пуна. Процењује се да око Земље већ кружи око десет хиљада предмета лансираних са ње саме, што сателита што „свемирских отпадака" (о томе је „Забавник" недавно писао).

Како се тај број све више повећава, јасно је и зашто није довољна само једна, макар и овако савршена опсерваторија.

У Вајт Сендсу систем од три телескопа почео је да ради маја ове године. Најбољи је главни телескоп који има фокусну дужину од 214 центиметара и моћнији је од људског ока око 25 хиљада пута. То значи да на висини од пет хиљада метара оно као од шале уочава предмет величине пинг-понг лоптице, а на висини од 145 хиљада метара отпадак попут лопте за кошарку.

Видно поље овог телескопа износи 2 степена, што је шире него код иједног досадашњег, а поред тога он се креће изванредно брзо: прелази два степена за секунду, што значи да може да „претражи" 7400 квадратних степени неба за сат времена. У одлике овог телескопа спада и то што га је могуће зауставити готово тренутно, оног часа када ухвати неки значајан предмет.

Нова ера у астрономији

Када је у питању звезда, компјутер везан за телескоп одмах бележи све податке о њеном месту, сјају и правцу кретања. Ако се већ налазе у каталогу — компјутер и то бележи, а ако нису спређује им број. Исти је поступак и за све друге предмете. Само у овом случају за сваки предмет који телескоп ухвати, а компјутер „установи" да није већ познат, аутоматски се шаљу подаци у контролни центар смештен у планини Чејен (Колорадо). У току сваке ноћи телескопи у Вајт Сендсу прикупе податке (величина, тежина, висина у орбити, правац кретања итд.) за неких 200 предмета.

Иако астрономија није главна брига опсерваторије у Вајт Сендсу, астрономи су и те како заинтересовани за податке које она може да прикупи с обзиром да телескоп види, а компјутер одмах бележи податке за шест милиона звезда на сат! Наравно, неке су познате, неке се појављују можда у сто година, неке се тек формирају, тако да је ова опсерваторија буквално отворила нову еру у астрономији. Највероватније ће она ускоро добити још једно савршено достигнуће људског ума и руку: апарат са видео-плочом на којој се ласером бележе подаци. Једино тако могуће је довољно брзо овековечити толико мноштво звезда виђених моћним вештачким оком.

М. К.

Опсерваторија Вајт Сендс припада америчкој авијацији (Противваздушно-свемирској одбрани). Ови научници сликали су се крај телескопа како би се видела његова величина у поређењу са људским телом. Телескопима се, иначе, управља искључиво компјутерски.

РЕДАК ХИРУРШКИ ЗАХВАТ

ЖИВЕТИ СА ТУЂИМ ПЛУЋИМА

ЈЕДИНА НАДА ДА СЕ ДВАДЕСЕТ ПЕТОГОДИШЊЕМ СКОТУ ВИЛСОНУ ИЗ ФЛОРИДЕ СПАСЕ ЖИВОТ БИЛА ЈЕ — УСАДИТИ МУ НОВА ПЛУЋА. АЛИ, ТА ОПЕРАЦИЈА ОБИЧНО НИЈЕ УСПЕВАЛА.

Један на изглед ситан догађај довео је двадесет петогодишњег Американца Скота Вилсона, оца четворо деце, до ужасно тешких последица и на сам руб смрти. Овај млади баштован из Бока Рејтона у Флориди радио је свој свакодневни посао, па је поред осталог тог дана прскао неке биљке хербицидом „паракуатом". Пошто је то веома отровно једињење (хербициди су, иначе, средства за уништавање корова), Вилсон је имао прописну опрему са маском на лицу. Али, у једном тренутку догодио се неки квар на механизму и он је удахнуо хемикалију.

Ето трагедије! Вилсону је одмах позлило, па је хитно пребачен у болницу. „Паракуат" делује тако што уђе у мишићно ткиво, а одатле преко крви путује по организму док не стигне до плућа. Њих оштећује све даље и даље докле год се налази у организму.

Вилсоново стање из дана у дан се погоршавало. Лекари су, после безуспешног лечења, одлучили да га пребаце чак у Њујорк, у Медицински центар Монтефјоре, јер је само у тој болници евентуално могло да му се помогне.

Њујоршки лекари филтрирали су Вилсонову крв како би испрали отров. Било је, ипак, касно: „паракуат" је сувише дуго деловао и Скотова плућа су већ била толико оштећена да је остало још само питање дана кад ће подлећи. Преостала је једна мала нада — да му се усаде туђа плућа.

Пресађивање плућа је изузетно тешка операција и ретко се изводи. Према неким подацима од 1963. године наовамо у свету је извршено педесет пресађивања — од тога седам у центру Монтефјоре — али готово сва без успеха. Тек последњих година, захваљујући циклоспорину, препарату који спречава организам да одбаци страно ткиво, пацијенти су успевали да живе са туђим плућима дуже од годину дана.

Операцију пресађивања плућа још више отежава то што обично не може да се нађе погодан давалац, а интервенција је хитна. Ту је несрећни Вилсон имао среће, ако тако може да се каже. У часу када су се хирурзи одлучили на трансплантацију, а то је било у првој седмици октобра, десила се саобраћајна несрећа у којој је погинуо деветнаестогодишњи Томас Ризо — растом и грађом готово исти као Вилсон. Уз то, Ризо је имао и исту крвну групу.

На жалост, испоставило се да је Ризово десно плућно крило упаљено, али је лево могло да се пресади. Оно је извађено и напуњено једним кладним гасом који је одржаван на тачки мржњења 93 минута. Тачно толико времена требало је да се Вилсоново плућно крило исече, извади и уметне ново. Цела операција трајала је шест часова, а извео ју је тим од пет хирурга, три анестизиолога, два фтизиолога (специјалиста за плућне болести) и 15 техничара и медицинских сестара.

За сада је још рано говорити о томе да ли ће се Вилсон опоравити или неће, мада је његовом случају изузетно повољна околност идеалан давалац. Охрабрујуће је и то што се већ недељу дана после операције он осећао добро: могао је да разговара и гледа телевизију!

Ако је потребно из овог случаја извлачити неке поуке, намеће се само једно: у доба када смо преплављени савременим хемијским средствима која се могу набавити у слободној продаји, почев од безазлених као што су детерџенти за домаћинство, преко вештачких ђубрива, па до опасних као овај хербицид, треба бити веома опрезан у руковању и дословно се држати упутства за употребу. Тренутак неопрезности може однети живот!

Звезда

Жали нам се Драган Ђедовић из Лознице, Улица Ђуре Јакшића 2, како дуго нисмо писали о Терези коју он и многи његови пријатељи воле. Додаје како Забавник чита од детињства и како већ две године није ништа прочитао о својој омиљеној певачици на „Хит-страни". Зато смо одлучили да објавимо цело Драганово писмо и верујемо да ће бити задовољни сви поклоници Терезине музике.

Тереза Кесовија, по многима прва дама наше забавне музике, успешно одолева свим модерним музичним трендовима и о њој се готово све зна. Рођена је у Дубровнику, дипломирала је музичку академију, више од 20 година „амбасадор" је југословенске забавне музике, снимила је плоче у Француској, Италији, Немачкој, СССР, Канади, Пољској, Бугарској . . . Нема фестивала у нашој земљи на ком Тереза није учествовала и није освојила неку вредну награду. Тако је и на овогодишњем Сплитском фестивалу Руњићевом композицијом „Ја сам пјесма" освојила другу награду публике а стручни жири доделио је аутору

стихова Јанши Фиаменгу награду за најбољи текст. ПГП РТБ објавио је Терезин албум који је добио назив по овогодишњем сплитском успеху. На албуму се налази десет композиција, а Тереза је као увек искрена у интерпретацији, снажна у емоцијама. Надахнуто је отпевала: „Арлекино", „Буди са мном", „Нерођени сине мој", „Један дан живота", „Валови", „Ти си мој гријех" . . .

Тереза сада снима двоструки албум са најлепшим филмским мелодијама а у Паризу ће снимити ЛП плочу за француско тржиште.

НЕРОЂЕНИ СИНЕ МОЈ

Музика: **Здравко Рупић**
Текст: **Јакша Фиаменго**
Пева: **Тереза Кесовија**

Испод срца к'о у зипци
сад се бориш за свој дах
кличу шеве зрију шљивци
пољем лута вјетар плах.

Теби на част ружа цвијета
срце бије као строј
да угледаш свјетлост сунца,
нерођени сине мој.

Подижу се увис здања
у висину лети бол
бит ћеш велик једног дана,
нерођени сине мој.

Бит ћеш велик, бит ћеш
сретан
и све моје памти то
кад отпочнеш бројит љета,
нерођени сине мој.

Твоје лице крије таму
ти још не знаш што ја знам
више нећу бити сама
кад ге овом свијету дам.

Срце моје с твојим куца
и по кожи лије зној
да угледаш свјеглост
сунца,
нерођени сине мој,
сине мој. . .

НОВЕ ПЛОЧЕ ЗАГРЕБАЧКОГ »ЈУГОТОНА«

ЗА СВАКОГ ПОНЕШТО...

После дискографске паузе од неколико месеци загребачки „Југотон недавно је издао серију лиценцних ЛП плоча различитих жанрова које се углавном односе на значајније догађаје на рок сцени последњих месеци.

Међу плочама које ових дана могу да се купе код нас посебно треба поменути албум „Рио" енглеске групе **Дуран Дуран**, ЛП састава **Мотелс** који је у Америци изузетно популаран, затим нови албум енглеске групе **Доктор Филгуд** (Dr. Feelgood), као и најновију плочу старог бенда **Јураја Хип** (Uriah Heep), састава који је пре неколико месеци са успехом гостовао у Загребу на тамошњем хеви-метал фестивалу.

Од новитета, тренутно веома тражених у свету, „Југотон" је домаћој публици понудио и албум „Врели свемир" (»Hot Space«) групе **Квин** (Queen), затим плочу **Томаса Долбија** (Thomas Dolby) »The Golden Age Of Wireless«, као и изванредан албум њујоршке групе **Кид Креол и Кокоснатс** (Kid Creole and Coconuts) „Тропски гангстери". За нимљиво је да је ЛП „Тропски гангстери" већ месецима међу најтраженијим у Енглеској, Аустралији, Француској и СР Немачкој, и да је ово изванредна прилика да се и наша публика упозна са радом бенда коме је специјалност латиноамеричка варијанта рока са неодољивим ритмовима.

Али, ни то није све. За љубитеље тешкометалне музике прави специјалитети су плоче група **Ајрон Мејден** (Iron Maiden) и **Најтвинг** (Nightwing). Оба састава у свету, нарочито Ајрон Мејден уживају велику популарност, а њихови албуми су и извор правог задовољства за све оне који воле енергичну музику.

Још три изврсне плоче објавио је „Југотон" уз помоћ својих лиценцних партнера: то су албуми „Месопотамија" групе **Б-52's**, плоча „Види џунглу. . ." енглеске групе **Бау Вау Вау** (Bow Wow Wow) и ЛП „Октобар" вероватно најбоље ирске групе **У2**. Сва три рок дела различитог су жанра, али им је заједничко да су изузетно квалитетна и да представљају врхунске домете рока 1982. године.

Домаћих плоча на етикети „Југотона" нема много, али и оно чега има вредно је ваше пажње. Пре свих, две плоче највећих успеха **Бијелог дугмета** које су објављене у логичним целинама „Сингл плоче 1974—1975." и „Сингл плоче 1976—1980", затим албум групе **Зана** „Додирни ми колена", као и други ЛП **Стидљиве љубичице** „Јесење фрке".

Све у свему, нових плоча има доста, довољно за различите укусе и генерације.

ГРУПА ДУРАН ДУРАН — нови албум и код нас.

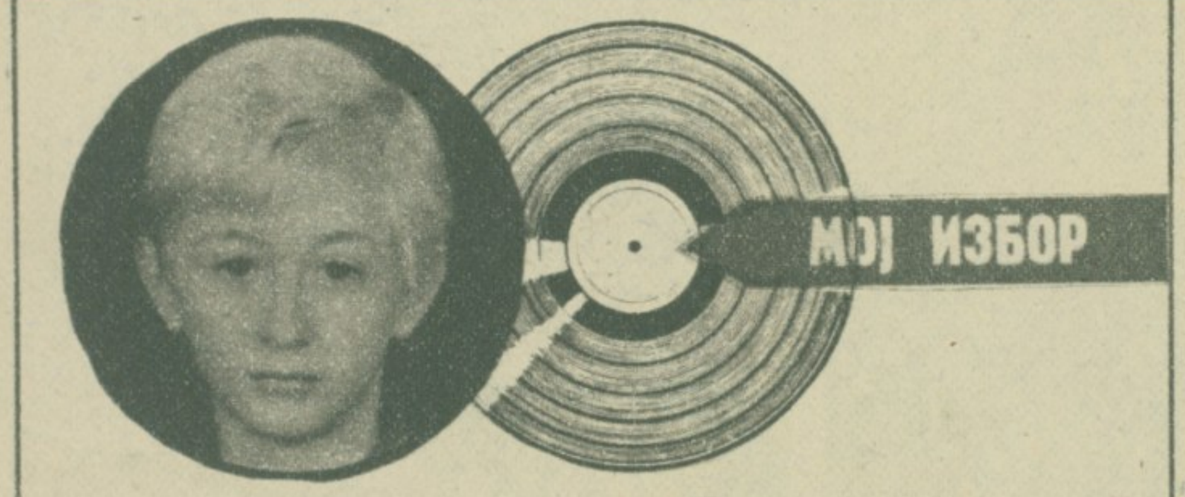

МОЈ ИЗБОР

Зовем се Данко Турк и живим у Чановцу. Ученин сам грађевинске школе. Пуно ми се песама допада па ми баш и није било лако да се одлучим за ових десет:

ДОМАЋЕ:

1. **ДВА ДИНАРА, ДРУЖЕ — Рибља чорба**
2. **РЕТКО ТЕ ВИЂАМ СА ДЕВОЈКАМА — Идоли**
3. **НЕПРИЛАГОЂЕН — Филм**
4. **НЕ ПИТАЈ ЗА МЕНЕ — Патрола**
5. **БОЉЕ ДА НОСИМ КРАТКУ КОСУ — Пекиншка патка**

СТРАНЕ:

1. **FROM ME TO YOU — Битлси**
2. **SOLDIER — Класикс Нуво**
3. **LOLA — Кинкс**
4. **AS THE TEARS GO BY — Ролингстонси**
5. **POSITIVE VIBRATION — Боб Марли**

Читаоци јављају

...ИЗ СМЕДЕРЕВА

У Смедереву постоји једна још неафирмисана група чије је име КОМПАС. Група активно свира већ четири месеца. Њени чланови су: Владимир Ранђеловић — бубњеви, Иван Јовановић — Ивко, вокал, Горан Јованов — бас. Група до сада има већ петнаестак својих композиција од којих су најбоље: „Због једне мале“, „Нисам више клинка“, „Желим“, „Усијана глава“, „Волела је“, „Дечак са периферије“. Група поред својих композиција изводи репертоар Рибље чорбе, Генерације 5, Ватреног пољупца, Азре... Жеља свих чланова групе КОМПАС је да сними плочу, за шта ће наравно бити потребно још рада и времена.

Душан Ранђеновић
Здравка Челара 1
21232 Бачки Јарак

БЕРЗА ПЛОЧА

Купујем плоче група: Дип Парпл, АЦ/ДЦ, Вајтснејк, Реинбоу, Ајрон Меден, ЗЗ Топ и Квин.

Антун Терзић
Иве Лоле Рибара 76
56230 Вуковар

Желим да продам добро очувану касету групе Earth, Wind and Fire по цени од 100 динара, а желео бих да купим касету „Азра“. У обзир долази и замена. **Сашо Ацески**
„Драган Димоски“ 19а
97500 Прилеп

»У ШКРИПЦУ« ВАН ШКРИПЦА

На слици је Васке, члан групе **У ШКРИПЦУ**. За концерт ове групе у београдском ДОК-у владало је незапамћено интересовање. Плоча им се још увек одлично продаје. Песма **„Као у боји“** заузела је висока места на многим топ-листама. Све у свему, чланови овог састава имају много разлога да буду расположени. У ШКРИПЦУ заиста нису у шкрипцу.

ХИТ ГАЛЕРИЈА

Ади Караселимовић

Џоан Џет

Бата Ковач

Нина Хаген

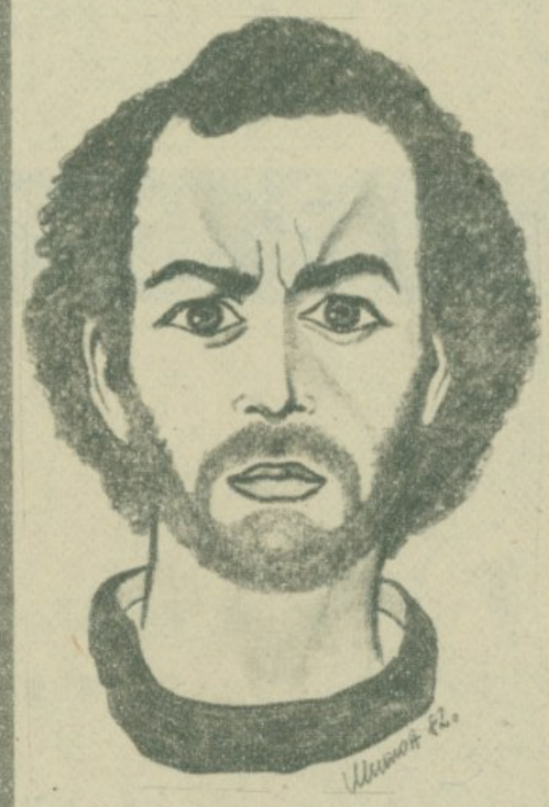

Џое Конер

*

Аутор: Весна Мишон
Јурија Гагарина 111
11070 Нови Београд

ШКОЛА ГИТАРЕ

1. Акорди — 2. Теорија — 3. Мелодије — 230 дин. Виши курс — 150 дин. Модерна музика, хитови, рок — 250 дин. Плаћате поштару. Васиљевић Милун, пострестант, 11001 Београд

БИМ И БУМ

ШРАФКО

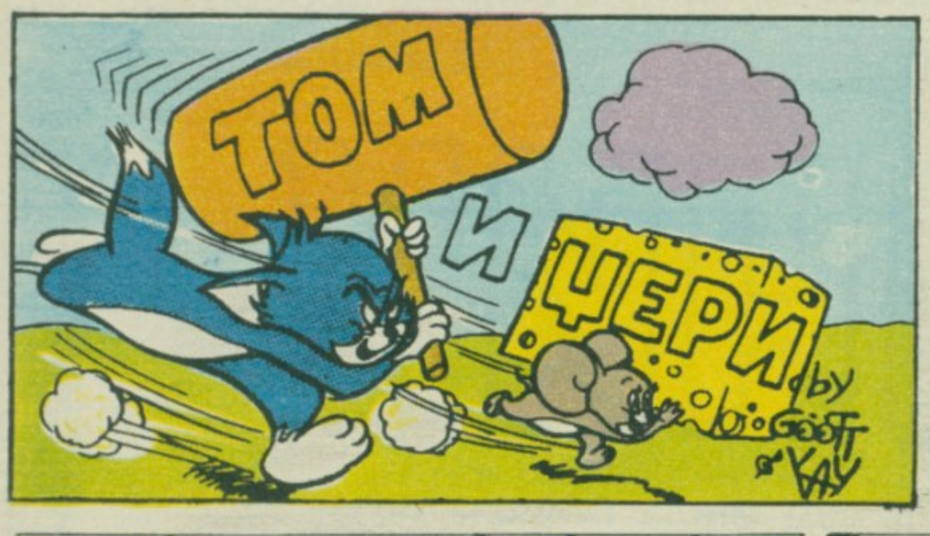

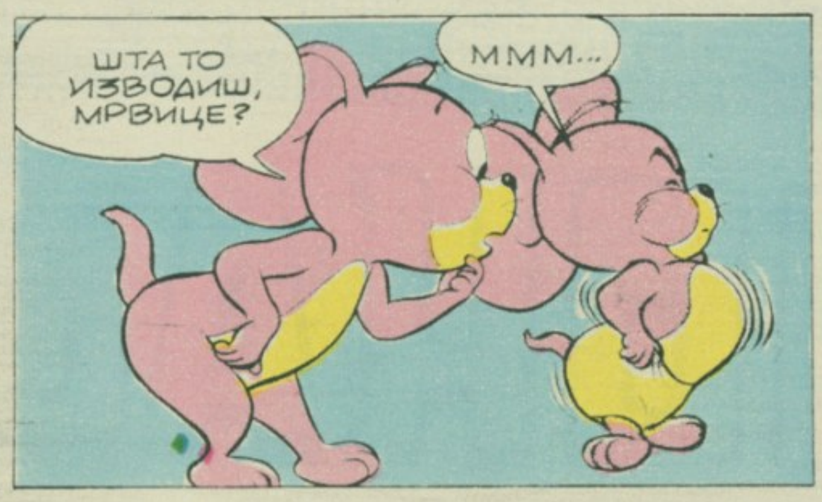

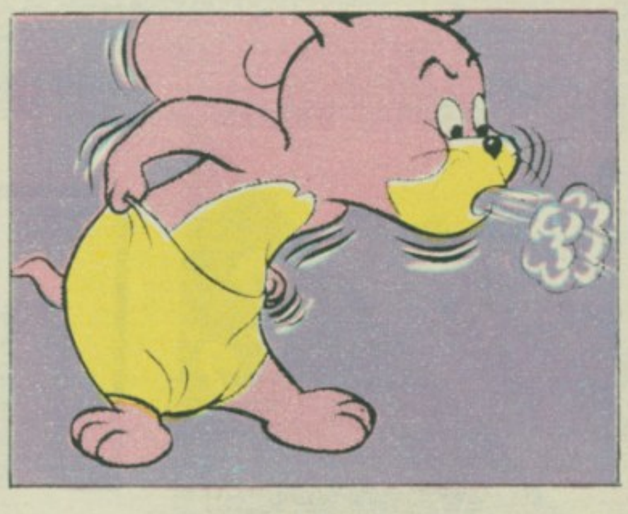

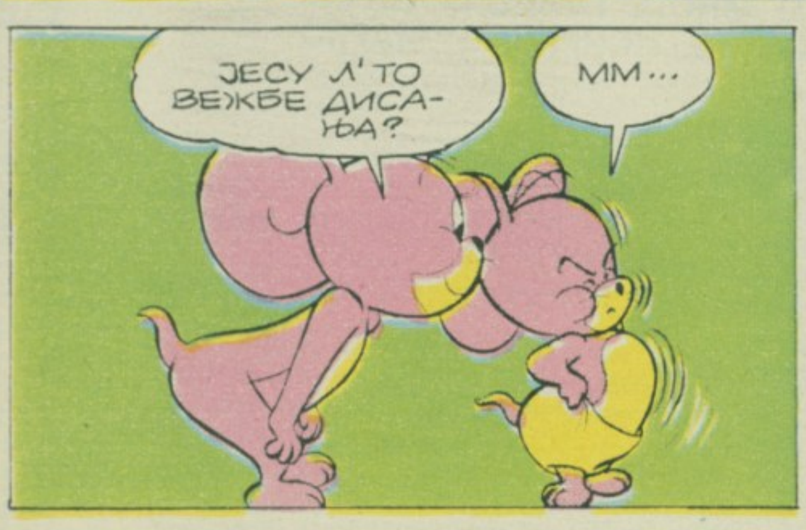

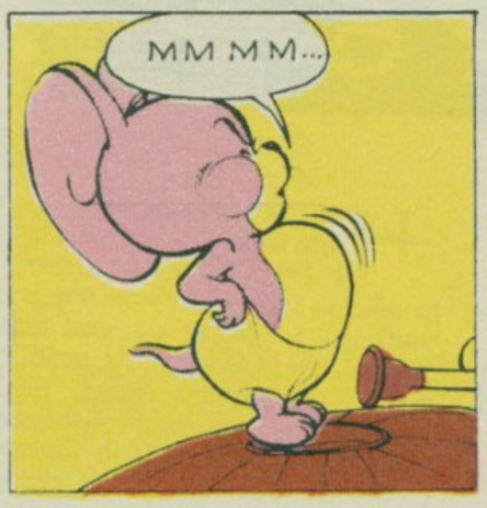

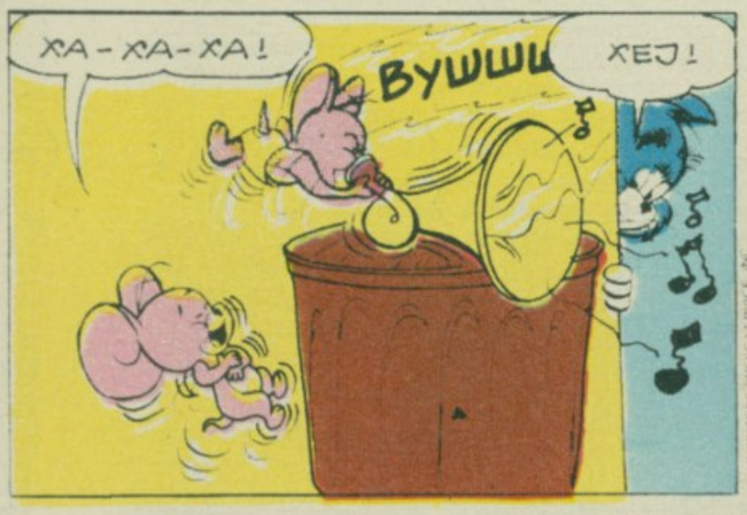

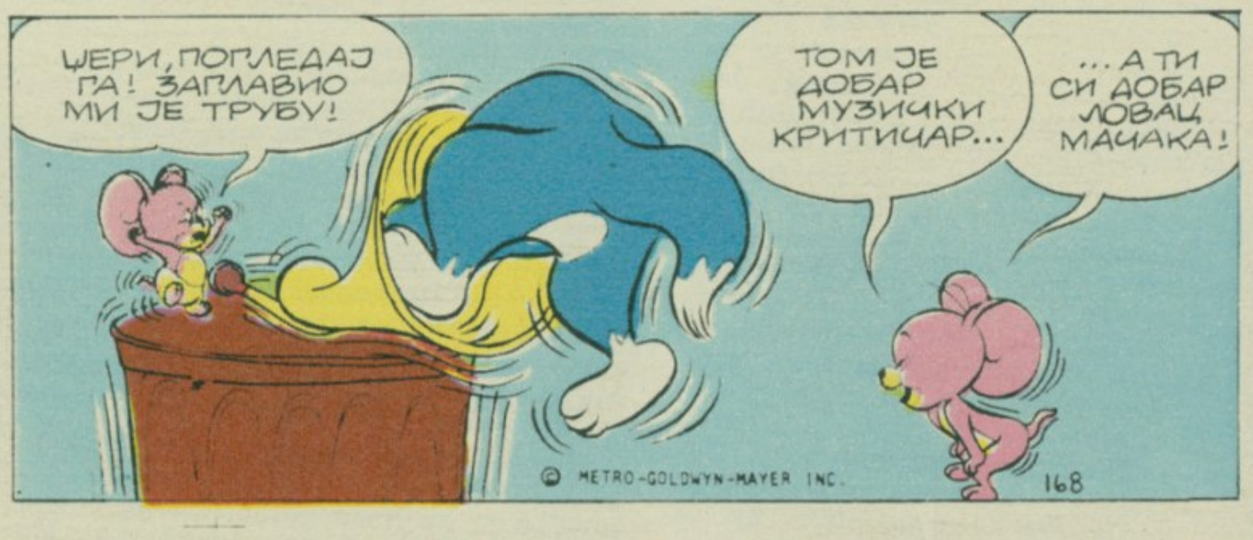

PEZ ФИГУРИЦЕ — ПРИЈАТЕЉИ У ИГРИ!

Pez фигурице Мики, Пата, Паја, Шиља и Плутон вас чекају у трговини. Играјте се PEZ фигурама, сладите се Pez бомбонама!

ИСТИНИТА ДЕТЕКТИВСКА ПРИЧА

ПОКАЈНИК

ТОКОМ ДУГОГОДИШЊЕ КАРИЈЕРЕ ЗОРАН ВАСИЋ ЈЕ ЧУО МНОГЕ ПРИЧЕ О „ПРЕОБРАЋАЊУ“ ПРЕВЕЈАНИХ КРИМИНАЛАЦА. ОНА КОЈУ МУ ЈЕ ИСПРИЧАО МАРКО БЛАГОЈЕВИЋ БИЛА ЈЕ ПОТКРЕПЉЕНА И СУЗАМА.

Ноћ је измицала а сиво магловито јесење јутро као да се колебало да пробуди град. Мада уморан од увиђаја са којег се тек вратио, Зоран је одлучио да одмах напише извештај: тако ће још једном прегледати белешке и средити мисли. Није било искључено да ће и овог пута успети да пронађе зрнце које ће га довести до решења упркос томе што подаци којима је располагао нису пружали баш много наде. Крадљивац који је, вероватно око поноћи, каменом и циглом разбио прозор на суседној просторији продавнице „Поречје“ у селу Б. и однео сав новац, око 8000 динара, потрудио се да за собом не остави трагове. Од робе, било је записано у Зорановом нотесу, није недостајало ништа осим једне боце ракије. Све тезге и рафови били су у савршеном реду. Педантан неки човек, закључио је инспектор. Једино што му је промакло била је готово невидљива кап крви коју је техничар пронашао на комадићу разбијеног стакла.

Препознатљив „стил“

Стакло разбијено каменом и циглом! Тај детаљ је Зорана подсетио на серију провалних крађа од пре неколико година: биле су изведене на исти начин. И тада је крадљивац, присећао се, односио само новац. Ништа друго није га интересовало. Да покуша у том правцу: усталом од нечега мора да крене. Како се оно звао? Марко... Марко. Није могао да се сети презимена Мораће да провери.

Када је исто поподне Зоран закуцао на врата Марка Благојевића, нико се није одазвао. „Распитаћу се код суседа“, одлучио је. Све што је за следећих пола сата сазнао било је да Марка већ данима нема. Где је, то нико са сигурношћу није могао да каже. Претпостављали су да је негде отпутовао. Међутим, од мршавог дедице који није престајао да кашље, чуо је да је Марко у болници. Тамо га је бар видео пре две недеље.

Кад је Зоран кренуо ка болници на брежуљку више града, почела је да пада киша. Ситна. Досадна. Подигавши оковратник капута, убрзао је корак. Десетак минута касније био је пред болницом. Још толико времена требало му је да сазна на ком одељењу лежи Марко.

Отворивши врата собе у дну слабо осветљеног ходника Зоран се срео са три пара радозналих очију. Није било време за посете.

— Тражите неког? — упитао је болесник из кревета најближег вратима.

— Да, њега — одговорио је инспектор показујући главом на Марка.

— Мене? — зачудио се Марко и одложивши новине које је дотле читао, навукао покривач до браде.

Шалите се?

— Да, тебе — одговорио је Зоран и пажљиво сео на ивицу кревета. — Како си, Марко?

— Па, не баш сјајно — одговорио је овај пропративши своје речи гримасом бола. — Ето, видите, и у болницу сам стигао... А, шта сте то хтели од мене?

— Где си био прошле ноћи?

— Шалите се? — насмејао се Марко пошто се већ сасвим прибрао од изненађења што види инспектора. — Не мрдам из кревета већ данима... А ко зна колико ћу још остати?

„Овај фолира“, помислио је Зоран. Из претходног разговора са дежурним лекаром сазнао је да се Марко потпуно опоравио и да ће већ сутра бити отпуштен.

— И тако, кажеш, није ти добро?

— Није — потврдио је Марко.

— Ипак — био је упоран Зоран — волео бих да ми одговориш где си био прошле ноћи?

— Шта је вама, инспекторе? Први пут имам чврст алиби а ви, стално једно те исто, где сам био, па где сам био! Овде. У кревету. И прошле и претходних 15 ноћи. Овог пута кривца ћете морати да потражите на некој другој страни. Ја са тим, што хоћете да ми подметнете, немам никакве везе. Зашто ме не оставите на миру?

— Хоћу, свакако — одговорио је Зоран — само, морам пре тога да утврдим да ли ти тај мир заиста заслужујеш.

Причи нинад краја

— Радите шта знате! — уздахнуо је Марко и поново навукао покривач до браде.

— Послушаћу твој савет — осмехнуо се Зоран и почео да се осврће по соби. Тражио је нешто, неки знак да је Марко човек који је провалио у продавницу. Међутим, у оскудно намештеној соби није било ничег. Тако му није преостало ништа друго него да покуша да нешто „ишчачка“ из разговора. Показало се да је Марко вољан да одговори на свако питање па чак и да прича оно што у првом тренутку Зорану није пало на памет. Између осталог рекао је да је из затвора изишао пре неколико месеци и да отада узалуд покушава да нађе посао. Помињао је породицу, дете које треба да „изведе“ на пут. На крају се чак и расплакао, уверавајући Зорана да је са старим занатом заувек прекинуо.

— Надам се да си то заиста учинио — рекао је Зоран на крају разговора и пружио му руку да се поздрави. Марко је прихватио овлаш стиснувши инспекторову шаку.

Заставши на вратима, Зоран се још једном окренуо и рекао:

— За тренутак сам, док си говорио, заиста поверовао да си решио да се промениш. Међутим, ти си, изгледа, непоправљив. Сада сам потпуно сигуран да си ти провалио у продавницу у Б. То што сада кажем поткрепићу и доказом па ћеш сутра уместо кући — у затвор!

* * *

Знате ли који је то доказ на који је рачунао инспектор Зоран? Да ли сте погодили, проверите на страницама „Мале поште“.

ОБУЦИТЕ ТАТУ

ОДЕЛО ЗА ИЗЛАЗАК СА МАМОМ

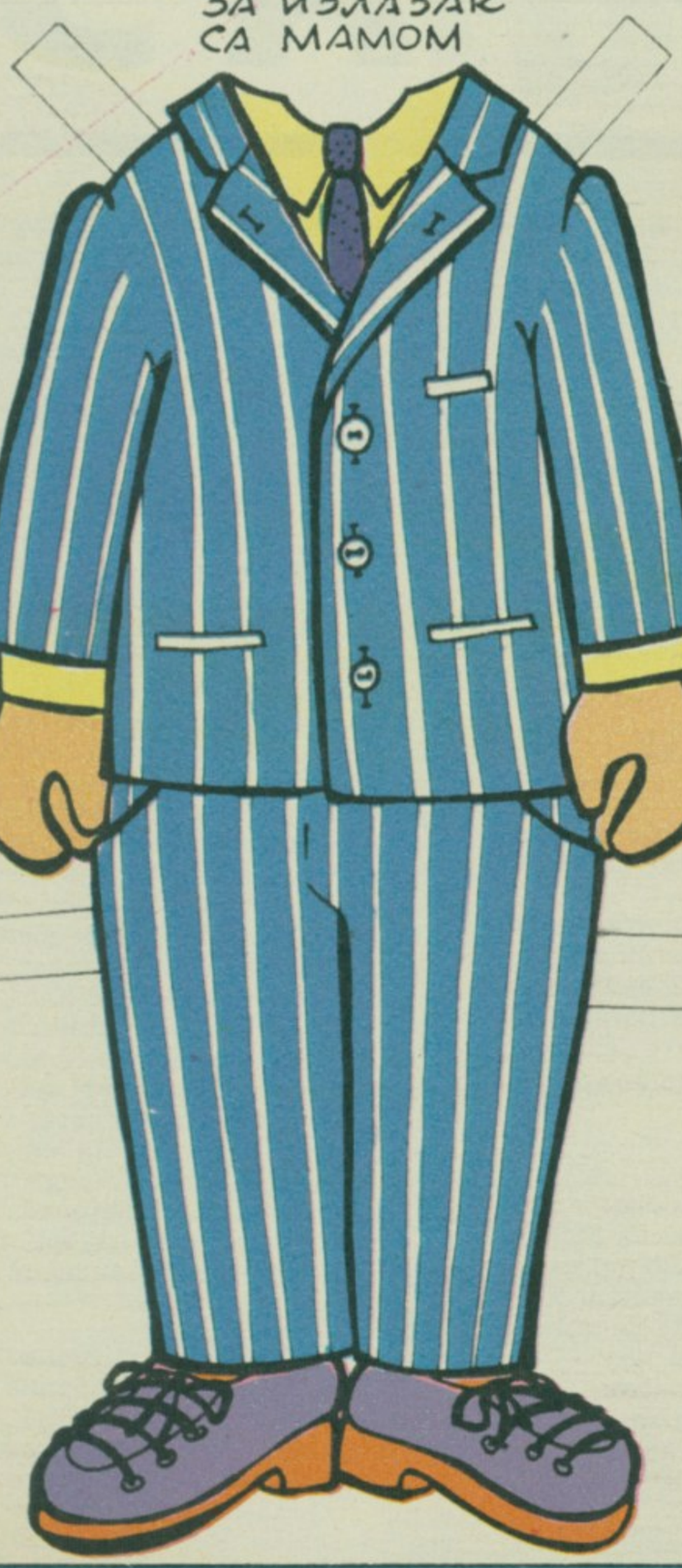

ЗА СПОРТ И РЕКРЕДАЦИЈУ

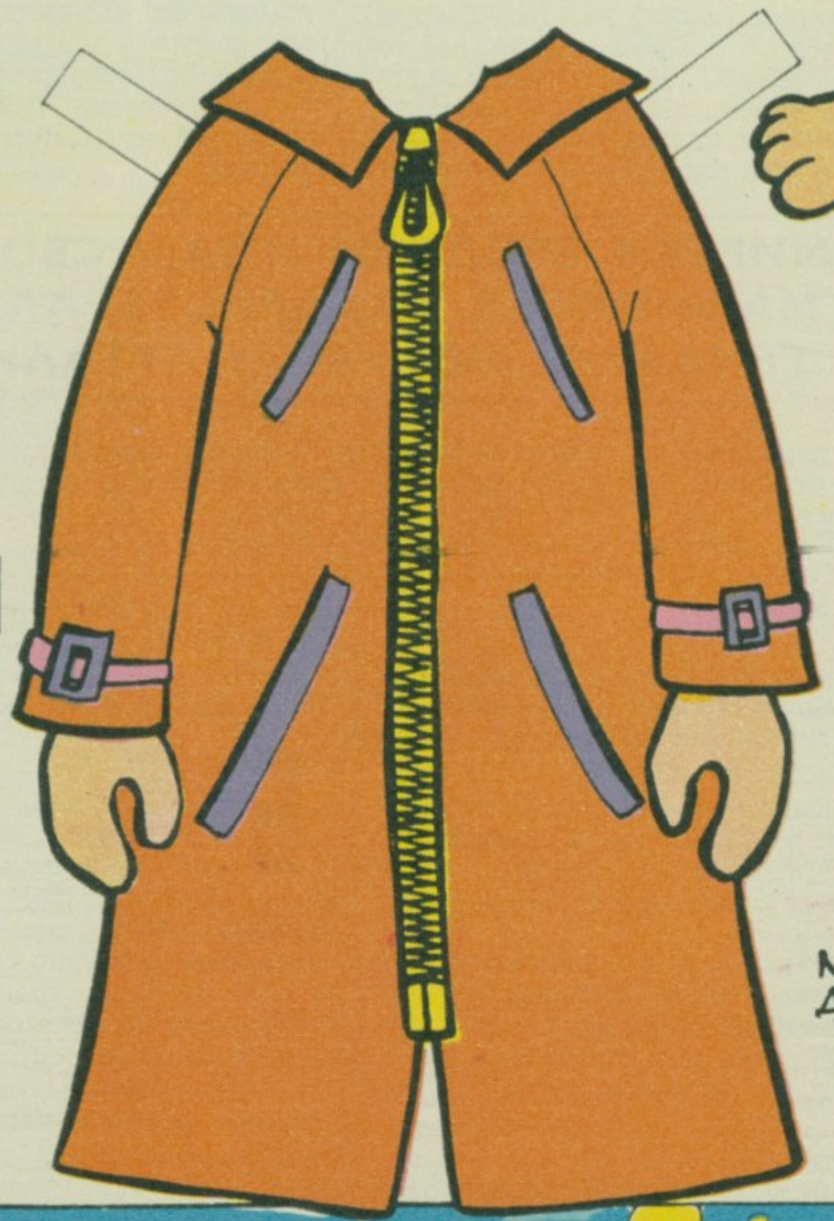

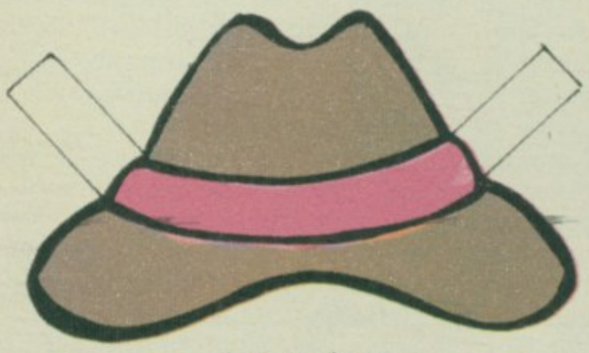

ШЕШИР ЗА ХЛАДНЕ ДАНЕ

МАНТИЛ ЗА ДОСАДНЕ ЗИМСКЕ КИШЕ

Biljana Likar Popović '82

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЗЕЛЕНА ПОЉА ЗЕ

СВЕМИРСКИ БРОДОВИ ИМАЈУ СВОЈЕ ЛЕТАЧЕ, МАШИНИСТЕ, РАДАРИСТЕ, АЛИ И ЛЕГЕНДАРНЕ ПЕВАЧЕ = ЛУТАЛИЦЕ.

Ово је прича о Слингу, слепом певачу свемирских путева — али то није званична верзија. Његове песме певали сте у школи:

„Чезнем за последњим великим
спустом
на глобус на коме се родих;
жудим да отворим очи на небу
пустом
и свежим, зеленим пољима
Земље".

Можда сте их певали на француском или енглеском језику, можда на руском, а можда и на есперанту. Свеједно. Није важан језик — био је то сигурно земаљски језик. Нико није певао песму „Зелена брда" на врскавом венеријанском језику; ниједан Марсовац је није грактао у подземним ходницима своје планете. То је наша песма, песма Земљана који су у свемир извезли све, почев од холивудских „лимунада", па до синтетичких радиоактивних материја, али ова песма припада само Земљи и њеним синовима и кћерима, ма где они били.

Међутим, ви сигурно не бисте допустили да вам Слинг уђе ни у предсобље! Деловао је веома неуредно, стално се чешао по местима на којима је изгорео од сунца, али је непрекидно певао, смејао се, пио или јео. Преко беживотних очију имао је обичну прљаву крпу уместо завоја — човек коме је било свеједно како изгледа.

Галамција Слинг био је пилот друге класе и нормалног вида кад је „Госхоком" кренуо на пут према Јупитеровим астероидима. Било је то доба кад се половина свемирских бродова који су ишли даље од Месечевог Града никад више није враћала, али астронаути се због тога нису много бринули — такав им је био посао.

Од свих космонаута „цетмени" пилоти — су били најбезбрижнији и најгори! Радаристи, астронавигатори и остали били су право „цвеће" у поређењу са њима! Можда је разлог био у томе што су „цетмени" сувише знали. Наиме, остали чланови свемирске посаде препуштали су се капетановој вештини да их извуче из опасних ситуација каквим је обиловало путовање по свемиру... „Цетмени" су знали да је вештина немоћна против слепих сила које су се криле у ракетним моторима.

„Госхок" је био први свемирски брод преуређен са система хемијског горива на атомске нуклеарне реакторе или, боље рећи, први који није експлодирао! Слинг би био шеф машинског одељења на „Госхоку" да га давно једном, летећи на броду „Стар", није капетан затекао како компонује песме у време кад је требало да надгледа уређаје. За казну је остављен у Месечевом Граду, отпуштен и стављен на црну листу. Међутим, њега то није нарочито погодило јер је знао да ће му се опет указати шанса да лети. И заиста, број космонаута стално је опадао и искусни „цетмени" били су на цени, па је Слингу опет било дозвољено да лети. У паузи између два лета поново је могао да лута Венусбургом, да шета обалама Великог канала кад је у старом марсовском главном граду никло ново насеље... Није обраћао пажњу на опасности које су вребале „цетмена" у стројарницама џиновских ракета: систем одбране од мо-

гућег озрачења из реактора био је веома ограничен да би се уштедело у простору, али Слинг није имао породицу, волео је летење и, изнад свега, није имао ништа против ризика.

Десет минута после уобичајеног детаљног упознавања са машинама „Госхока", Слинг се обратио капетану:

— Капетане — рекао је — млазни мотор број 2 није исправан.

— Зашто то саопштаваш мени? — упита капетан. — Реци шефу стројарнице!

— Казао сам му, али он мисли да је све у реду. Међутим, греши!

— Шеф стројарнице је одговоран за моторе и ако он сматра да је све у реду, не видим зашто не бих и ја! На своје место, узлећемо одмах!

Слинг слеже раменима и сиђе у машинско одељење...

Кад се у стројарници, у току лета одједном упалило црвено светло, што је био знак да је атомско зрачење изван контроле, Слинг је покушао да интервенише, али без успеха.

„Цетмени" не оклевају — зато и јесу „цетмени". „Цетмен" мора тако да познаје стројарницу да уме да се снађе у мраку. Повлачећи ручицу за узбуну, Слинг викну у микрофон:

— Овде стројарница! Мотор број два не ради! Упалите резервна светла!

Покушавајући да испита и отклони квар, Слинг није ни приметио да се упалила резервна лампа — плавичасти радиоактивни блесак био је последње што је његово очни живац икад регистровао..

Био је то крај Слингове космонаутске каријере. „Госхок" га је оставио на Марсу и сад је Слинг био само један од многих свемирских инвалида који није имао довољно среће да погине кад је доживео трагедију.

Тумарао је Марсополисом, главним градом Марса, али није могао да види високе грађевине с обе стране Великог канала. Марсополис који је њему остао урезан у сећању био је град мирне, плаве воде безбројних канала у којој су се огледале блиставе звезде марсовског неба. Сви људи, све жене и сва места били су му сад лепи. Представу о женама и људима стварао је у свести према њиховим гласовима, а они су увек били нежни и саосећајни јер нема живог човека, колико год иначе био груб, који неће ублажити глас кад разговара са слепцем.

А осим тога — Слинг је певао. Певао је пратећи се на усној хармоници, певао је по баровима и на обалама Марсополиса. Сад је имао времена напретек да компонује дивне мелодије које су данас само успомена на прошлост Међузвезданог савеза. Ишао је космосом од Марса до Венере и назад и лепо живео јер је сваки свемирски брод био његова „приватна" летелица — ниједан капетан није имао снаге да одбије слепог Слинга са усном хармоником. Али, током безбројних путовања, Слинг никад није дошао ближе Земљи од Супра — њујоршке Свемирске станице. Чак и кад га је издавач његових сабраних песама први пут чуо како пева приликом једног лета, морао је на лицу места да их сними и касније пошаље, због нових издања, свог агента на Венеру да не испушта Слинга докле год не отпева све песме којих је могао да се сети.

Песма „Зелена брда Земље", по којој су касније сабрана дела Слинга добила име, настала је под чудним и тужним околностима. Слинг је постао сувише стар за космостопера и ужелео се Земље. Користећи право изслуженог космонаута на бесплатан

МЛЕ

СТЈУАРТ БЕРКЛИ

повратак на Земљу, али тек после дужих нагађања са младим капетаном који није имао ни саосећање за људе што су већ за живота постали жива легенда свемирских летова, Слинг се на Венери укрцао у свемирски брод „Јупитер-48" и кренуо према Земљи.

Десет минута после укрцавања сирена је дала знак за полазак. Кад је после извесног времена по промени притиска у ушима осетио да је узлетање извршено, Слинг се одвезао и пошао у стројарницу јер је желео да буде уз моторе кад проради пуном снагом.

У стројарници је шеф био Арчи, његов стари пријатељ, који је био помоћник под Слингом током многих година и милионе километара су заједно превалили.

Пошто је одсвирао и отпевао најновију песму, Слинг упита Арчија:

— Свиђа ли ти се, Арчи?

— Одлична је, понови је још једном — одговори Арчи.

Пошто је испунио пријатељу жељу, Слинг замишљено рече:

— Ви млади сте баш омекшали. Све је аутоматизовано. Кад сам ја био „главни" у стројарници, онда си морао да останеш будан све време.

— И сад мора да се буде будан — узврати Арчи, показујући с професионалним поносом аутоматске команде које су замениле ручне из Слинговог доба. Покрећући команде и распитујући се о начину њиховог рада, Слинг се брзо упознао с новим уређајима. Био је сујетан на своју професију и сматрао је себе још и сад „цетменом" који је присиљен да изиграва свемирског трубадура између два лета док Управа за астронаутику поново не затражи његове услуге.

— Видим да команде још раде на истом принципу — рече он Арчију. — Само су аутоматизоване.

— Да, али су каблови за систем преноса другачији. Мислим да ...— започе Арчи, али Слинг никад није сазнао шта је хтео да му каже. Експлозија радиоактивног зрачења угљенисала је Арчија на месту на коме је стајао!

Слинг је осетио шта се догодило и његови стари рефлекси поново су прорадили. Одмах је алармирао командну кабину и покушао да пронађе каблове на којима је настао квар. Само да пронађе место где су, а што се тиче светлости, није му била ни потребна. Иначе, знао је сваку команду, сваки уређај онако као што је знао своју усну хармонику.

— Машинско одељење! Машинско одељење! Зашто сте дали узбуну? — чуло се из командне кабине.

— Не улазите! — викнуо је Слинг. — Место је „вруће"!

По лицу и костима осећао је топлоту сличну тропском сунцу...

Успео је да постави на место каблове, после више псовки и гуњања на рачун савремених неспретњаковића који у стројарници немају одговарајућег алата. А онда је покушао да голим рукама подиже каблове што је био тежак и опасан посао. Затим је закључио да мотор број три сасвим мора да се искључи, али је прво обавестио командну кабину.

— Команда! — викну Слинг у микрофон.

— Овде команда!

— Искључујем мотор број три — хитан случај!

— Ко говори? Је ли то Арчи?

— Арчи је мртав! Овде Слинг, на дужности. Будите у вези!

Није било одговора јер је капетан сигурно био запањен догађајима, али није смео да не послуша. Морао је да води рачуна о путницима, броду и посади. Врата су морала да остану затворена.

Међутим, брод је сада био изван опасности захваљујући Слингу и могао је да стигне на Земљу са једним мотором ван употребе. Што се тиче њега лично, Слинг није био сигуран у погледу исхода. Није могао да види светлоцрвену маглу, али знао је да је ту. Док је покушавао, отварајући спољни вентил, да испусти ваздух и смањи степен радиоактивности, преко микрофона је послао свој последњи извештај, најнеобичнији у историји свемирских летова:

„Чезнем за последњим великим
спустом
на глобус на коме се родих;
жудим да одморим очи на небу
пустом
и свежим, зеленим пољима
Земље".

УКРШТЕНИЧИ

аутор ВеМак	ИСПАЛИТИ ИЗ ПУШКЕ	МУЗА ЉУБАВНЕ ПОЕЗИЈЕ	ДВО НЕЧЕГ ПОДЕЉЕНОГ	НЕМАЧКИ ПИСАЦ (1885-1948)	ГРАД У ИТАЛИЈИ	"ПОПИН ЗАБАВНИК"	ИЗВОДИТИ ЕМИСИЈУ	ЈЕЗЕРО НА СЕВЕРУ ИТАЛИЈЕ	РОМАНЏАЈОША ЗИЛАХИЈА
КОРПА, КОШАРА (ТУР.)						ЖЕНСКО ИМЕ / ЛЕТОПИС			
СТРУЧЊАК ЗА ПРОГРАМИРАЊЕ									
РАДОСНА ПЕСМА									
УЧЕСНИК У АТЕНТАТУ									
ПОСУДА ЗА ЧАЈ (МН.)					БЕКРИЈА / ИМЕ ГИСА МАТАВУЉА				
"ИСТОК"		УМЕТНОСТ (ЛАТ.) / ОТКЛОНИТИ ГРЕШКУ				ЈЕДИНИЦА ЕЛЕК. ЕНЕРГИЈЕ / ДРУГ			
МАТЕМАТИКА / ДИВЉА ЗВЕР								КО СЕ БАВИ АТЛЕТИКОМ	СТАНОВНИЦИ КИПРА
			ИТОВИНА / ОБРУБИТИ						
ИЗНАЈМЉИВАЊЕ (ЛАТ.)	НЕКО ВРЕМЕ НОСИТИ								
ИМЕ РОК МУЗИЧАРА КЛЕПТОНА					"ТОНА" / НИ У КОМ СЛУЧАЈУ		"LONG PLEJ"		
СНЕЖНИ НАНОС, УСОВ							ЕРБИЈУМ / У ОВОЈ ТЕРИ		
ОВИСОК, ПОВИСОК						ЖЕНСКО ИМЕ ОД МИЉА, ОТИЛИЈА			
УМЕТНИЧКО ДЕЛО БЕЗ ВРЕДНОСТИ				МЕСТО У БАНАТУ / ПРЕТРПЕТИ УДЕС					
ГЛАВНИ ГРАД ГРЧКЕ						ОРГАН ЧУЛА ВИДА (МН.) / ТИМ			
ТВРЂАВА (ИТАЛ.)									ПОЛУОСТРВО У АЗИЈИ
"ИСТОК"		"ИСЛАНД" / СТОЧНА БОЛЕСТ			ЈЕДИНИЦА ЗА РАДИОАКТИВНОСТ / РИТИ				
ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА			ПРЕВАРА / ТЕРМИН У БАНКАРСТВУ					ПРОИЗВОД ОПОНАШАЊА	
ЧОВЕКОЛИКИ МАЈМУН									
БАР, ДОБИТ	ЛИВАДСКА БИЉКА / ОТРОВНА БИЉКА						ЗНАК ЗА МОСТАР / ГРАД У СССР		
						ИМЕ ПЕВАЧА ЦЕГЕРА			
ПРИСТАЛИЦЕ ПАСАТИЗМА									
РАДИТИ ЗА РАЗБОЈЕМ						КИНЕСКИ ФИЛОЗОФ СИТУН			
ГРАД У ИТАЛИЈИ					ДЕО ОТПЛАТЕ КРЕДИТА				

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Пословица, Обрадовић, претакати, ледина, ам, Анатол, да, во, ИС, зец, а, виста, л, име, Руан, дићи, аис, а, С, текстил, приватати, Утрило, ас, смак, ти, Татареску, Чи, алкар, ПА, Смирна, р, оказион, непријатни, три, „ами", т, рубин, ди, адаманти, Гота, оков, аниматори.

„РЕКЕ ВАВИЛОНА“ ПЕСМА

ДОК ЈЕ НАБУКОДОНОСОРОВ ГРАД ДОЖИВЉАВАО НЕЗАПАМЋЕНУ ВЕЛИЧИНУ И СЈАЈ, КОЛОНИЈА ЗАРОБЉЕНИКА СПЕВАЛА ЈЕ СТИХОВЕ КОЈИМА ЈЕ ПОЗНАТИ САСТАВ „БОНИ М“ ДОДАО И МЕЛОДИЈУ ПОСЛЕ ГОТОВО ДВЕ И ПО ХИЉАДЕ ГОДИНА.

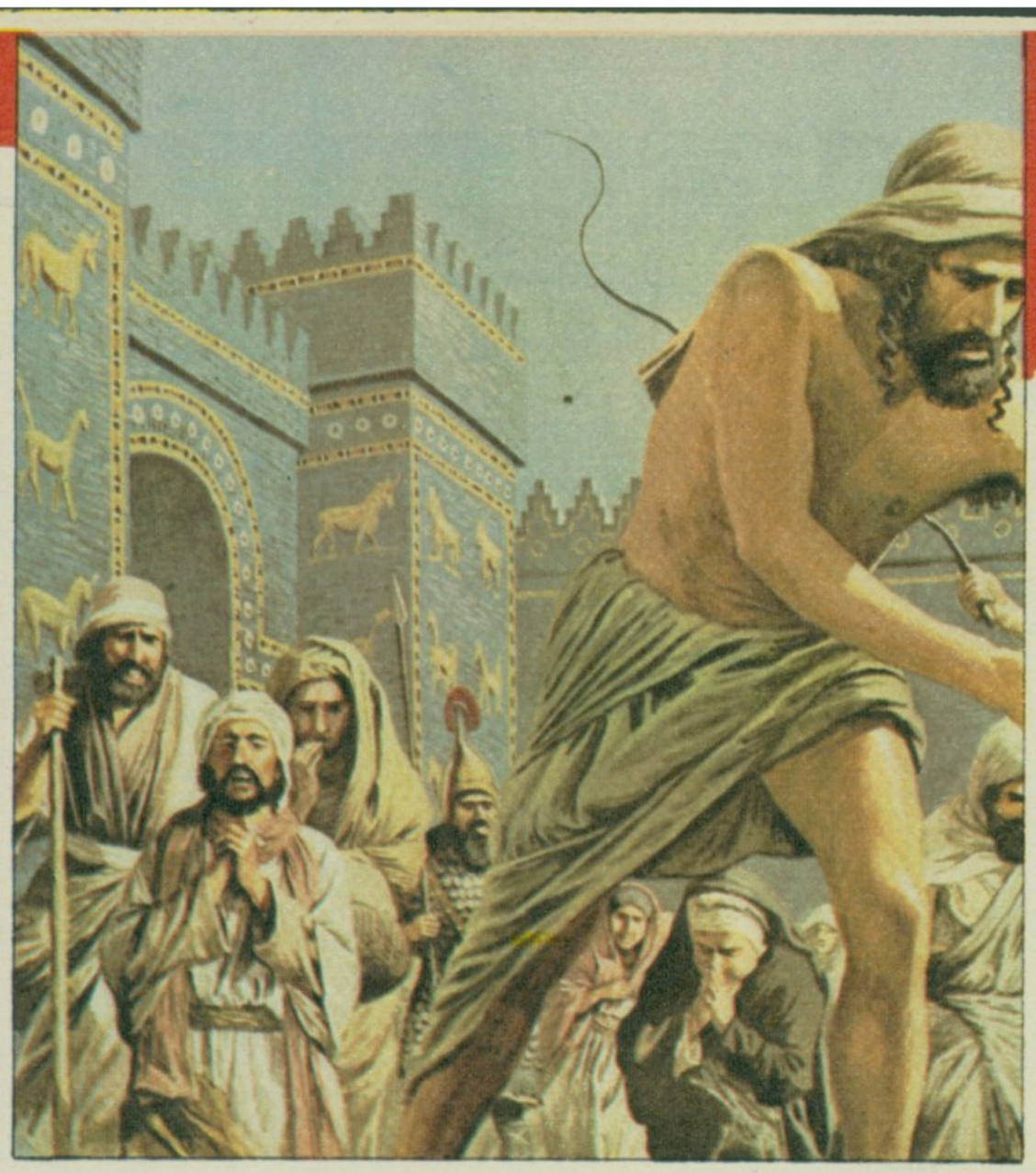

Живот заробљеника у Вавилону био је горак о чему говори хит који је прославио „Бони М“.

Набукодоносор и краљица Семирамида у својој палати. Двор је по раскоши и сјају превазилазио све палате тог времена.

Једно од седам светских чуда старог света, Висећи вртови: низ тераса на каменим стубовима. Изграђени су у част владареве супруге.

Асирско краљевство, изграђивано пуна три века и засновано на војној власти, изазивало је сталну завист потчињених, нарочито Вавилонаца који су против њих често дизали буне. После низа неуспеха становницима древног града подршку су пружили Персијанци што је за ослабљену асирску државу значило почетак краја. Године 616. пре нове ере освојена је њихова престоница Ниниве и потпуно уништена.

Наредних четрдесет година на вавилонском престолу налазио се један од најпознатијих владара старог века — Набукодоносор. Он је, још пре смрти свога оца Набополасара, показао изразите владарске и војничке способности: поразио је Египћане који су кренули у помоћ ослабљеној асирској империји и освојио велик део ондашње Сирије и Палестине.

Па ипак, много муке задавали су му Јудејци који су имали своје мало краљевство на тлу Палестине. Ослањајући се на помоћ Египћана, они су се често опирали вавилонској власти. Набукодоносор је зато све своје снаге усмерио на Јерусалим, натерао га на предају а затим краља и велики број његових поданика одвео у заробљеништво.

Само десетак година касније Јудејци су дигли нову буну и месецима успешно бранили Јерусалим од Вавилонаца. Међутим, ови су пробили опсаду, готово уништили „свети град“, покупили из њега све што је вредело и заједно са хиљадама поражених, укључујући и краља кога су ослепили и оковали ланцима — пребацили у Вавилон где су заробљеници служили као робови. Ту су они, у тренуцима носталгије, спевали стихове: „Поред река Вавилона...“ који су послужили као основа за чувени хит познатог састава „Бони М“. Ипак, много касније од Ђузепа Вердија који је створио чувену оперу „Набуко“ инспирисан истим догађајима.

У то време Еуфрат је текао источније него данас, а и сам град Вавилон лежао је на његовој источној обали. За Набукодоносорове владавине на супротној обали реке никло је ново насеље које је убрзо каменим мостом спојено са старим градом. Овај мост се и данас сматра савршенством грађевинске инжењерије.

Херодот је видео

Истовремено је стари град, под личним надзором владара, са три стране заштићен зидинама, а према реци — дубоким ровом. Река је, иначе, била веома прометна, јер су изградњом кејова њене обале преуређене за пристајање бродова и биле начичкане радионицама.

Да би осигурао насеља, Набукодоносор је дао да се подигне још масивније утврђење са источне стране. У ствари, озидан је дупли зид који је изнутра имао сушену, а споља печену циглу везану битуменом. Између ова два зида, у ширини дванаест метара, остављен је празан простор на којем је, по речима грчког историчара Херодота, могла да се окрене кочија са четири упрегнута коња. Нешто касније ову празнину испунили су туцаником.

Дуж овог утврђења, на сваких четрдесет метара раздаљине, озидане су куле. А онда је испред свега подигнут и трећи

ИЗГНАНИКА

зид — одмах уз широке ровове. После Набукодоносорове смрти подигнут је зид уз саму реку. Упркос томе, овај део града је и даље остао најслабије брањена тачка.

Творац света

У град се улазило кроз шест огромних утврђених капија „пресвучених“ сјајном циглом плаве боје, са рељефима који су представљали животиње — бикове и змајеве.

Кроз главну капију која је носила име богиње Иштар водила је поплочана стаза за свечане поворке дуж које су се уздизали многи храмови. На окуци ове стазе дугачке читав километар — тамо где је она скретала према реци, налазио се храм посвећен највећем божанству Вавилонаца — Мардуку, „творцу света“ и „господару живота“ — са огромном златном статуом свеца. Приликом ступања на престо и за сваку нову годину краљ је учествовао у дванаестодневној свечаности која се одржавала у храму.му.

У близини главне капије налазила се краљевска палата, Вавилонска кула и, највероватније, чувени Висећи вртови, једно од седам чуда старог света.

Иза светилишта и палата улице су биле узане и без плочника, иако су куће биле високе три, па и четири спрата и по правилу имале пространа дворишта. Углавном, тврде историчари, живело се добро.

Персијски цар Кир II 539. срушио је вавилонску државу која више никад није обновљена. Нико није слутио да су великом вавилонском царству дани одбројани.

Д. В.

Становнице Крајине

Молим вас да ми што пре објасните како се каже за становницу Крајине? Познато ми је иначе да се становник назива Крајишник.

Савјета Шурлан,
Рударска 5
Бановићи

Становница Крајине је Крајишкиња.

Све о »мустангу«

Добили смо писмо читаоца Бане та Гајића из Београда, Ситничка 9, ученика осмог разреда основне школе „Народни херој Бранко Парач“ у коме се осврће на текст — Летећа конзерва, објављен у једном од прошлих бројева „Политикиног Забавника“. Ради се о америчком ловцу у другом светском рату — Мустангу. Пишући текст, наш сарадник Миленко Тодоровић водио је рачуна да га не оптерети бројевима и стручним изразима. Бане, очигледно заљубљен у авијацију, износи обиље података о Мустангу. Сматрајући његово писмо занимљивим, објављујемо га у нешто сажетом облику.

Мустанг је настао као последица договора између Британске куповне комисије и младе америчке компаније Норт америкен ејвиејшн. Прототип, означен са NA-73X имао је мотор у линији, нови профил крила и радијатор у позицији која је видно отклонила отпор. Уграђен је мотор „алисон V-1710-F3R«. Прототип се први пут винуо октобра 1944. На малим висинама је показивао зачуђујућа својства док је на великим малаксавао! Ушао је у употребу као извиђачки авион британских ваздухопловних снага (РАФ) под именом мустанг I. Ватрено крштење доживео је маја 1942. Педесет седам примерака тог модела купиле су и америчке ваздухопловне снаге. Мустанг је постао изврстан авион тек када је добио мотор фирме Ролс Ројс, такозвани „мерлин-60“. У Сједињеним Америчким Државама начињен је експеримент са два мустанга ознаке XP — 78, касније P-51B. Овај последњи је летео брзином од 708 километара на час на висини од 7620 метара. Склопљено је 1990 мустанга P-51B са мотором „пакар V-1650-3« („мерлин-61“). Модел је имао танкове који су одбацивани у лету и четири митраљеза. Ускоро је настао мустанг III и то у сарадњи са компанијом Малколм.

Писмо недеље

ПЛАВО СА ЦРНИМ

Када се за неког каже да је плав, смеђ или црн? Да ли ту неку улогу игра и боја очију?

Читатељка из Скопља

Одговор на ваше питање је прилично сложен али ми ћемо покушати да га крајње поједноставимо. Плавим људима се називају особе светле пути и косе а смеђим оне са нешто више пигмента (боја која се налази у разним ткивима организма). Њихов тен је тамнији а коса нестењасте боје. За неку девојку ћемо рећи да је црнка ако јој је тен сасвим таман а коса црна. Боја очију не мења „припадност“ једној од ове три групе: има плавих људи са црним очима и обрнуто, црних људи са плавим очима или светлим теном.

РАФ је одмах купио 910 примерака. На крају се појавио модел P-51D, свакако најбољи. Он је имао мотор јачи од претходника. Но сио је ознаку V-1650-7. Поседовао је шест митраљеза. Склопљено је 7965 комада тог модела. Из њега су произишле верзије F, H и J. Најзад, како је завршио мустанг? Необично: 1971. је преправљен у спортски авион!

Све има свој рок

Купио сам војничку торбу на отпаду и у њој нашао пилуле. На омоту пише CODEINI PHOSPH. *0,03, 1972. године. Желео бих да знам чему служе ове таблете и да ли још смеју да се користе.*

Читалац из Београда

Пилуле које си нашао су средство за смиривање кашља а користе се искључиво по упутству лекара и у дозама које он препоручи. Како је кодеин који си нашао произведен пре десет година, рок трајања му је одавно истекао, па би његова употреба сада могла да буде опасна по организам.

Основа је радост

Жељела бих знати тачну адресу хотела „Жељезничар“ у Ријеци и нешто о пореклу имена Радмила.

Радмила,
Лаћарак

У списку ријечких хотела нема ниједног са именом „Жељезничар“. Што се тиче твог имена, изведено је од основе речи радост, радовати се.

Цецану је зима!

Молим вас да моје писмо што пре објавите да се једно лепо мače не би нашло на улици усред зиме. Обраћам се свим девојчицама и дечацима који станују у приземљу и имају башту ради усвајања мушког мачета по имену Цецан. Цецан има 5 месеци и врло је мио.

Даница Крстић,
Благоја Паровића 6,
стан 8, I спрат
Београд

Ништа изузетно

Зашто је у мом воћњаку ове јесени процветала шљива иако су на њој зрели плодови? И не само она већ и јабука и трешња. Како то може?

Горан,
Лесковац

То што су у твом воћњаку ове јесени процветала нека стабла није ништа необично. У питању је доста ретка али не и изузетна појава: кад год се стекне одређена комбинација временских услова, неке биљке почну да цветају и по други пут. Поред шљиве, јабуке, трешње, то се најчешће догађа дивљем кестену и багрему.

Дејозит без обзира на године

Рођена сам 12.5.1968. па ме интересује да ли по новом закону о преласку границе и ја морам да платим депозит од 5.000 динара?

Ина,
Ђаковица

У једном од прошлих бројева писали сте о INTER-RAIL *карти, па бих хтео да знам да ли по новим царинским прописима особа млађа од 26 година такође мора да плати депозит приликом преласка границе. Неколико мојих другова и ја планирали смо да за време зимског распуста обиђемо неке земље: интересује ме и да ли ја уопште, пошто имам само 16 година, могу да добијем пасош?*

Горан,
Трстеник

Најновији прописи предвиђају обавезно полагање депозита приликом преласка границе без обзира на то ко колико година има. Изузетак не представљају ни наши грађани који имају, рецимо, само месец дана, па према томе ни вас двоје. Што се тиче пасоша, њега мора да има свако лице које прелази границу, такође без обзира на године. То, Горане, значи да нема никакве сметње да га и ти добијеш.

АМД »Семберија«

Недавно сам купио јамаху 100 ссм и желео бих да се учланим у неки клуб. На пролеће ћу напунити 14 година и хтио бих да се такмичим, па бих те молио да ми одговориш коме да се обратим.

Бобан Лазић,
Д. Лопандића 26
Бијељина

АМД „Семберија“, Војвођанских бригада 13, у твом граду.

Дверi iосiодње

Мој отац је био на раду у Ираку и много нам причао о тој земљи а између осталог и о Бабилону. Интересује ме да ли је то најстарији град на свијету и да ли одатле потиче цивилизација?

Дарио Хромотник,
Б. Косорића 11
Завидовићи

Вавилон, односно Бабилон, био је град у доњем току Еуфрата и налазио се нешто јужније од места где данас лежи Багдад. Име

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Наташа Попов, 21000 Нови Сад, Фрушкогорска 4/51 — 14 година

Драгица Лазаревски, 25221 Кљајићево, Моше Пијаде 7 — 14 година, сакупља значке

Валентина Анђелковић, Ул. Победе 6, и Слађана Пешић, Партизанска 29, 16230 Лебане — имају по 14 година, сакупљају лутке, значке и књиге, воле добру музику

Маја Фигорска, 92000 Штип, АСНОМ-а 4 — 13 година, воли Нове фосиле и групу АВВА, одговара на свако писмо

Гордана Стефановић, 35213 Деспотовац, Деспота Стефана 25 — 17 година, воли море, путовања, панк и рок музику, навијач Партизана

Сања Каповић, 71350 Соколац, Славише Вајнера Чиче 50 — 13 година, сакупља марке и значке, воли забавну и народну музику

Љиљана Медић, 22240 Шид, Моше Пијаде 102 — 17 година, навијач Хајдука, сакупља значке

Весна Матијашевић, 31210 Ужичка Пожега, Милеве Никитовић 2 — 12 година, сакупља значке, салвете и постере, навијач Црвене звезде

Софија Нешић, 26300 Вршац, Милоша Обилића 2 — 12 година, воли тенис

Светлана Букор, 22240 Шид, Сремског фронта 90 — 15 година, навијач Динама, сакупља значке и марке

Наташа Станковић, 18300 Пирот, ОШ „29. новембар", V разред — сакупљам марке, салвете, волим музику, посебно забавну

му потиче од хербејског бабел што значи двери господње. Овај древни град који су основали Сумери први пут се спомиње у 24. веку пре нове ере. Међутим, пре њега су у Египту па и Месопотамији већ цветали неки градови од којих ћемо споменути само Лагаш. Према томе за Вавилон не би могло да се каже да је најстарији град на свету и да је колевка цивилизације, али је неоспорно да спада у најстарије културне, политичке и трговачке центре. Осталом, о њему си нешто више могао да прочиташ у броју 1588 који је изишао 4. јуна ове године.

— Зависи од потреба

Пишем ти већ четврти пут и надам се да ћу сада коначно доћи на ред за одговор. Интересују ме наша предузећа која изводе радове у иностранству (Либији, Алжиру, Ираку), односно да ли примају на посао и раднике са осмогодишњом школом? Ако не примају, какви су услови потребни? Ја сам иначе висок, јак и добро подносим високе температуре.

Зоран Кризманић,
Ловас

На твоје питање није једноставно одговорити јер све зависи од тренутних потреба. Дешава се да нека предузећа распишу конкурсе за рад на физичким пословима и у тим случајевима кандидати који се јављају не морају да имају

ништа више од осмогодишње школе. Најчешће се, међутим, тражи стручна радна снага и квалификовани радници, па ти према томе не преостаје ништа друго него да свакодневно пратиш огласе у новинама и редовно се обавештаваш у најближем СИЗ-у за запошљавање.

Школа за матичаре

Имам 15 година и идем у први разред средњег усмереног образовања. Желела бих да знам за коју струку треба да се определим да бих била матичар. Постоји ли нека специјална школа? Молим те да ми одговориш јер ми се веома допада ово занимање.

Љиља Марковић,
Младеновац

У такозваном шифранту занимања посао који обавља матичар није посебно предвиђен. Распитујући се ко све може да конкурише за радно место матичара, сазнали смо да то могу свршени гимназијалци. Међутим, како гимназије више нема, најближа струка била би управно-правна.

Прсти или пета?

Јако ме интересује да ли се правилно хода с прста на пету или обрнуто.

Леила Авдагић,
Маршала Тита 312
Пуцарево

Све зависи од хода. Ако је у питању балетски, онда се прво пружају прсти па пета. У обичном ходу је обрнуто: прво иде пета па прсти.

Љубичица

Да ли постоји објашњење како је настало моје име?

Виолета Ницић,
Стефанија Михајловић 35
Неготин

Виолета је од италијанског violetta или француског violette: и једно и друго значи љубичица.

Продирање

Јављам ти се са молбом да ми одговориш шта значи реч инфилтрација коју сам прочитала у једном тексту у „Забавнику"?

Драгана Кривокапић,
Зеленика

Инфилтрација, од новолатинског infiltratio, значи уливање, продирање у што, утицање, процеђивање, пропуштање.

РЕШЕЊЕ

ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

За време разговора са Марком инспектору није промакло да он стално повлачи покривач до браде. Зашто, питао се, кад су лекари рекли да се потпуно опоравио и да ће већ сутрадан ићи кући. Одговор је, нехотице, пружио сам Марко кад се на растанку руковао с њим: на средњем прсту десне руке имао је јасно видљиву посекотину.

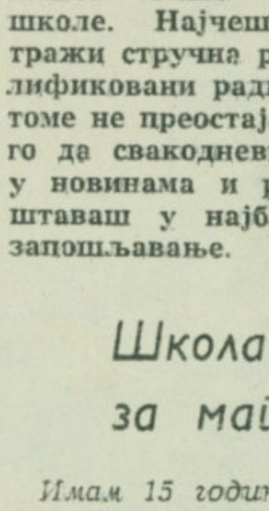

НАЈЕФИКАСНИЈИ НАЧИН РАЗВОЈА ТЕЛА!
По методи Петра Челика, југословенског и европског шампиона свих категорија у обликовању тела (на слици).
Успех загарантован ако се придржавате упутства објављених у брошурама за поједине мишићне партије. Довољно је да пишете које делове тела желите да поправите, да вам пошаљемо одговарајућу брошуру, а платићете приликом пријема. Цена по комаду 90 динара, а за целу фигуру (шест различитих брошура) само 400 динара. Наручите одмах на адресу:
РЕДАКЦИЈА ЧАСОПИСА **ХЕРКУЛЕС**, ФАХ 97, 21400 **БАЧКА ПАЛАНКА**

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Владимир Гајтовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

WALT DISNEY

МИКИ

Е, ПА, ОДО' ЈА НА ДОЧЕК! А ТИ, ГАВРИЛО, БУДИ МИРАН! ЈЕ СИ Л' ЧУО?

МИРАН К'О БУБИЦА!

А САДА БРЗО ПО ДРУГАРЕ!

УПАДАЈ, ДРУШТВО! ИМА ДА БУДЕ ЛУД ДОЧЕК!

ЕВО МАЛО ЛЕБЛЕБИЈА!

ЗВРРР

ШТО ЈЕ ТОЛ'КО ПОЖУРИО? САД КАД СМО У ПРАВОМ ШТИМУНГУ!

11-11

ШТО ЛИ ПРАВИМ ТРАНДЕБАЛ КАД СЕ СВИ МИТАРЕ?

ОТКУД ТИ У ПОЛА ТРИ? ЈА, ЕТО, ПРАВИМ ИНДИЈАНСКУ ПЕРЈАНИЦУ!

WALT DISNEY